

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Μόνον ὁ σοφὸς
ἐλεύθερός τε καὶ ἄρχων,
κᾶν μυρίους
τοῦ σώματος ἔχει
δεσπότης

Φύλον

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» (Δραγατσάνιου 6)

Τηλέφ. 3246-837

H. P. Blavatsky	Τὸ κλειδί τῆς Θεοσοφίας	250
»	Ἡ φωνὴ τῆς σιγῆς. — Τὰ πρῶτα δῆματα στὸν Ἀποκρυφισμό	100
C. Leadbeater	Σ' ἐκείνους ποὺ πενθοῦν	50
Besant - Leadbeater	Ἡ Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ	300
N. Sri Ram	Προσέγγισις πρὸς τὴν Πραγματικότητα	80
»	Αἱ βαθύτεραι ὅψεις τῆς Ζωῆς	80
»	Εἰς ἀναζητήσιν τῆς Σοφίας	100
Ed. Arnold	Τὸ Φῶς τῆς Ἀσίας	100
Irving S. Cooper	Ἡ Μετενσάρκωσις	100
An. Besant:	Ἡ ἀπόκρυφη ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου	100
Vivekananda	Κάρμα — Γιόγκα	100
J. van der Leeuw	Θεοὶ σὲ ἐξόρῳ	50
Βενετοῦ - Ἰλαρίωνος:	Φῶς στὴν Ἀτραπὸ	80
Krishnamurti	Βλέπε στὴν γ' σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου.	
Ἄντ. Ἀδριανοπούλου	Ἀρχαῖοι Ἕλληνες φιλόσοφοι	300
»	Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ Ζωὴ	200
»	Οἱ Νόμοι τῆς Ζωῆς	150
Ἰω. Βασιλῆ	Τὸ Σημειωματᾶριο ἐνὸς Μύστου	350
»	Τὰ φυσικὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου	150
Κ. Μελισσαροπούλου	Ἀποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς ἄδ. 80, δεμ.	150
»	Μελετήματα ἄδ. 180, δεμ.	250
»	Εἰσαγωγή στὴ Θεοσοφίαν ἄδ. 180, δεμ.	250
»	ΜΗΤΙΣ (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας) δεμ.	300
»	Τὰ δῆματα τῆς Φιλοσοφίας Α' ἄδ. 150, δεμ.	200
»	Τὰ δῆματα τῆς Φιλοσοφίας Β'	150
»	Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισναμούρτι	150
»	Ὁ Κρισναμούρτι γιὰ τὸν Διαλογισμό	80
»	Ὁ Ἰησοῦς	100
»	Ὁ Κομήτης (Θέστρο ἰδεῶν)	80
»	«Ἀγνώστῳ Θεῷ»	30
»	Πέντε Τεκτονικαὶ Ὀμιλίες εἰς Α'	60
»	Μεγάλαις πράξεις στὴν ἱστορίαν τῶν Ἑλλήνων	250
Χοϊστου Ἀ. Ριζοπούλου	Οἱ τίτλοι τῶν Ἑλλ. Τεκτ. Στ. τῆς Κύπρου μὲ εἰσαγωγή περὶ Ἐλευθ/σμοῦ	200
Πίντρε	Αἰώνιος Δεῖπνος	50
Περιοδικὸν «ΙΛΙΣΟΣ»,	Τόμοι χαρτόδετοι 1971 - 76, ἑκαστος	200
	Τόμοι χαρτόδετοι 1977 - 81 »	300
«ΙΛΙΣΟΣ»	Ἐπιλογὴ 1956 - 58, 1959 - 61, 1962 - 65, ἐκάστη χρυσ.	300

Ἀποστείλατε τὸ ἀντίγραφο διὰ νὰ τὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.

Αἱ ἀποστολαὶ ἐπὶ ἀντικαταβολῇ ἐπιβαρύνονται μὲ δραχμὰς 100

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 80

ΣΥΝΔΡΟΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 400. Ἐξωτερ. \$ 12, Ἀεροπ. \$ 20

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

Δραγατσανίου 6 (Πλ. Κλαυθμώνος), ΑΘΗΝΑΙ - 122

Τηλ. 32.46.837

Διευθυντής ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Έπιμελητής ύλης ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 26ον ♦ Νοέμβριος — Δεκέμβριος 1981 ♦ ΤΕΥΧΟΣ 145

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΦΙΛΕΙΣ ΚΑΙ ΘΗΡΙΑ

Τὰ θηρία στήν ἐτοχή μας ἦσαν ἄσκατα, τὰ ἐξολοθρεύσαμε, γιὰ νὰ φοροῦν πολυτελεῖς γούνες οἱ γυναῖκες μας. Εἶχαμε γίνει ἐμεῖς οἱ χειρότεροι τίγρεις καὶ τῶν διπλανῶν μας πὴν ἀνέχεια κατὰβροχθίζαμε. (Τὰ θηρία προσεῦχονταν νὰ μὴ μᾶς μαϊάσουν!). (Τί νὰ ζηλέψουν ἀπὸ τὴν ἠθική μας τὰ θηρία;).

Τὴν ἐλευθερία τους λάτρευαν καὶ τὴν προτιμοῦσαν περισσότερο ἀπὸ τὴν πείνα τους.

Κι ἐμεῖς ντυνόμασταν τὸ ἔγκλημα, τὸ καθημερινὸ μας ἔγκλημα καὶ τὸ κάθε μας τὸ ψέμα.

Μουσικὴ νότα

Τὰ μπερδεύαμε ὅλα μέσα μας, ἐνῶ ἦταν ὅλα τόσο ἀπλά, ὅλα ὅπως ἦταν μιὰ μουσικὴ κι ἐπιμονὴ νότα, ποὺ μοιράζει γύρω του ἓνα χαρούμενο χελιδόνι, ὅταν μέσα στοὺς πολλοὺς δισπαγμοὺς τῆς βροχῆς, τὸ λουτρό του τὸ καλοκαιρινὸ νὰ κερδίζει κατορθώνει.

Πληροφορία για ένα έθιμο

Όταν κάποιος πέθαινε, οι γυναίκες γυρνούσανε στους αρχαίους δρόμους ντυμένες ολόκληρες με λάσπη, με πολλή λάσπη και φώναζαν το νεκρό πάλι να επιστρέψει στο σπίτι του. Οι γυναίκες βέβαια γνώριζαν πώς δεν επρόκειτο μ' όλες τις φωνές τους ο πεθαμένος να γυρίσει. Μά ειχαν αυτή τη συνήθεια. Έπειτα από λίγες μέρες φορούσανε φορέματα στολισμένα μ' όλα τ' άνθη των λιβαδιών και στολίζονταν μ' όλα τα στολίδια τους του γάμου και της γιορτής, της γιορτής και του γάμου.

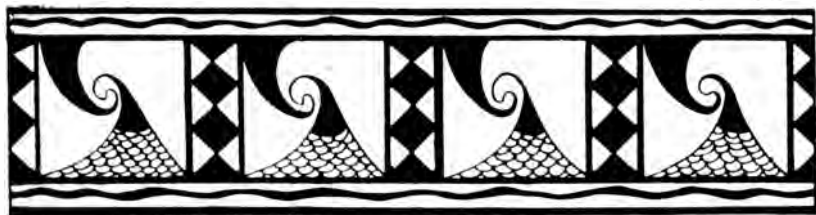
Πώς θα μās αναγνωρίσουν;

Ο θάνατος ήταν ένα μέσο για τις τροποποιήσεις μας τροποποιήσεις είμασταν διαιρκώς ίσως σε κάτι άσπειότερα, ίσως σε κάτι καλύτερα, σε κάτι πιο σπενό ή πιο ευρύχωρο. Τουλάχιστον τώρα να μη λησιμονήσουμε να χαμογελούμε. Μέσα στο καθημερινό μας έγκλημα, κινδυνεύουμε να λησιμονήσουμε πώς χαμογελούμε. Έστω κι αυτή τη γκριμάτσα που θάβουμε στα χείλη μας να μην την ξεχάσουμε να την κολλούμε στα χείλη μας, σαν ειδική μάσκα να την συγκολλούμε καλά, για να μās αναγνωρίσουν ότι κάποτε, έστω, υπήρξαμε κι ως άνθρωποι. Προσοχή, λοιπόν, να έχουμε πò νοῦ μας στα καταστήματα των προσωπιδων που πουλούνε τις μάσκες του γέλιου και του χαμόγελου. Άς φροντίσουμε να έχουμε στην αποθήκη μας τις προσωπίδες του γέλιου και του χαμόγελου.

Τί θα κάνουμε, όταν κλείσουν τα καταστήματα των προσωπιδων του γέλιου; Πώς θα κυκλοφορήσουμε άπαίσιτοι στη αγορά, χωρίς να έχουμε κολλήσει στα χείλη μας τη μάσκα του χαμόγελου;

Πώς θα κυκλοφορήσουμε στην αγορά; Πώς θα μās αναγνωρίσουν έπειτα, από αυτό το μεγάλο έπειτα πώς θα μās αναγνωρίσουν;

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ

Ὁμιλία τῆς κ. Λένας ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ

Ὁ Παρμενίδης ἀνήκει εἰς τὴν Ἑλεατική Σχολή, τὴν ὁποίαν ἱδρυεὶν ὁ Ξενοφάνης ὁ Κιλλοφώκιος.

Κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἑλέα καὶ ἦσαν υἱὸς τοῦ Πύρρητος. Ἐζησε δὲ περίπου ἀπὸ τὸ 540 ἕως τὸ 471 π.Χ.

Κατ' ἀρχὰς ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Ξενοφάνους, τοῦ ὁποίου ἔμως τὰς ἰδέας δὲν ἠκολούθησε. Ὁ Παρμενίδης στὴν οὐσία ὑπῆρξε Πυθαγόρειος, διότι ἠκολούθησε καὶ ἐνεκολληώθη τὴν Πυθαγόρειο διδασκαλία, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐδίδάξε ὁ Ἀμεινιάς, υἱὸς τοῦ Διοχέτη τοῦ Πυθαγορικοῦ. Ὁ Παρμενίδης ἀφαισώθηκε στὸν διδάσκαλό του αὐτὸν ὁλόφυλα, καὶ μετὰ τὸν θάνατό του πόν ἐτίμησε, ἀνεγείροντας ἡρώον, πρᾶξις ποὺ φανερώναι πόσο σεβασμὸ, ἀγάπη καὶ εὐγνωμοσύνη ἔτρεφε ὁ Παρμενίδης καὶ τὸν διδάσκαλό του.

Τὸν Παρμενίδη ἀναφέρει καὶ ὁ Πλάτων, καὶ μάλιστα ἔχει γράψει διάλογον μὲ τὸν τίτλο «Παρμενίδης», περὶ ἰδεῶν», εἰς τὸν ὁποῖον ἀναφέρεται ὅτι, ὁ Παρμενίδης ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰ κάποιαν ἐορτήν τῶν Παικτηθ-

ναίων, μαζί μὲ τὸν μαθητὴν του Ζήνωνα, τὸν ὁποῖον εἶχε υἱοθετήσει καὶ ἦτο τότε γέροντος 65 ἐτῶν, ἐνῶ κατὰ τὴν ἴδιαν ἐκείνην ἐποχὴν ὁ Σωκράτης ἦτο πολὺ νέος. Ὁ Παρμενίδης, ἔχοντας διαπατισθῇ ἀπὸ τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς τῶν Πυθαγορείων, ὠφέλησε πολὺ τὴν ἰδιοτερίαν του παικιδία, τὴν Ἑλέα, διότι ὅταν κατόπιν ἐγενε νομοθέτης, διεισδύσας καὶ ἐγκαθίδρυσε νόμους ἀρίστους, οἱ ὁποῖοι συνετέλεσαν εἰς τὴν εὐνομία καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς. Καθὼς μάλιστα ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, οἱ νόμοι αὗτοι εἶχαν τόση σπουδαιότητα, ὥστε κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους οἱ Ἀρχόντες ἐξόρκιζαν τοὺς πολίτας νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Παρμενίδου.

Καθὼς ἀναφέρει Διογένης ὁ Λαέρτιος, ὁ Παρμενίδης ἐπρέσβευεν ὅτι ἡ Γῆ εἶναι σφαίρειδής καὶ ὅτι τὰ στοιχεῖα τῆς Δημιουργίας εἶναι δύο: Τὸ Πῦρ καὶ ἡ Γ' ἡ. Καὶ τὸ μὲν πῦρ ἔχει θέσιν Δημιουργοῦ, ἡ δὲ Γῆ ὕλης, δηλαδὴ καίτι ἀνάλογον μὲ τὴν Μονάδα καὶ τὴν Διά-

δ α τῶν Πυθιγορείων. Ἐλεγεν ἐπίσης, ὅτι ἡ φιλοσοφία ἔχει δύο κλαυτουμένους: τὴν μίαν «κατ' Ἀλήθειαν» καὶ τὴν ἄλλην «κατὰ Δόξαν», δηλαδή κατὰ τὰς δοξασίας τῶν ἀνθρώπων. Τὰς φιλοσοφικάς του ιδέας ὁ Παρμενίδης ἀνέπτυξε σὲ ποιητικὸ λόγο (δακτυλικὸν ἐξάμετρον) καὶ εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον.

Τὸ ὅλο ἔργον τοῦ διακηρύττει εἰς τρία μέρη: 1) Τὸ Προσίμιον, 2) Τὰ πρὸς Ἀλήθειαν, καὶ 3) Τὰ πρὸς Δόξαν.

Δυστυχῶς, ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Παρμενίδου σώζονται μόνον 158 στίχοι, καὶ εἶναι ἀτύχημα αὐτὸ διότι, καθὼς θὰ ἴδωμε ἀπὸ τὴν μελέτη τῶν διακωθέντων αὐτῶν ἀποσπασμάτων, ὁ Παρμενίδης ἔχει πολὺ ὠραῖες ιδέες καὶ καλὸ θά ἦταν νὰ γνωρίζαμε ὁλοκληρωμένους τίς γνώμες του, πάντως στὰ ζητήματα τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς.

Εἰς τὸ «Προσίμιον», περιγράφει φανταστικὸ ταξίδι τοῦ στίλ χῶρες ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ. Ἐκεῖ φέρεται ἐπάνω σὲ ὄχημα, τὸ ὅποιον σύρουν ἵπποι, καὶ ἵπταται με αὐτοὺς εἰς τὴν χώραν τοῦ Δαίμονος. Τὸν ὁδηγοῦν ἐκεῖ «Ἠλιάδες Κοῦραι»:

Κοῦραι δ' ὁδὸν ἡγεμόνευσον,
Ἠλιάδες κοῦραι, περιληπτέουσαι
δῶματα νυκτός.

Εἶναι τόσο ζωντανὴ ἡ περιγραφή πού μᾶς δίδει ὁ Παρμενίδης, ἀποπνεύει τόση μεγαλοπρέπεια, ὥστε παραγκλιτικὰ ὁ μελετητής, ἐκτός ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησιν πού ἔχει διὰ τὴν ἀνιχνεύσιν τῆς, νὰ αἰσθάνεται ἐπίσης ὑπερηφάνεια καὶ αὐτοδοξία γιὰ τὸ μέλ-

λον τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς. Μὲ τὸ ὄχημα αὐτὸ λοιπὸν φθάνει στίς πύλας τῆς Νυκτός καὶ τῆς Ἡμέρας. Ἐκεῖ αἱ Ἠλιάδες κοῦραι ποίθουν τὴν Δίην νὰ ἀνοίξῃ τίς πύλας, καὶ ὅταν πλέων εἰσέρχεται ὁ φιλόσοφος, τὸν ὑποδέχεται μία Θεά: «Καί με Θεά πρόφρων ὑπαδέξατο...», τὸν χαιρετᾷ με τὸ δεξιὸ χεῖρ καὶ τοῦ λέγει: «ὦ νέε! ἰσυνίτριφε τῶν ἀθανάτων ἡμιόχων, χαῖρε! διότι δὲν σὲ προέτριψε κακὴ μοῖρα νὰ ἔλθῃς εἰς τὰ δῶματά μου, διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἡ ὅποια δὲν εἶναι πεπατημένη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἡ Θέμις καὶ ἡ Δίκη», δηλαδή ὅτι εἶχε φθάσει αὐτὸς σὲ σημεῖο ἐξελίξεως, ὅπου ἐδικτατοῦτο πλέων μὴ τέτοια τιμὴ, νὰ ἐπισκέπτεται τὰ δῶματά τῶν θεῶν.

Καὶ συνεχίζει ἡ θεά: «Πρέπει νὰ ἀκούσῃς τὰ πάντα... μὴν ἀφίσῃς τὴν σκέψιν σου νὰ παραισυνθῇ ἀπὸ τὰς δοξασίας τῶν ἀνθρώπων. Κ α μ ε α ὕ σ τ η ρ ὸ ν ἔ λ ε γ χ ο ν» εἰς τὰ λεγόμενά μου καὶ πλέων δὲν θὰ σοῦ μόνον διαθέσῃς παρὰ διὰ μίαν μόνον ὁδόν, τὴν ὁδὸν τῆς Ἀλήθειας». — Ἄς προσέξωμε ἐδῶ πῶς ὁ ἀνώτερος Πνευματικὸς Κόσμος σέβεται τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἀφίνει ἐλευθέρην τὴν κρίσιν διότι, μόνον ὅταν ὁ ἀνθρώπος ἐλευθέρως ἀποφασίσῃ ποῖον δρόμον θὰ ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν ζωὴν, μόνον τότε ἔχει ὠφέλεια καὶ θετικὸν ἀποτέλεσμα γιὰ τὴν πρόοδόν του.

Πολλοὶ ἐρμηνεύσαν κατὰ διαφρετικούς τρόπους τὸ Προσίμιον. Ὁ Σέξτος ὁ Ἐμπερικὸς λέ-

γει δτι οἱ ἵπποι πού φέρουν τὸ ἄρμα, εἶναι· αἱ ἄλλοι· ὀρμιαι καὶ ὀρέξεις τῆς ψυχῆς. Ὅτι ἡ ὁδὸς τοῦ Δαιμόνιος εἶναι ἡ ἔρευνα κατὰ τὸν φιλοσοφικὸν λόγον. Ὅτι αἱ Ἡλιάδες φουρτὶ εἶναι ἡ θρασυς. Καὶ οἱ τροχοὶ τοῦ ὀχήματος τὸ ὦτα. Ὡς Δείκη, τέλος, βλέπει τὴν διάνοιαν. Παρίπτου, κατὰ παρόμοιον τρόπον ἐρμηνεύουν τὸ «Προσέμμεν» καὶ ὁ Σιμπλίκιος καὶ ὁ Μένανδρος. Εἰς τὴν ἐρμηνείαν αὐτὴν ὁ Ἄντ. Ἀδριανόπουλος, εἰς τὸ ἔργον του «Ἀρχαῖοι Ἑλληνες φιλόσοφοι», παραινῇ ὅτι, ἀφοῦ αἱ αὐσθήσεις εἶναι ἀπατηλαί, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπίστανται ὁ Παρμενίδης ὅτι· αὐταὶ, ὀδηγούμεναι μάλιστα ἀπὸ τὰς ἀλόγους τῆς ψυχῆς ὀρέξεις καὶ ὀρμίας, ἠδύναντο νὰ ὀδηγήσουν τὸν ἀνθρώπου πρὸς τὸν καθαρὸν Λόγον; Πραγματικὴ ἐρμηνεία δίδεται μόνον ἐάν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι, ὁ Παρμενίδης ὑπῆρξε Πυθαγόρειος καὶ συνεπῶς μεμνημένος εἰς τὰ πνευματικὰ ζητήματα καὶ πᾶς ἀληθείας τῆς Φύσεως. Εἰς τὸ «Προσέμμεν» τοῦ λατὸν φαίνεται, ὅτι περιγράφει πραγματικὰ γεγονότα, πού συνέβησαν εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν πορείαν τῆς ἐξελίξεώς του. Καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς, σπουδαῖος ἐπίσης φιλόσοφος τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, ὑπέδειξε αὐτὸν τὸν τρόπο τῆς γνώσεως, Πυθαγόρειος καὶ αὐτός. Μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς ὑπέδειξε τὸν ἑαυτὸν του ὡς κατέχοντα τὴν Ἀλήθειαν, ἐπειδὴ εἶχε τὴν γνώμην ὅτι εἶχε γίνει καὶ ἦτο πλέον θεός. Καὶ γράφει:

Χαίρετ' ἐγὼ δι' ὑμῶν Θεός
ἀμβροτος,

οὐκέτι θνητὸς πωλεῖσθαι...

Ἐνῶ ὁ Παρμενίδης, πού μετρούφρων ἀπὸ τὸν Ἐμπεδοκλῆ, ὑπέδειξε ὅτι: ὁ ἀνθρώπος, ἀφοῦ προηγουμένως ἀνικτούξῃ πνευματικᾷ σχέσει με φωνεῖται πνεύματα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ὀνομάζει Ἡλιάδας Κούρας, δύναται, βοηθούμενος ἀπὸ αὐτά, νὰ φθάσῃ μέχρις ἀκόμῃ ἀνωτέρων Πνευμάτων, παρὰ τῶν ὁποίων νὰ διδαχθῇ τὴν πραγματικὴν Ἀλήθειαν.

**

Τὸ δεῦτερον μέρος τοῦ ἔργου τοῦ Παρμενίδη, «Τὰ πρὸς Ἀλήθειαν», ἀναφέρεται εἰς τὸ: ὄντως ὄν = τὸ εἶναι, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει: «... ὡς ἀγέννητον ἐόν καὶ ἀνώλεθρον ἐστὶν ... οὐλομελὲς καὶ ἀτρεμές ἡδ' ἀτέλεστον...». Εἶναι τοῦτο ἀκίνητον, ἀνάρχον, ἀπαισuston, διότι δι' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει γένεσις οὔτε ἔλεθος. Ἐδῶ θαυμάσιον τὰς ιδιότητας τῆς Μονάδας τοῦ Πυθαγόρα καὶ ἐπιστημονίμως τὸ ἐννοεῖται τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, δηλαδὴ μετὰ διαφορετικὰ λόγια λένε τὰ ὅσα πράγματα, διότι ἡ Ἀλήθεια εἶναι μία, καὶ τὴν ἐγνώριζαν οἱ Ἑλληνες φιλόσοφοι.

Τὸ Εἶναι (Αἰθερικὴ οὐσία) μόνον ὡς ἀδιαίρετο δυνάμεθα νὰ τὸ νοήσωμε, διότι παντοῦ ὁλόκληρο εἶναι ὁμοιο: «οὐδὲ διααιρετὸν ἐστίν, ἐπεὶ πᾶν ἐστίν, ὁμοιον...». Ὅλα εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ αὐτό: «πᾶν δ' ἐμπλεον ἐστὶν ἐόντος...». Ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρὼν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας. Καὶ αὐτὸ τὸ ὄν εἶναι συνεχές, γιὰτὶ τὸ κάθε τι ὀρίσκειται σὲ ἀμεση ἐπαφή με

αυτό. Τίποτα ἐντελὲς δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῇ καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἔξω ἀπὸ τὸ εἶναι. Ὅλα συνάπτονται μὲ αὐτὸ ἢ καλυτέρα: ὅλα εἶναι αὐτό: «... τῷ ξυμπεχὲς πᾶν ἐστίν» ἐὼν γὰρ ἐάντι πελάζει...» Ἡ πραγματικὴ γνώσις τοῦ εἶναι, δηλαδὴ τῶν λειτουργιῶν τῆς Μονάδος, εἶναι ἐκεῖνο ποὺ θὰ δώσῃ εἰς τὸν ἀνθρώπου τὴν Σοφίαν.

Μεταξὺ τῶν σωζομένων στίχων τοῦ Παρμενίδη εἰς «Τὰ πρὸς Ἀλήθειαν» ἀναφέρονται καὶ τὰ ἐξῆς: ... «Τὸ γὰρ αὐτὸ νοεῖν ἐστίν τε καὶ εἶναι...» καὶ... «... τ' αὐτὸ δ' ἐστὶ νοεῖν τε καὶ οὐνεκεν ἐστὶ νόημα...» Ἀπὸ αὐτοῦς πρὸς δύο στίχους, πῶθ' αὖτε, παρεσύρθησαν οἱ ἱστορικοὶ τῆς Φιλοσοφίας καὶ ἀναφέρουν, ὅτι ὁ Παρμενίδης ἔλεγεν ὅτι μόνον διὰ τῆς σκέψεως δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων, διότι «ἔν εἶναι τὸ εἶναι καὶ τὸ νοεῖν», καὶ τοῦ ἀπέδωσαν ὅτι αὐτὸς ἐδίδαξε τὴν θέσιν τῆς νοητικῆς, ἢ τοῦ ὀρθολογισμοῦ. Τοῦτο ἀποτελεῖ παρεξήγησιν, διότι ὁ Παρμενίδης ἀναφέρεται μόνον εἰς διάνοιαν φωτισμένην, καὶ μὲ τὰ λεγόμενά του δὲν ἤθελε νὰ εἰπῇ, ὅτι μὲ τὴν σκέψιν καταλήγομε πάντοτε εἰς ὀρθὰ συμπεράσματα καὶ δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὴν Ἀλήθειαν, ἀλλὰ ὅτι, ὡς στοιχεῖα τῆς διανοίας, αἱ γενεαὶ ἰδέαι καὶ οἱ τύποι τῶν μορφῶν περιέχονται εἰς τὴν οὐσίαν τῆς Διανοίας δυνάμει. Τοῦτο εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν Πυθαγόρειον θεωρίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Διάνοια ἔχει ὡς συστατικὸν αὐτῆς τὴν οὐσίαν τῆς Μονάδος (Αἰθερικὴν), ἡ ὁποία περιέχει ὁ-

λους πρὸς αὐτοὺς τῶν μορφῶν δυνάμει: καὶ ἐπομένως, ἡ Διάνοια περιλαμβάνει στοιχεῖα ποὺ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἔξω πραγματικότητα, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς τῆς πραγματικότητος, τὰ στοιχεῖα αὐτὰ τῆς Διανοίας ἔρχονται ἐκ τοῦ δυνάμει εἶναι εἰς τὸ ἐν ἐνεργείᾳ εἶναι καὶ γίνονται σφαιεῖς γνώσεις. Καὶ ἐπομένως, ἔχει δίκαιον ὁ Παρμενίδης, ὅταν λέγῃ: ὅτι: ἔνα εἶναι τὸ εἶναι καὶ τὸ νοεῖν, ἀφοῦ τὰ στοιχεῖα τῆς Διανοίας εἶναι τῆς αὐτῆς οὐσίας μὲ τὸν συνθετικὸν λόγον τῆς ἔξω ἡμῶν πραγματικότητος.

Τὸ τρίτον μέρος τοῦ ποιήματος τοῦ Παρμενίδη, «Τὰ πρὸς Δόξαν», ἀναφέρεται εἰς τὰς περὶ τοῦ κόσμου ἰδέας τῶν συγχρόνων του. Ἐδῶ ἀναφέρει ὅτι: δύο εἶναι αἱ ποιητικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Κόσμου: Τὸ Πῦρ καὶ ἡ Γῆ (Μονὰς καὶ Δυάς τῶν Πυθαγορείων). Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν δύο τούτων οὐσιῶν, δημιουργήθηκαν τὰ πάντα καὶ, ἐπίσης, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν διεμορφώθησαν περὶ τὴν Γῆν τρεῖς ζῶναι: Ἡ πρώτη, ἡ πλησιέστερη πρὸς τὴν Γῆ, εἶναι σκοτεινὴ καὶ σ' αὐτὴν κατοικοῦν τὰ ὑπὸ ἐξέλιξιν Πνεύματα, οἱ ἀνθρώποι. Τὴν δεύτην ζώνην, ὀνομάζει ὁ Παρμενίδης ὁδὸ τοῦ Δαίμονος, καὶ αὐτὴν διέτρεξε μὲ τὸ ἄρμα του ὁ Φιλόσοφος, γὰρ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν τρίτην ζώνην, τὴν ἔξωτερικὴν καὶ φωτεινοτάτην, τὴν ὁποίαν ἐθεώρει κατοικησέησιν τῶν Θεῶν.

Εἰς «Τὰ πρὸς Δόξαν», πραγματεύεται ἀκόμη ὁ Παρμενίδης τὰς ἀντιλήψεις του περὶ τῆς Γῆς.

τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης καὶ περὶ τῆς προελεύσεως αὐτῶν, καθὼς καὶ τὰ περὶ τῶν ἀστέρων καὶ τὰ περὶ τῆς προελεύσεως τῶν ἀνθρώπων. Ἐπίσης, εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ ἔργου του, ὁ Παρμενίδης ἀναφέρει: ὅτι ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη ἀπεσπείσθησαν ἀπὸ τὸν Γαλαξίαν.

Ἄς ἐξετάσωμε πῶρια, γιατί στοὺς στίχους τοῦ ὁ Παρμενιδῆς ἀποκαλεῖ ἀπατηλὸν τὸν κόσμον τῆς Δόξης: «... ὁδοῖς ἀπὸ τοῦδε ὁροπέρας μάνθανε, κόσμον ἐμῶν ἐπεῖν» ἀπατηλὸν ἀκούουν...»

Διότι οἱ θνητοὶ ἄνθρωποι, μὴ ἔχοντας μάθει καὶ μὴ ἔχοντας φθάσει ν' ἀντικρύξουν τὴν Ἀλήθεια, ἐπισκοπεῖν μὲ τὸν κόσμον τοῦ εἶναι, μόνο μὲ τὴς αἰσθήσεις τους. Αὐτὲς ἡμῶς τὸν παρῶν σιάζουν διαφορετικῶς, ὅπως λ.χ. στὴν ἀναλλοίωτη αἰωνιότητα βλέπουν τὴ γέννηση καὶ τὴ φθορά. Ἔτσι, παράλληλα μὲ τὸ εἶναι, φέρονται — καὶ δέχονται καὶ τὸ μὴ εἶναι. — Πρόσεξε, τοῦ λέγει ἡ Θεά, τὸν πρῶτο δρόμο τῆς ἐρευνας, ὅπως καὶ τὸν ἄλλον, ὅπου οἱ θνητοὶ ποὺ ἀγνοοῦν τὰ πάντα, περιπλανῶνται: μὲ διπλὸ πρόσωπο, «ἦν δὴ ὅρασι εὐδότες οὐδέν, πλάττονται: δίκαιον...», γιατί ἡ ἄγνοια καὶ ἡ ἀμνηχανία κάνει τὴ σκέψη τους νὰ πρεκλίζη καὶ νὰ φέρονται: πότε ἀπ' ἐδῶ καὶ πότε ἀπ' ἐκεῖ, σὺν τοῖς κουφούς καὶ τοῖς τυφλούς. «... ἀμνηχανίη γὰρ ἐν αὐτῶν στήθεσιν ἰθύνει πλαικτὸν νόον: οἱ δὲ φοροῦνται: κωφοὶ ὁμῶς τυφλοὶ πετεθιπότες...».

Ὁ Παρμενιδῆς συνεχεῶς παρατηρεῖ καὶ ἐξετάζει: εἶναι ὁ «παλαιὸς φυσιολόγος, καθὼς τὸν ἀ-

ποκαλεῖ ὁ Πλούταρχος. Μὲ τὴν παρατήρησιν συλλαμβάνει ἐννοίας, ὅπως: ὅτι καὶ οἱ Οὐρανοὶ ἐρίσκονται: κάτω ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς Ἀνάγκης, ἡ ὁποία τοὺς ὑποχρεώνει: νὰ τηρεῖν τὰ ὅρια τῶν ἀστέρων! 2) ὅτι: τὸ φῶς τῆς Σελήνης εἶναι ἰσάνειον: «ἡμετέρας περὶ γαίαν ἀλώμενον ἄλλότριον φῶς...». Ἐπίσης, εἶναι ὁ πρῶτος, καθὼς γράφει ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος, ποὺ «τὴν Γῆν ἀπέφηνε σφαειροειδῆ καὶ ἐν μέσῳ κείσθαι...». Ἐπίσης, πρῶτος αὐτὸς συνεταύτισε τὸν Ἑῶν μὲ τὸν Ἑσπερὸν καὶ εἶπε, ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ ἴδιον οὐράνιον σῶμα, δηλ. τὸν πλανήτην Ἀφροδίτη. Ὁ Σωκράτης, εἰς τὸν Τίμαιον τοῦ Πλάτωνος, τὸν ἀποκαλεῖ «πάντων ἀστρὸν ἡμετέραν». Κοινὴ ἄλλωστε ἦτο ἡ ἀντίληψις, ὅτι ὁ Παρμενιδῆς ἦταν σπουδαῖος μαθηματικὸς.

Παρατηρεῖ καὶ ἐξετάζει: ἀκόμη τὴν λειτουργικὴ ἐκείνου τοῦ φαινομένου, ποὺ παρατηρεῖται ὡς γέννηση καὶ φθορά.

Ἀντικρύζει τὸν Ἑριῶτα ὡς τὸν πρῶτον συνεργὸς πρὸς τὴν αὐτὴ τὴ διαδίκαισίαν τοῦ εἶναι. Αὐτὴ ἡ γνώμη τοῦ Παρμενιδῆ μᾶς θυμίζει τὸν «τυριβοριθὴ δεσμὸν Ἑριωτος» τῶν Ὀρφικῶν. Ὁ Ἑριῶς λοιπὸν εἶναι ὁ συνεργὸς σ' αὐτὴν τὴν αἰώνια ἐναλλαγὴ ἀνάμεσα στὸ ἐμφανὲς καὶ στὸ ἀειδές, ἀνάμεσα στὸν κόσμον τοῦ εἶναι καὶ στὸν κόσμον τῆς Δόξης, ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὲς δύο διαστάσεις, ὅπου ἐκδηλώνεται ἡ φυσικὴ πραγματικότητα.

Γύρω ἀπὸ τίς ἰδέες καὶ τὴ διδασκαλίαν τοῦ Παρμενιδῆ, ἔγινε

καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται ἡ μεγαλύτερη παρανόηση καὶ παραχάραξη. Καὶ αὐτὸ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα. Ὁ Σαντιγιάννα γράφει πῶς κάθε καινούργια Σχολὴ ποὺ ἀναφαινόταν, φρόντιζε νὰ παρουσιάξῃ τὸν Παρμενίδη σύμφωνα μὲ τὴς θεωρητικές της ἐπιδιώξεις: ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Εὐδήμος, ὁ Θεόφραστος, ὁ Σιμπλίσιος, δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ παραποιῶν τὰ κείμενά του. Οἱ ἰδέες τους γι' αὐτὸν θρύσκονται σὲ πλήρη ἀντίθεση μὲ ὅ,τι ἐπρέσβευεν ὁ ἴδιος.

Ὁ Παρμενίδης μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ οὐσιαστικά διημιουργὸς τῆς ἐπιστημολογίας. Εἶναι αὐτὸς ποὺ μᾶς δίνει τὸ δόγμα, τὴ λογικὴ μέθοδο, ποὺ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὸ δρόμο τῆς Ἐπιστήμης. Αὐτὸς ἀποκαθιστᾷ τὴν ἐνότητα τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς Δόξης.

Ἡ Δόξα δίνει μιὰ εἰκόνα γιὰ τὸν κόσμο καὶ μᾶς ὠθεῖ νὰ μελετήσωμε τὰ πράγματα τοῦ κόσμου. Ἀποτελεῖ τὸ πρῶτο ἐπίπεδο γιὰ νὰ προχωρήσωμε πρὸς τὸ Εἶναι. Ἔτσι, ὁ Παρμενίδης μᾶς κάνει ἱκανοὺς νὰ νοούμε. Τὸ σύστημα του μᾶς προσφέρει τὴν νοητικὴ ἱκανότητα. Ἡ ἀντικειμενικὴ γνώση ξεκινᾷ πάντως ἀπὸ τὸν αἰσθητὸ κόσμο. Στὴν προσπάθειά της, ἡ ἐπιστήμη τοῦ Παρμενίδη, προχωρεῖ ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ αἰσθητὸ καὶ μέσα σ' αὐτό, μὲ τελικὸ σκοπὸ νὰ ἐντάξῃ, νὰ ὁλοκληρώσῃ τὸ αἰσθητὸ μέσα στὸ Εἶναι. Δὲν εἶναι ἀντιθετικὴ ἡ διαδοικασία ἀπὸ τὴ Δόξα πρὸς τὴν Ἀλήθεια. Εἶναι συμπληρωματικὴ καὶ ἀναγωγικὴ.

Μὲ τὸν Παρμενίδη, ἡ φυσικὴ ἐνότης τοῦ κόσμου τῶν Ἰόνων γίνεται ἡ ἐνότης τοῦ Εἶναι. Μὲ τὰ «πρὸς Ἀλήθειαν» ἀνακαλύπτουμε τὴ λογικὴ αὐτόνοια καὶ πληρότητά του. Μὲ τὰ «πρὸς Δόξαν», τὴν ἴδια λογικὴ ἀλληλουχία, γιὰ τὰ φυσικὰ πράγματα. Ἐχουμε, δηλαδή, δύο τρόπους ταυτόσημα λογικοὺς γιὰ τὴν πρόσθεσή μας πρὸς τὸ Εἶναι. Ἀνάμεσά τους ὑπάρχει συσχέτιση καὶ συμπληρωματικότης.

Ὁ Παρμενίδης καὶ γενικώτερα οἱ Ἑλεῖται, οὐσιαστικά ἀποτελοῦν τὸ ὁλοκληρώμα γιὰ τὴν προσωκρατικὴ σκέψη. Οἱ ἄλλοι καὶ οἱ ἀπώτεροι ἐρευνῶσι θὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἑλεῖτας. Οἱ ἀπομικτοί, κυρίως, θὰ ἰδοῦν πῶς ἡ αἰωνιότητα, τὸ ἀνώλεθρο καὶ ἡ ἐνότητα τοῦ Εἶναι θρίσκονται καὶ ἐπὶ ἀπεριελαχιστο. Ὅπου καὶ νὰ ἐρεθῇ κανεὶς, ὅπου καὶ νὰ ἀναζητήσῃ, τὸ Εἶναι ὑπάρχει.

Ἄς ἀνακεφαλαιώσωμε, μὲ λίγα λόγια, τὴ διδιασκαλίαν τοῦ Παρμενίδη, — ἡ λογικὴ ἀπλότης ποὺ τὴν διακρίνει, ἀπὸ τὴν ἐνότητα τῆς Μεγαλοσύνης: Τὸ Εἶναι ὑπάρχει. Ὑπάρχει ἄχρονα. Γιὰ νὰ τὸ κατανοήσωμε, φθάναι ἡ λογικὴ. Γὰρ τὴ λογικὴ καὶ Εἶναι ἀποτελοῦν ταυτότητα: «ἐν εἶναι τὸ Εἶναι καὶ τὸ νοεῖν». Καὶ ἐμεῖς εἴμεθα «Εἶναι», διότι μέσα στὴ διάνοιά μας ὑπάρχει ἡ ἀθετική οὐσία. Ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται, εἶναι νὰ ἀντιληφθοῦμε αὐτὸ τὸ Εἶναι μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἐξελικτικοῦ νόμου, ποὺ λειτουργεῖ μέσα στὴ Φύση καὶ ποὺ ἀποτελεῖ τὴν «Ἀνάγκη». Διότι ἡ ἀνάγκη περὶβάλλει σὺν ἀνυπέριθτος

κλοιός τὰ πάντα. Ἡ ἴδιε μᾶς υποχρεώνει νὰ συντηρηθοῦμε μέσα στὸν κόσμο τῆς Δόξας. Ἀνθρώπινα, αἰσθητά, ἡ Δόξα ἔχει τὴν προτεραιότητα. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ φριγνιῖδα μας γιὰ τὸν κόσμο τῆς Δόξας πρέπει νὰ εἶναι μεγάλη. Λοιπὸν ὁ δρόμος τῆς Δόξας εἶναι ἀναγκαστὸς· δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν τὸν διατρέξῃ γιὰ νὰ φθάσῃ στὴν πολυτελεῖα λεωφόρου τῆς Ἀληθείας. Ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται, εἶναι νὰ μὴ σπαιθῇ μεσοστρατίς, ὅπως συνήθως κάναμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι.

Θὰ διαβῆς, ὦ Ἄνθρωπε, ἀνάμεσα στὰ πράγματα, θὰ τὰ ζήσης. θὰ ἰδῆς ὅμως καὶ θὰ καταλάβῃς ὅτι προκαγγέλλουν τὸ ἀληθινὸ εἶναι. Ἡ ζωὴ τοῦ κόσμου τῆς δόξας εἶναι ποὺ θὰ σοῦ δώσῃ τὰ ἐφάδια νὰ φθάσῃς κάποτε στὰ δλόφωτα δώματα τῶν Θεῶν, ὅταν θὰ σημάνη καὶ γιὰ σένα ἡ ὥρα νὰ σοῦ συμπαρασταθοῦν Ἡλιάδες Κούραι! Ὅταν θὰ εἶναι «Θέμεις τε δίκη τε». Ἔτσι μόνον καὶ τότε μόνον, ὅταν θὰ τὸ δικαιοῦσαι, σοῦ ἀποκαλύπτεται ὁ σωστὸς δρόμος καὶ ξεφεύγεις ἀπὸ τὰ πολυπαιγμένα καὶ πλανερὰ μισοπάτια τῆς ἀνθρώπινης καταστάσεως.

Πρὶν τελειώσουμε τὰ σχετικά μετὰ τὸν βίον καὶ τίς ιδέες τοῦ Παρμενίδη, ὡς ἐπανελθωμε γιὰ λίγο στὸ πικρὸ λεπτὸ σημεῖον τῆς ζωῆς του, σ' αὐτὸ ποὺ περιγράφει στὸ «Προίμιο» τοῦ σὸν ἐπίσκεψῃ στὰ δώματα τῶν Θεῶν.

Στὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴ παράδοση εῤύσκαμε καὶ ἄλλες περιπτώσεις, ὅπου ὀνητοὶ εἶχαν καθορθώσει νὰ φθάσουν στὸ σημεῖο

νὰ συνακιστρεφῶνται μετὰ πνεύματα ἀνωτέρας τάξεως, τοὺς θεοὺς, καὶ ἀπ' αὐτοὺς νὰ λαμβάνουν γνώσεις ἀληθεῖς, δοῦναι τὰ ἀνωτέρα αὐτὰ Πνεύματα «τοὺς διδάσκουν καὶ τοὺς συμβουλεύουν τὰ ἀριστα...», καθὼς λέγει ὁ Πλούταρχος εἰς τὸν «Βίον τοῦ Νουμᾶ», γιὰ τὸν ὁποῖον ἐπίσης ἀναφέρεται ὅτι εἶχε σχέσεις μετὰ Θεῶν, τὴν Ἥγεραιαν. Εἰς τὸ ἔργον του αὐτὸ ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει καὶ ἄλλους παλαιούς ἀναλόγους μύθους, κατὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἄλλοι ὀνητοὶ ἄνθρωποι εἶχαν τύχει αὐτῆς τῆς ἐξαιρετικῆς εὐνοίας, ὡς λ.χ. τοὺς μύθους διὰ τὸν Ἄσπιον (Φρύγες), διὰ τὸν Ροιδότην (Βιθυνοί), διὰ τὸν Ἐνδυμίωνα (Ἀρκάδες), τὸν Φόρβαν, τὸν Ἰάκχιον, τὸν Ἀδωνε, ἢ καὶ τὸν Σκυώνιον Ἰππόλυτον. Ἀκόμη καὶ τοὺς μύθους γιὰ τὸν Ζάλευκον, τὸν Μίνωα καὶ τὸν Ζωρόαστην.

Σχολιάζων τὸ ζήτημα τοῦτο ὁ Πλούταρχος λέγει ὅτι εἶναι λογικόν. «Ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος δὲν ἀγαπᾷ τὰ ἄλογα, οὔτε τὰ πούλια, τῶσον ὅσον τοὺς ἀνθρώπους, νὰ θέλῃ νὰ ἔχῃ σχέσεις μετὰ ἐξαιρετικῶν ἡθικῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ μὴ εὐσαρεστησῇ οὔτε νὰ περιφρονῇ τὴν συνακιστρεφὴν μετὰ ἀνθρώπων εὐσεβῆ καὶ σώφρονα.» Καὶ συνεχίζει ὁ Πλούταρχος: «Δηλαδή εἶναι ὀρθὸν νὰ πιστεύωμε ὅτι ὑπάρχει φιλία Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπων, καθὼς καὶ ὁ ἐπ' αὐτῆς θαυμάσιμος Ἐρως, ὅπως τὸν ὀνομάζουν, ὁ ὁποῖος ἀναγκάσσει διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ χαρᾶς καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀγαπομένου προσώπου.

Εἰς τὸ ἔργον του «Ἀρχαῖοι

“Ελληνες Φιλόσοφοι», ὁ Ἄντ. Ἀδριανόπουλος γράφει: «Μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ θεῶν ὑπάρχει μία ἱεραρχία πνευματικῶν ὀντοτήτων διαδοχικῶς τελειοτέρων, καθόσον πλησιάζουν περισσότερον πρὸς τὴν κατὰστασιν τῶν θεῶν... Ἡ σχέσις πρὸς συνδέει τὸν ἀνθρώπου πρὸς τοὺς θεοὺς εἶναι σχέσις ὡς πρὸς ἡγεμόνας καὶ προϊστάτας.»

Ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ὑπακούῃ εἰς τοὺς νόμους τῆς Φύσεως, νὰ φανιτάζεται πάντοτε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐνώπιον τῶν θεῶν καὶ νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν πορείαν τῆς Φύσεως καὶ τὴν θεῖαν Δικαιοσύνην.

Ὁ ἀνθρώπος ἐπιδοκίμωνε μὲ τοὺς θεοὺς διὰ τῆς προσευχῆς καὶ μὲ τὰς τελειὰς τῆς θρησκείας του, ὅπου καὶ ὅταν αὐταὶ τελοῦνται κατ’ οὐσίαν καὶ ὄχι μόνον κατὰ τύπους. Ἐάν εἶναι ἀγνός καὶ ζῇ κατὰ φύσιν, τότε δέχεται ἀπὸ τοὺς θεοὺς ἐμπνεύσεις καὶ διδασκαλίας.

Καὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὁμήρου ἀκόμη, ἐθεωρεῖτο ὡς ἄκρον ἅωτον τῆς ἡθικῆς ἡ «δομώσις τῷ Θεῷ» — «Ἐπου Θεοῖς», λέγει ὁ Ὀμηρος, καὶ ἀργότερον ὁ Πυθαγόρας καὶ ὁ Πλάτων προσθέτουν «κατὰ τὸ δυνατόν».

**

Ἀπ’ ὅλα αὐτὰ προκύπτει ὅτι καθήκον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ φροντίζῃ πάντοτε νὰ ἐξαγνίσῃ τὸ ἐσωτερικόν του εἶναι, νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὶς ἀδυναμίας καὶ τὰ πάθη τῆς κατωτέρας φύσεώς του, νὰ καλλιεργῇ καὶ νὰ ἀναπτύσῃ εὐγενεῖα συναισθηματικὰ, ἀγνείας καὶ ἡθικὰς σκέψεις, καὶ κυρίως νὰ ἀπεδλέπῃ πάντοτε σὲ ὑψηλὰ ἰδανικά καὶ νὰ ζητῇ τὴν πνευματικὴν του πρόοδον. Τότε ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ ἐξέλιξις τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων καὶ ἱκανοτήτων φέρουν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν εἰς ἑνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἔνα πολὺ καλὸ βιβλίον

A. Besant - C. Leadbeater

Ἡ Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ

Μετάφρασις ΔΗΜ. Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Σελίδες 400 — Δρχ. 300

Διαλογισμός

γιά

παιδιά

Είμαι μέλος της παγκοσμίου οικογενείας.

Συνδέομαι με τους διπλανούς μου... με τον αέρα που αναπνέομε... με τὸ φῶς που σιμμεριζόμαστε... καὶ με τὶς ἐλπίδες μας γιὰ ἕναν καλλίτερο κόσμο.

Ἔχω εὐθύνη νὰ δίδω... νὰ λαμβάνω... νὰ εἶμαι εἰλικρινής, ἀνεκτικός, ἐλεύθερος.

Ἐκληρονόμησα αὐτὸν τὸν κόσμο ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔζησαν προηγούμενως... Κατέχω χῶρο καὶ χρόνο γιὰ λίγα χρόνια. Αὐτὸν τὸν κόσμο θὰ τὸν κληροδοτήσω στοὺς ἐπομένους. Ἡ ζωὴ μου — με τοὺς ἄλλους — μπορεῖ νὰ διαμορφώσῃ τὸν κόσμο πρὸς τὴν Εἰρήνην μᾶλλον παρὰ τὴν ρήξιν... τὴν ἐλπίδα μᾶλλον παρὰ τὴν ἀστελευσία... τὴν ἐλευθερία μᾶλλον παρὰ τὴν δουλεία.

Ἐγώ, μαζί με τοὺς γύρω μου, μπορούμε νὰ κάμωμε τὴν Ἀδελφότητα τοῦ Ἀνθρώπου ζῶσα πραγματικότητα. Ὑπόσχομαι νὰ ἐργασθῶ γι' αὐτὴ τὴ σκέψη. Θὰ τὴν πραγματοποιήσωμε μαζί.

(Δελτίον πληροφοριῶν τοῦ Κεφαλαίου τοῦ
ΟΗΕ γιὰ τὰ Παιδιά)

ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ «ΙΛΙΣΟΥ»

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΟΠΕΛΑ

Ἑνωσὴν

Γιατί,
σὰν ἡ χαρὰ πλημμύρα γίνεται μὲς στὴν καρδιά
ὅλον τὸν κόσμον ν' ἀγκαλιάσει θέλει,
ἐχθροὺς καὶ φίλους μὲ μιὰ ἀπλοχεριά;
Γιατί τόσο ἀπλωσιά;

Γιατί,
στὸν κίνδυνο, στὴ λήθη
τὰ χέρια δίνουνε ἐχθροὶ καὶ φίλοι
καὶ γίνονται ὅλοι μιὰ καρδιά;
Γιατί τόσο ἀπλωσιά;
Γιατί ἡ ἴδια ἡ ἀπλωσιά,
ὁ ἴδιος ἀόρατος μαγνήτης
ποὺ ἐνώνει τίς καρδιές σὲ μιὰ;

Ποιὸς εἶναι ὁ Μυστικὸς ὁ Λόγος,
αὐτὰ τὰ πόσο διαφορετικὰ
τὴν Ἑνωσὴν νὰ φέρνουν αὐτοὺς ἄνθρωπους;
Μήπως στὴς Ἀθήνας τὴν Πηγὴν ὀδηγοῦν
ἀπ' τὸ δικό του τὸ καθέναι μονοπάτι
καὶ κάποια γεύση ἀπ' τὴν Πηγὴν
σὰν Κοινωνία Μυστικὴ
δίνουν στὸν ἄνθρωπο στὴ διαδρομὴ
μέσα ἀπὸ γέλιο καὶ σὸ δάκρυ;

Θεϊκὲς Συναλλαγές

Τὸ πλῆθος συναθροίζεται στὴν ἀγορά. Ἄνδρες, γυναῖκες, νήπια.

Ὅλοι κυττάζουν τοὺς καιροὺς τῆς γῆς. Ζῶα, φροῦτα, ἐσπεριδοειδῆ, λαχανικά.

Κάθιδροι ἔμποροι διαλαλοῦν τὸ ἐμπόρευμα. Φωνὲς διαπληκτισμοί, ἀνιμαχίες.

Ὁ ἥλιος καίει, ἡ δόξα τοῦ ἐμπορίου καίει, ἡ ἐπιθυμία νὰ τ' ἀποκτήσεις ὅλα, καίει κι αὐτή.

Καὶ μανία, ἀδιάφορη, σιωπηλή, ὑπομονεπικὴ ἡ Θεὰ Δήμητρα ἐπιβλέπει ἀπὸ κάποια γωνία τὴν πλούσια καρποφορία τῆς. Ἰσχνὸ μειδίλασμα καλύπτει τὸ ὄφρος τῆς. Τὴν ἐνοχλοῦν οἱ ἀργάχοι Θεοὶ καὶ μόνο σὺν κερδοφόρῳ Ἑρμῇ ἀφήνει κάποια ἐντίταση, πὺς εἶναι ἔτοιμη νὰ ὑποταχτεῖ, σ' ὅποια τιμὴ κι ἂν τῆς ζητήσῃ!

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΟΠΕΛΑ

ΚΑΙΤΗ ΤΑΜΠΑΛΗ

Ἀνεξικακία

Τὸ νὰ προσπαθῇς νὰ εἶσαι ἀνεξίκακος, εἶναι χάρις οὐράνια.

Τὸ νὰ δίδῃς «τόπο στὴν ὀργή», εἶναι ἄφρεσις ἀμαρτιῶν. Προσάθῃ νὰ εἶσαι ἀπρουνίστης. Νὰ εἶσαι μεγαλόψυχος, Νὰ συγχωρῇς καὶ νὰ δικαιολογῇς.

Νὰ συμπάσχῃς μὲ τὸν συνάνθρωπό σου.

Νὰ κατανοῇς τὰ λάθη του.

Νὰ συμπεριλάβῃς τὰ ἐλαττώματά του.

Νὰ εἶσαι ἕτοιμος διὰ πάσαν βοήθειαν,

Ἑλικήν, πνευματικήν, σωματικήν.

Εἶναι Θεοὶ ἔφρεσις, Δωρεὰ μεγάλη.

Ὁ ἀνεξίκακος εἶναι τοποθετημένος σὲ βάθρον ὑψηλόν, σὲ ἀνώπερθε σφαῖρα.

Εἶναι εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Θεόν. Εἶναι ἀξιολάτρευτος.

Ὁ ἀνεξίκακος θαυμάζεται ἀπὸ τοὺς πάντας.

Εἶναι ἄξιος πρὸς μίμῃσιν,

Εἶναι διάττων ἀστήρ,

Φάρος λαμπρός.

Εἶναι καὶ θὰ μένῃ καύχημα τῶν ἀνθρωπίνων ἀναστημάτων.

Εἰς τὸν "Ὅμηρον

Αἱ περὶ τοῦ θεοῦ δοξασαίαι καὶ ἀντιλήψεις

Τοῦ κ. Παν. Ἡλ. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ῥομιλία στὴν «Ἐταιρεία Φίλων τοῦ Λαοῦ»

Β' Μέρος (Τελευταῖον)

Ἀποδοῖδων ὁ ἀνθρώπος ἀθανασίαν εἰς τοὺς θεούς, καταύρθω-
σεν ἐν τέλει καὶ ὑπερπληρώσῃ τὰ ὅρια τοῦ ἀνθρωπίνου, δι' ὃ καὶ ἡ
ἀθανασία εἶναι τὸ μόνον καὶ τὸ κυριώτατον χαίρειον καὶ τὸν
θεόστροφος. Δ' αὐτῆς οἱ θεοὶ ἀπέδωκαν διάφοροι καὶ κατὰ πολὺ τε-
λειώτεροι τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς αἰωνίου ὑπάρ-
ξεως, ἀποβαίνουσιν οἱ θεοὶ ἰθύνοντες καὶ ἄρχοντες τὸ παντὸς. Οὕτω
παλειοποιεῖται οὐκ ὀκνῶν, ἡ φύσις τῶν Ὀμηρικῶν θεῶν.

Ἄλλ' ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη τὰ σχέσεις τῶν θε-
ῶν τοῦ Ὀμήρου πρὸς τὸν κόσμον.

Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀμήρου, ὅντες ὅπως τοὺς παρεγγράφημεν, εἶναι
ἀπολύτως κυρίαρχοι καὶ ρυθμιζοῦν τοῦ σύμπαντος ἀπὸ τῆς ἀνεργ-
γάνου φύσεως μέχρι τῶν τυχῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ὡς παρουτοὶ ἀνα-
γνωρίζονται καὶ τιμῶνται οἱ θεοί, ὅχι μόνον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους,
ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ζῶα καὶ τὰ σποικίδια τῆς φύσεως. Ἡ θεὰ
Ἀθηνᾶ λ.χ. προσέρχεται ὑπὸ μορφῇ γυναικὸς εἰς τὴν καλύδην
τοῦ πνικτοῦ Εὐμήχου καὶ ἐμφανίζεται πρὸς τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ τοῦ
υἱοῦ του Τηλεμάχου. Ὁ Τηλέμαχος θύει αὐτῇ τὴν εἶδη οὕτως καὶ
τὴν ἡσθάνθη. «Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς τοὺς κύνες πηῖδαν, καὶ ρ' οὐχ ὑλά-
οντο, κινυζήθη δ' ἐτέρωσε διὰ σταθμοῖο φοβήθεν...», ἀλλὰ ὁ Ὀ-

δυσσεύς καὶ οἱ σκύλοι· τὴν εἶδαν καὶ ἀπὸ σεβασμῶν δὲν ἐγκαίγησσαν ἀλλὰ ἐγρύλλιζαν καὶ ἐσκήρπυσαν τρομαγμένα: (Ὅδ. II. 262-263). Τὰ κήτη τῶν θυτῶν εὐθὺς ὡς ἀντιπλήφθησαν τὸν Βασιλέα τοῦς Ποσειδῶνα πάντω εἰς τὸ ἔρμα του, ἐσκήρπυσαν καὶ ἀπὸ χαρᾶς, ἐμπρός του ἐχώρυσε ἡ θάλασσα καὶ πετούσαν τ' ἄλογά του (Ἰλ. N. 27-29).

Ἡ ἐξουσία αὐτῇ τῶν θεῶν εἶναι τόσον ἐκτεταμένη ὥστε, ὄχι μόνον φυσικά φαινόμενα δημιουργοῦν κατὰ ἐούλησιν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἀτμοσφαιρικός μετεωολός, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τῆς φύσεως τὴν πορεῖαν δύναμιτι νὰ μεταβάλουν ἐπιταχύνοντας, δικαιόποντας, ἢ ἐπιβραδύνοντας αὐτήν. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐμποδίζει τὴν ἀνικτολήν τοῦ ἡλίου (Ὅδ. Ψ. 243) καὶ ἄλλως ἢ Ἡρα ἐπιταχύνει τὴν δύσιν του (Ἰλ. Σ. 240).

Νύκτα καὶ σκότος δημιουργοῦν πολλάκις οἱ θεοὶ αἰφνιδίως, εἴτε μὲ τὰ νέφη, εἴτε διὰ σκοτεινῆς τινὸς οὐσίας (Ἰλ. P 594).

Τακαύτως ὅμως μεταβάλλει, ὀλιγὰς ἢ μερικὰς, ἐπιφέρουν οἱ θεοὶ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σώματός του. «Ἀφάνισαν οἱ ἀθάνατοι ἀπὸ τὸ παράσωπον καὶ τὸ σῶμα τῆς Πηνελόπης τὸ κάλλος ἀπὸ τότε πρὶν ὃ Ὀδυσσεὺς ἐπλευσεν εἰς τὴν Τροίαν». Ἀλλὰ καὶ παντελεῖ ἁλλοίωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἐπιφέρουσιν οἱ θεοὶ μεταβάλλοντες τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ νέους εἰς γέροντας καὶ ἀντιστρόφως, ἢ δύνουν εἰς αὐτοὺς διαφορὰν τινὰ ἀνθρωπίνην μορφήν, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ἢ Ἀθηνᾶ μεταβάλλει τὸν γέροντα Λαέρτην εἰς νέον καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα ἀπὸ νέον εἰς γέροντα καὶ ἀντιστρόφως (Ὅδ. N. 398). Ἡ Κίρκη μεταβάλλει τοὺς συνοτρόφους τοῦ Ὀδυσσεὺς εἰς χοίρους. Τὴν δύναμιν αὐτὴν τῶν θεῶν ἐκφράζει καὶ γνωμικῶς ὁ ποιητής, ὅταν μᾶς λέγει, «Θεός... ἐπελθεῖν ρηϊδίως ἐθέλει θεῖν νέον ἢ γέροντα», τοῦτέστιν μὴν ἔλθῃ κανέναν θεός καὶ μὲ εὐκολίαν μεταμαρφώσῃ νέον ἢ γέροντα καὶ ὅπως θέλει ἐκεῖνος (Ὅδ. 197) καὶ ἀλλαχοῦ, «εὐκολον εἶναι εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ κακοῦ εἰς τὸν οὐρανὸ νὰ ἐξουθενώσιν ἄνθρωπον ἢ νὰ τὸν λαμπρύνουν» (Ὅδ. 211).

Παρατέρω, οἱ θεοὶ τοῦ Ὀμήρου εἶναι κύριοι καὶ διευθύνουν τὰς τύχας τῶν πόλεων καὶ τῶν ἐθνῶν, πᾶν δὲ ἱστορικὸν συμβῆναι εἰς τὸν κόσμον ἐκ θεοῦ ἔχει τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος Ἡ φοβερὰ ἔρις μεταξὺ Ἀχαιῶν καὶ Τρώων ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀρπαγῆς τῆς Ἑλένης, ὅπως εἶδομεν προηγουμένως, συνεπεία τῆς ὁποίας προσελήθη ὁ πόλεμος μὲ τὰ δλέθρια ἀποτελέσματά του δι' ἀμφοτέρους, ὀφείλεται εἰς ὄρισμὸν τῶν θεῶν. Τὸ δὲ (Ἀχαιῶν καὶ Τρώων) «οἶτον θεοὶ μεπεῖσαν ἐπεκλεισάνητο δι' ὄλεθρον ἀνθρώπους...», δηλαδὴ, «ἐκείνο τὸ ἔκαμνον οἱ θεοί, καὶ ἔκλωσαν τῶν ἀνθρώπων ὄλεθρον μέγαν...» (Ὅδ. Θ. 578-580).

Ἀλλὰ καὶ εὐδικώτερον εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς Ἰλιάδος, τόσον ἢ διάστατος μεταξὺ Ἀγαμέμνονος καὶ Ἀχιλλέως, ὅσον καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς δεινὰ συμβαίνοντα: «Διὸς βουλῇ», ἀλλὰ καὶ «Ἐρώς δὲ ἡ λείουσιν ἐακότες ὠμοφάγονσιν νηυσὶν ἐπισσεύοντο. Διὸς δ' ἐτέλειον

ἐφετημάς...», δηλαδή και αυτή η διεξαγωγή και η έκδοσις της μάχης, ως προκύπτει από το χορικόν αυτό της Ίλιάδος (Ο. 592-593) είναι: ἀποτέλεσμα της βουλής και της επιθυμίας τῶν θεῶν. Οἱ ἄνθρωποι εἰς οὐδέν χρησιμεύουσιν καὶ δὲν εἶναι παρὰ τυφλὰ ὄργανα τῶν βουλῶν καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῶν τούτων τῶν θεῶν.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ μετὰ τὸν φόβον τῶν μνηστέρων. «Οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐδούλευσαι νόον αὐτῇ ὡς ἦτοι κείνους Ὀδυσσεύς ἀποτίσσει· ἔλθειν» (Ὀδ. Ε. 23, 44). «Δὲν εἶσαι σύ, λέγει ὁ Ζεὺς εἰς τὴν Ἀθηναίαν, ἡ ἴδια πού ἐκίεφθῃ αὐτῇ τὴν γνώμην, νὰ ἔλθῃ ὁ Ὀδυσσεύς καὶ νὰ τοὺς ἐκδικηθῇ» (τοὺς μνηστέρας).

Ἐδῶ ὅμως θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ καὶ αὐτὸ ἄλλο, ὅταν δηλαδή ὁ ἄνθρωπος τοῦ Ὀμήρου ἀποδίδει πάντα τὰ συμβαίνοντα εἰς τὴν θέλησιν τῶν θεῶν, δὲν τὸ κάμνει διότι ἔχει κατὰ νοῦν κακίαν σκοπὸν προνοίας ἢ προνοητικότητος τῶν θεῶν του. Κάθε ἄλλο. Ἀπλῶς πιστεύει, ὅτι ὅλα ὅσα συνέβησαν ἔγνων μάναν καὶ μόνον «ἵνα ἦσι καὶ ἐσσημένονσιν ἀσκή» (Ὀδ. Θ. 580), τοῦτέστιν διὰ νὰ τὰ τραγουδοῦν οἱ ἀπόγονοι.

Δηλαδή, ὁ ἀπλοῖκός ἄνθρωπος τῆς διηγητικῆς ἐποχῆς δὲν πιστεύει, ἀλλὰ οὐκ καὶ καὶ ὑποπτεύεται ὅτι οἱ θεοὶ ἀποφασίζουσιν, ὅπως ἐπέλθῃ ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἀποτέλεσμα διὰ λόγους προνοίας. Περιγράφεται ἀπλῶς νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν θέλησιν τῶν θεῶν τὰ συμβάντα ὡς συνέβησαν, καὶ πιστεύει ὅτι οὗτοι ἔτσι ἠθέλησαν καὶ ὅτι ἡ ταύτη ἐκδοσις τῶν παραγμάτων ἦτο ἔργον τῶν θεῶν.

Ὅμως, ἡ ἐξουσία καὶ ἡ ἐπαρροή τῶν θεῶν δὲν περιγράφεται μόνον εἰς τὰ ἔθνη καὶ τὰς πόλεις. Ἀλλά, ὡς εἶναι φυσικόν, παρομοίαν ἐξουσίαν ἔχουσι καὶ ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου χωριστὰ πᾶν ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ πᾶσιν ἔποψιν. Καὶ καθ' ἕνα ἀφορὰ αὐτὸν πρὸς τὰς σχέσεις καὶ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ ἐναντιοῦ τοῦ ἄλλου κόσμου.

Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν, οὕτως ὀφείλει εἰς τοὺς θεοὺς τὸ σύνολον τῆς υπάρξεώς του εἰς τὴν γῆν, δηλαδή καὶ τὴν ὑπαρξίν του τὴν σωματικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν. Κάλλος, χάρις καὶ ἀνδρείαν δίδουν οἱ θεοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὡς εἰς τὸν Βελλεροφόντην (Ἰλ. Ζ. 156), ἀνάσθημα καὶ δύναμιν εἰς τὸ σῶμα, ὡς συμβαίνει μετὰ τοὺς Αἴαντα, Ἀχιλλεῖα καὶ Τηλέμαχον ἢ καὶ τὰ ἀπαρροῦν, ὅπως λέγει ἡ Πηνελόπει εἰς τὸν Εὐρύμαχον, ὅτι οἱ θεοὶ τῆς ἀφάνισαν τὰ δῶρα της, κάλλος καὶ σῶμα (Ὀδ. Σ. 251).

Οἱ θεοὶ παρέρχουν ἐπίσης εἰς τὸν ἄνθρωπον ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς ιδιότητας, ὅπως εἶναι τὸ θάρρος καὶ ἡ δειλία, ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀγρία. «Τάλμην καὶ ρώμην μοῦ χάρισαν ὁ Ἄρης καὶ ἡ Ἀθηνᾶ», λέγει ὁ Ὀδυσσεύς εἰς τὸν πιστὸν παῖδα Εὐμαίον πρὶν τοῦ ἀποκαλυφθῇ (Ὀδ. Ε. 216).

Ἀκόμη, ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ προσθέσῃ καὶ πολλὰς ἄλλας καὶ

ποικίλης ιδιότητας, που οι θεοί παίρουν εις τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Ἄπολλων π.χ. διωρίζει: τὴν μακρικὴν καὶ μετὰ τῶν μουσικῶν τὸ θεῖον δῶρον τῆς ποιήσεως, ἡ Ἄρτεμις τὴν τέχνην τοῦ κυνηγίου, ἡ Ἀθηνα τὰ ἀπόκρυφα τῆς τέχνης (τεχνισμῶν) (Ἰλ. Ε. 61, Ο. 411) καὶ μαζὶ μὲ τὸν Ἡφαιστον τὴν μεταλλουργίαν (Ὀδ. Ζ. 233). Ὁ Ζεὺς μετὰ τοῦ Παισιδῶνος τὴν ἱππασίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν, ὁ δὲ πανοῦργος Ἑρμῆς ἐπιροικίζει τὸν ἄνθρωπον μὲ «δρηπασύνην, κλεπασύνην, δρῶν πε».

Ὡς πρὸς τοὺς σχέσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ὑπόλοιπον κόσμον, ὁ ποιητὴς μᾶς λέγει διὰ πᾶς ἄνθρωπος λαμβάνει ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, τόσον εἰς τὸν στενὸν οἰκογενειακὸν τοῦ κύκλον ὅσον καὶ εἰς τοὺς εὐρυτέρους κοινωνικὰς τοῦ σχήσεις. Καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν οἰκογενειακὸν βίον, οἱ θεοὶ φανερώνουσι εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν νύμφην (Ὀδ. Ο. 26), χαρίζουσι εἰς τοὺς γονεῖς τέκνα κατ' ἐπιθυμίαν, εὐλογοῦσι τὸν γάμον καὶ τὴν γέννησιν καὶ διατηροῦν τὴν τιμὴν καὶ τὴν φήμην τῆς οἰκογενείας. Χαρίζουσι ἐπίσης εἰς τὴν οἰκογένειαν πλοῦσιν καὶ εὐπορίαν καὶ εἰς τοὺς εὐνοούμενους τῶν προσφέρουσι διάφορα δῶρα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐν τῇ κοινωνίᾳ σχέσεις του, ὁ Ὅμηρος ριζὸς ἄνθρωπος ἐξαίρετὰ τὰ πάντα ἀπὸ τοὺς θεοὺς. Ὁτιδήποτε καὶ ἂν ἐπιχειρήσῃ, εἴτε αὐτὸ εἶναι ταξίδι εἴτε συμμετοχὴ εἰς ἐκστρατείας τιναί, ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀπαιτυχία, ἡ σωτηρία ἢ ὁ θάνατος ἐξαρτῶνται ἀπὸ τοὺς θεοὺς. «Τῷ οὐκ' εἶδε εἴ κεν μ' ἀνέσσει θεὸς ἢ κεν ἄλῳγ' αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ», δηλ. δὲν γνωρίζω ἂν ὁ θεὸς μὲ ἀφύσκη ζωηράν ἢ θά πάλιν μαχόμενος εἰς τὴν Τροίαν, λέγει ὁ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὴν σύζυγόν του Πηνελόπην κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του (Ὀδ. Σ. 265). Οἱ θεοὶ λοιπὸν παρακολουθοῦν τὸν ἄνθρωπον ἐν παντί.

Τέλος, οἱ θεοὶ τοῦ Ὀμήρου κυριαρχοῦν καὶ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, δηλαδὴ ἐπὶ τῶν δικαιοημάτων καὶ τῶν αποφάσεων τοῦ ἀνθρώπου. Διότι, καὶ μὲν ὁ ἄνθρωπος σκέπτεται μόνος καὶ ἄφ' ἑαυτοῦ, ὅμως δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ θεοῦ (Ἀθηνα πρὸς Τηλέμαχον Ὀδ. Γ. 26), ἀλλὰ ἡ ἀγαθὴ ἢ κακὴ ἐπίδρασις τῶν θεῶν ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ ἀνθρώπου εἶναι σιγή καὶ ὅτε μὲν αὕτη εἶναι εὐμενής, ὅτε δὲ ὀλεθρία, ὡς «κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους τὸ λογικὸ του πῆρε (τοῦ Τηλεμάχου) (Ὀδ. Ε. 178), ἢ οἱ θεοὶ σὲ ἐμύρναναν ἀγαπημένη, ποῦ ἀπὸ τὸν πλέον γνωστικὸν δύναται αὐτοὶ νὰ ἀφαιρέσουν τὴν γνώσιν (Πηνελόπη πρὸς Εὐρύκλειον) (Ὀδ. Ψ. 11-13).

Ποικίλη λοιπὸν καὶ εὐρεία εἶναι ἡ ἐπίρροή τῶν θεῶν, τόσον ἐπὶ τῆς καθόλου φύσεως ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰδικώτερον, καὶ ἀκόμη ἡ ἐπιμέλεια τῆς κοινωνίας τῶν θεῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι μὲν συχνή, ἀλλὰ δὲν γίνεται πάντασι κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ἐξ ἑσῶν ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν.

Θά πρέπει ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, διὰ τὴν συμπληρώσωμεν τὴν ἔρευναν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπαφῆς τῆς ἐπικοινωνίας τῶν θεῶν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, τὴν σημειώσωμεν ὅτι ἡ ἐπικοινωνία αὕτη, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἔζη ὁ Ὅμηρος, ἦτο πολὺ σπαρσιωτέρα τῆς Τρωϊκῆς ἐποχῆς ποὺ ὕμνει, ἔτι δὲ συχνωτέρα ἀρχαιότερον τῶν Τρωϊκῶν χρόνων. Αὕτη ἡ σὺν τῷ χρόνῳ ἐλάττωσις τῆς ἐπικοινωνίας θεῶν καὶ ἀνθρώπων, φαίνεται εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἐποχὴν, ὅπου ὁ ποιητὴς λέγει ὅτι ἀκόμη ἀνάμεινα καὶ ἐκατέρωθεν τῶν ἀνθρώπων, «πολλοὶ περὶ αἷσιν μέγα Πριάμοιο μάχονται υἱέες ὠθιανάων» (Ιλ. Π. 448), ἀλλ' οὐδεὶς γεννᾶται κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐκ Θεοῦ. Γάμει μετὰ τὴν θεῶν καὶ θνητῶν, ποὺ εἶναι μίαν ἀμεισσομένην ἐλλείψεως πάσης οὐσιώδους διαφορᾶς μετὰ τὴν θεῶν καὶ ἀνθρώπων, δὲν γίνονται πλέον. Ὁ μόνος γάμος ποὺ ὑφίσταται ἀκόμη μετὰ τὴν θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, εἶναι ὁ γάμος τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος, ὁ ὁποῖος ὅμως καὶ αὐτὸς ἐπαυσε, ἀφ' ἧς ὁ Ἀχιλλεὺς ἀνεχώρησε διὰ τὴν Τροίαν καὶ ἡ Θέτις ἔζη ἑκατέρωθεν πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς Νηρέως εἰς τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς δηλαδὴ τοῦ ποιητοῦ, ἡ ὁποία, ὡς εἴπομεν, εἶναι κατὰ πολὺ μεταγενεστέρα τῆς Τρωϊκῆς, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπεκλίνει οὗτος τὴν ἡρωϊκὴν ἐποχὴν, ἔχει παντελῶς ἐκλείψει ἡ ἀμεισσομένη ἐπικοινωνία μετὰ τὴν θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Μάλιστα δέ, ὁ ἴδιος μᾶς λέγει, ὅτι τὰς περὶ Θεοῦ γνώσεις του τὰς ἀπέκτησεν ἐκ παισιδότητος καὶ ἐξ ἱστοριῶν ποὺ ἀφηγοῦνται κατορθώματα ἡρώων καὶ διὰ τοῦτο, ἐπικαλούμενος τὰς Μοῦσας διὰ τὴν ἐρθὴν ἀπόδοσιν τούτων, λέγει πρὸς αὐτάς: «Ὑμεῖς γὰρ θεοὶ ἔσπε, παρσιτέπε, ἔσπε πε πάντα ἡμεῖς δὲ κλέος οἷον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδομεν» (Ιλ. Β. 485-486)». Δηλαδὴ, «ὦ μοῦσαι τοῦ Ὀλύμπου διδάξτε με τώρα γιατί σεῖς εἴσατε θεοί, εὐρίσκεσθε παντὸς καὶ τὰ γνωρίζετε ὅλα, τύποσε ἡμεῖς δὲν ξέρουμε παρὰ μόνον νὰ ἀκούμε τὴν φήμην».

Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ κατὰ ἐποχὰς ἐπικοινωνία τῶν θεῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἡ ὁποία πάλιν διαφέρει ἀναλόγως τοῦ ἀξιώματος καὶ τοῦ βαθμοῦ ἐν ἑκάστῳ τῶν θεῶν φέρει. Καὶ ὁ μὲν «πατήρ ἀνδρῶν πε θεῶν πε», ὁ Ζεὺς οὐδέποτε ἐρχεται αὐτοπροσώπως εἰς συνάφειαν μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ χρησιμοποιεῖ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐσουλῶν του πάντας μὲν τοὺς θεοὺς, ἰδίως ὅμως τὴν Ἀθηνᾶ, τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν Ἑρμῆν, τὴν Θέμιδα, τὴν Ἥρα, τοὺς ὁποίους ἔχει ὑπὸ τὰς διαταγὰς του. Οἱ μετὰ τὸν Δία κατὰ ἱεραρχίαν θεοὶ Ποσειδῶν καὶ Ἥρα κοινωνοῦν μὲν αὐτοπροσώπως, ἀλλὰ σπαρσιῶς. Ἀλλοὶ πάλιν θεοί, ὡς ἡ Ἀθηνᾶ, ὁ Ἀπόλλων κλπ., συχνώτερην.

Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον γίνονται αὐτὴ ἡ ἐπικοινωνία, διέρχεται ἀπὸ ὅλα τὰ στάδια προεργείας τῆς θεῆς φύσεως πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ βλέπομεν νὰ ἐμφανίζονται οἱ θεοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἴτε ὡς θεοὶ ὄντι μετὰμορφωσιῶς τινος, ὅπως εἶναι ἀόρατοι, ἢ ὡς ὄντι μὲν, ἀλλὰ εἰς τινος, κατ' ἐξαίρεσιν, μόνον ἀνθρώ-

πους ('Οδ. Π. 161), εἶπε μεταμορφωμένοι: ὑπὸ ξέναις μορφάς ἀνθρώπων ἢ ζώων ('Οδ. Α. 320) ('Αθηνᾶ εἰς ἀετὸν ἢ χελιδόνι, 'Οδ. Χ. 240), ἢ Ἴρις λαμβάνει τὴν μορφὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Πριάμου Πολίτη, διὰ τὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν Πρίαμον τὰς βουλὰς τοῦ Διὸς.

Ἀφοῦ εἶδαμεν τὴν ποικίλητα τῶν θεῶν τοῦ Ὀμήρου καὶ διεξήλαθμεν τὸ κεφάλαιον τῶν σχέσεων τῶν θεῶν τοῦτων πρὸς τὸν κόσμον, ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη ποῖαι ὑπῆρξαν αἱ σχέσεις τῶν θεῶν πρὸς ἀλλήλους.

Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀμήρου δύνανται νὰ διακριθῶσι, ἀναλόγως τῆς δικαιοδοσιᾶς των καὶ τῆς φύσεως ἐνὸς ἐκάστου, εἰς τρία μεγάλα σιστήματα θεῶν. Εἶναι δὲ ταῦτα:

1) Ἡ κατηγορία τῶν Ὀλυμπίων θεῶν ὑπὸ σπεινὴν ἔκταναν, 2) ἡ τῶν θαλασσιῶν θεῶν καὶ 3) ἡ τῶν γρονθίων καὶ ὑποχρονθίων. Ἐκείνης τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν προΐσταται ὁ Ζεὺς, ὁ καλούμενος Κρονίδης, ὅστις προΐσταται ἐπίσης καὶ ὅλων ὁμῶς τῶν θεῶν. Αἱ τρεῖς αὗται κατηγορίαι ἀντιπροσωπεύουν τὰ τρία στοιχεῖα ἐκ τῶν ὁποίων, κατὰ τὸν Ὀμήρον, συνίσταται τὸ σύμπαν, ἥτοι: τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, εἰς ἑκαστὴν δὲ τῶν στοιχείων τούτων ἀνήκουσιν οἱ θεοὶ τοῦ ἐκπροσωποῦν τὰς δυνάμεις τοῦ οἰκείου στοιχείου.

Ἡ ἰδέα αὕτη περὶ τῶν ἀποπελούντων τὸν κόσμον στοιχείων, διατυπώσεται πολλάκις ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου. Ἰδέα δὲ ἐν τῷ μεγάλῳ καὶ φοβερῷ ὄρει τῶν θεῶν. «Ἴστω γὰρ τότε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεῖν καὶ τὸ κατεβδόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅσπερ μέγιστος ὄρεος δεινότατος πε πέλει· μηχανήσεται θεοῖσι» (Ἰλ. Ι. 36-38). Δηλ. «Μάρτυς μου ἡ γῆ καὶ ὁ ἀνωθεὶς πλατὺς οὐρανὸς καὶ τῆς Στυγὸς τὰ ὕδατα ποῦ χύνονται εἰς τὸν Ἄδην, ποῦ εἶναι ὁ πρῶτος φοβερός ὄρεος τῶν ἀθανάτων θεῶν», λέγει ἡ Ἥρα ὑπερασπίζουσα ἑαυτὴν εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ πατρὸς «ἀνδρῶν τε θεῶν τε», ἀλλὰ καὶ ἀλλοχοῦ, ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλεύου, «ἐν δὲ γαίῳ ἐπεὺς ('Ηφαιστος) ἐν δὲ οὐρανῷ ἐν δὲ θάλασσῃ».

Οἱ Ὀλύμπιοι ὑπὸ τὸν Κρονίδην Δία θεοὶ εἶναι οἱ περισσότεροι καὶ ἰσχυρότεροι, ἔχουν δὲ τὴν ἑδρὰν των εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς ἀλλοιῶστε συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς θρησκείας, ἡ ἑδρὰ τοῦ ἱερωτάτου καὶ ὑψίστου ὄντος νὰ εὐρίσκηται ἐν οὐρανῷ. Οἱ ὑπὸ τὸν Παισιδῶνα εἶναι οἱ ἄρχοντες τοῦ ὕγρου στοιχείου, ὀλιγώτερον μὲν ἰσχυροὶ τῶν οὐρανίων, πάντες ἂμως μυστηριώδεις, φοβεροὶ, ἀπειθεῖς καὶ δύστροποι.

Τέλος, οἱ ὑπὸ τὸν Ἀἰδωνέα θεοὶ τοῦ Ἄδου καὶ ὅλης τῆς σκουπηνῆς φύσεως εἶναι φοβεροὶ, ἀποτρόπαιοι καὶ στυγεροὶ κατὰ πάσης ἐκδηλώσεως ζωῆς καὶ παντὸς ἀγαθοῦ.

Πάντως, ὡς εἶπαμεν, προεξάρχει ὁ ἀνώτατος καὶ ἰσχυρότατος

Ζεὺς εἰς τοῦ ὁπαίου τὰς διαταγὰς ὑποτάσσονται. Οὕτω καὶ κατὰ τὴν διάταξιν τῶν θεῶν, ἐπικρατεῖται παρ' Ὀμήρῳ ἡ αὐτὴ ἀνικιστής, οἷα ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν.

Ὅπως παρ' Ὀμήρῳ, οἱ ἀνῶτατοι ἄρχοντες καὶ κυρίως οἱ βασιλεῖς ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ ἐπιβάλλουν ἐκάστωε τὴν θέλησιν των καὶ νὰ ἀσκήσιν τὴν ἀνωτάτην διοικητικὴν ἐξουσίαν καὶ πρῶτων ἔπονται: οἱ ὀλιγώτερον ἰσχυροὶ δημογέροντες, οἱ ὅποιοι ἀποπελῶν τὴν Βουλὴν τοῦ ἄρχοντος καὶ συσκέπτονται μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ πρακτέου. ὁ δὲ λαὸς ἐκ τρίτου συγκυλούμενος ὑπὸ τοῦ Βασιλέως εἰς ἀγοράν, λαμβάνει καὶ αὐτὸς μέρος εἰς τὰ τῆς πολιτείας, μόνον διὰ νὰ μάθῃ τὰς σημαντικὰς αποφάσεις τοῦ ἡγεμόνος του, οὕτω συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν. Ἀνώτατος ἡγεμὼν τῶν θεῶν εἶναι ὁ Ζεὺς. Πέριξ αὐτοῦ συνέρχονται οἱ ἰσχυρότεροι τῶν θεῶν, ὡς εἶναι ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἡφαίστος, ὁ Ἄρης κλπ., οἱ ὅποιοι ἀποπελῶν ἓνα εἶδος Βουλῆς τοῦ ἀποκαλεῖται θῶκος.

Πάντες οἱ λοιποὶ θεοί, οἱ ὅποιοι ἀποπελῶναι τὸν λαόν, περισκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ Διὸς διὰ τῆς Θέμιδος εἰς «θεῶν ἀγοράν» ἐκπάνκτως μόνον διὰ νὰ μάθουν τοῦ Διὸς τὴν θέλησιν. Ὅπως δὲ οἱ δημογέροντες ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὴν σύσκεψιν μετὸν βασιλέα, ἔχουν μὲν τὸ δικαίωμα νὰ συζητήσων τὴν γνώμην των, δὲν δύνανται ὅμως διὰ τῆς πλειοψηφίας νὰ ἀπορρίψουν ἢ νὰ ἐπιβάλλουν ἄλλην, πλὴν τῆς τοῦ ἡγεμόνος γνώμης, οὕτω καὶ οἱ θεοί, συσκεπτόμενοι εἰς τὸν θῶκον τοῦ Διὸς, συζητοῦν μὲν τὰς γνώμας των, κάμνουν προτάσεις χωρὶς ὅμως καὶ νὰ δύνανται νὰ τὰς ἐπιβάλλουν ἢ νὰ ἀπορρίψουν τὴν γνώμην τοῦ Διὸς. Διότι, «φησὶν γάρ ἐν ἀθανάτοισιν θεοῖσιν κρατεῖ τε σθένει τε διακρίδον εἶναι ἄριστος (Ἰλ. Ο. 107), «δὲν μᾶς λογαριάζει καθόλου, ἀπαντᾷ ἡ Ἥρα εἰς τὴν Θέτιδα καὶ μᾶς λέγει, ὅτι εἶναι ὁ πρῶτος εἰς τὴν δύναμιν καὶ ἀσύγκριτος ὅλων τῶν ἀθανάτων».

Ἐκ τῆς ταιύτης διατάξεως τοῦ συνόλου τῶν ὁμηρικῶν θεῶν καταφαίνεται ἡ ἀνάγκη τοῦ πολυθεϊσμοῦ νὰ συγκεράσῃ τὰς παραιτηρουμένας καὶ ἰσσορουμένας ὑπὸ τοῦ πατητοῦ εἰς τοὺς διαφόρους θεοὺς ἐλλείψεις, διὰ μίαν ἀμοιβαίαν μετὰ τῶν συνδέσεως καὶ ταυτοχρόνως, μίαν θεομικταῆς ὑποταγῆς αὐτῶν εἰς ἓνα ἀνώτατον θεόν, γεγονὸς τὸ ὅποιον δυνάμεθα νὰ τὸ χαίρακτεγρίσωμεν ὡς μίαν ἀπαρχὴν τάσεως πρὸς τὸν μονοθεϊσμόν.

Ἄλλ' ἡ φύσις τοῦ πολυθεϊσμοῦ, ὡς τὴν ἐξεθέσαμεν, δύναται νὰ μᾶς δημιουργήσῃ ἐκ τῆς τάσεως αὐτῆς σύγχυσιν. Διότι, ἐνῶ ὁ Ὀμηρὸς μᾶς ἐμφανίζει τὸν Δία ὡς κατεπευθόμενον τὰ πάντα, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θέλησιν, μᾶς τὸν παρουσιάζει ἐν τοῦτοις φοβούμενον τὴν Ἥραν καὶ συχνὰ ἀδυνατοῦντα νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησιν του. Λέγει π.χ. εἰς τὸν Ὀδυσσεά (Οδ. Ν. 341), «δὲν ἤθελον νὰ ἀντιέπω εἰς τὸν Πηλεΐδῳ, τοῦ σοῦ ἔχει ἀσπασθὼν μῆσος». Ἀνισόλογος ταιούτης ἐλλείψεις ἔχουν ὅλοι οἱ θεοί, οἱ ὅποιοι κορυφοῦνται εἰς

τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ πάντων αὐτῶν, τῆς μοῖρας καὶ τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, τὰς ὁποίας ὀφείλουσαν νὰ μὴ παραβοῦν.

Ἐπεινοῖσθαι δηλαδὴ ἡ μοῖρα ὡς ἀνωτάτη θεότης, ἡ ὁποία ἐμελλεν νὰ ἀναπληρωθῇ καὶ νὰ δικαιολογηθῇ τὰ μειωτικὰ καὶ ἐλαττωτικά τῶν ἄλλων. Ἐχοντες ὅθεν ὑπ' ὅψιν τὸν ἐν ἀρχῇ τεθέντα κανόνα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῆς ὁμηρικῆς ἐποχῆς «ἄλλως περὶ θεοῦ δογματίζει καὶ ἄλλως πράττει περὶ αὐτοῦ πιστεύει», καὶ ὅτι τοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ παρὰβῃ πῶς οἱ θεοί, ἐνῷ ἀγνοοῦν κοινότατα πράγματα, εἶναι δύνατον ὀρθῶς νὰ προβλέψωσι διὰ τὸ μέλλον, ἐπλάττειν ἄλλην θεῖαν δύναμιν, ἀνωτέραν πάντων τῶν θεῶν καὶ τὴν ἀπεικάλεσαν μοῖραν, δύναμιν δηλαδὴ, παρὰ τῆς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι ἐξαίρετοὺν τὴν τύχην των. Ἔργον τῆς μοῖρας εἶναι νὰ ὀρίξῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἀκόμῃ, ἅμα τῇ γενησέῃ, περὶ τῆς ζωῆς τοῦ ὄντος.

Διὰ τὴν μὴν παρεπέσσαν ὅμως οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰ ἴδια λάθη καὶ ἀντιφάσεις, ὡς τὰς ἀναφερθεμένας εἰς τοὺς ἄλλους θεούς, δὲν ἐπλάττειν τὴν μοῖραν μετὰ σώματος καὶ μορφῆς ὀρισμένης, ἀλλὰ ἐφαντάσθησαν αὐτὴν ὡς ἀόρατον καὶ μυστηριώδη, ὡς τὴν δύναμιν ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὴν τυφλὴν εἰμαρμένην.

Διὰ τοῦτο, οὐδαμοῦ ἀναφέρεται τι περὶ κατοικίας αὐτῆς, οὔτε τῆς ἀποδίδουν χρήσιν μέσων πρὸς τὸ ζῆν, ὡς συμβαίνει εἰς τοὺς ἄλλους θεούς. Συνέθετο ὅμως ἡ μοῖρα, ὡς μὴ ἔχουσα οὐδεμίαν σωματικὴν δύναμιν, νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀποφάσεις της εἰς τὸν κόσμον, δι' ὃ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐθεώρησαν τοὺς θεούς ὡς ἐκτελειστές τῶν ἐρῶν ἀποφάσεων αὐτῆς. Ἀλλ' οἱ θεοὶ μειωμενοὶ οὗτοι, καὶ ἀπὸ τοιαῦτα πάθη κατεχόμενοι, δὲν ἦτο ποτε δύνατον νὰ ὑπακούσουν — καὶ μάλιστα τυφλῶς — εἰς τὴν ἰδανικὴν αὐτὴν θεότητα, ὅσον καὶ ἂν ἦσαν ἱερεῖς αἱ ἀποφάσεις της. Κατ' ἀνάγκην λοιπόν, ἀνιστρέποντο πολλάκις καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς μοῖρας. Ἡ ἰδέα, ὅτι ἡ μοῖρα εἶναι ὁ ἀνώτατος κυβερνήτης τοῦ παντός, τοῦ ὁποίου τὰς ἀμετακλήτους βουλὰς ἐν δύνανται οὐδ' αὐτοὶ οἱ θεοὶ νὰ μεταβάλλουν, ἀπαντάται εἰς πολλὰ χωρία τοῦ ποιητοῦ. Οὕτω, ἡ Ἀθηνα π.χ. λέγει εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ὀδυσσεύς... «ἀλλ' εἶναι ὁ θάνατος καὶ νῶς καὶ δὲν δύναται νὰ σώσῃ ἀγαπητὸν ἄνδρα οἱ ἄθνηται, ὅταν ἔλθῃ ἡ μαύρη μοῖρα τοῦ θανάτου νὰ τὸν πῇ» (Ὀδ. Γ. 236-238). Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὁμιλεῖ καὶ ἡ Ἥρα περὶ τοῦ Ἀχιλλεύς (Ἰλ. Γ. 127) ὅτι «μετέπειτα θά πάθῃ ὅ,τι ἐκλωθε δι' αὐτὸν ἡ μοῖρα ἀπὸ τότε ποῦ ἡ μητέρα του τὸν ἔφερε εἰς τὸ φῶς. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Ζεὺς εἰς τὰς κρισίμους στιγμὰς, καὶ πρὶν ἀποφασίσῃ διὰ κατὰ πολὺ πρόκειται νὰ μεταβάλῃ τὴν φαρὰν τῶν πραγμάτων, συμβουλεύεται περὶ τοῦ πρακτέου τὴν μοῖραν διὰ τῶν χρυσῶν πτελάντων περὶ. «Χρυσὰ πτελάντα ἄνοιξε ὁ ὕψιστος πατήρ καὶ εἰς τὸν καθένα ἀπέδωκε πικροῦ θανάτου μοῖραν» (Ἰλ. Θ. 69-72). Τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Ζεὺς ἀναγνωρίζει καὶ ἄλλην βούλησιν ἀνωτέραν τῆς ἰδικῆς του, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἔχει ἀποφασίσει τὸ πρακτέον (τὸν θάνατον

του Ἐκτορος) πρὶν συμβουλευθῇ τὰ τέλαιντα.

Ἡ ἑλληνικὴ ἰδέα, ὅπως μᾶς τὴν περιγράφει ὁ Ὅμηρος, περὶ τῆς μορφῆς τοῦ θεοῦ καὶ τῆς συγγενείας τοῦ ἀνθρώπου πρὸς αὐτό, θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς βλασφημία ὑπὸ τῶν λατῶν τῆς Αἰσίας, οἱ ὅποιοι, ἐκτός τῆς ἀποδιδωμένης εἰς αὐτὸ μορφῆς θερίων ἢ φουλικῶν στοιχείων, ἐφαντάζοντο τὸν θεόν, γινόμενον φιλόανθρωπον μόνον ὅταν ἐξέλθοιτο διὰ θυσίων. Εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι ἡ ὅλη πλοκὴ τῶν δοξασιῶν τοῦ ἀνθρώπου περὶ τοῦ θεοῦ, ὡς μᾶς τὴν παρῆδωκεν ὁ Ὅμηρος, ἐμφανίζει τὴν μορφήν τοῦ μύθου. Ἀλλὰ πᾶς μῦθος, οἷα δῆπote καὶ ἀνελκοι ἢ προσέλευσις του, δὲν εἶναι ἀπλῶς μία ἐπινοήσις. Παριστὰ ἀλληγορικῶς ἔνα ἱστορικὸν γεγονός, ἢ συμβολίζει ἔνα φυσικὸν φαινόμενον. Καὶ διὰ τοῦτο δύναται τις, ἐάν προσπαθῇ νὰ εἰσδύσῃ βαθύτερον καὶ ἀναζητήσῃ, νὰ ἀνεύρῃ εἰς αὐτὸν ἔνα μικρὸν τμήμα ὑποκρυπτομένης ἀληθείας, ἀρκεῖ νὰ μὴ περιορισθῇ εἰς τὴν ξηρὰν ἔννοιαν τῶν λέξεων.

Συμπέρασμα: Πρῶτος ὁ Ἕλληρ ἀπειτόληψε νὰ ταυτίσῃ εἰς ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρῶτον τὴν θεϊκὴν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, διὰ νὰ ἴδωμεν ἀργότερον τὸν ἐξεληχθέντα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων νέον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι, νὰ βελτιώσῃ ἔθιμα πρὸς ἔθιμα μὲ τὸν ἀνθρωπισμὸν του τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ πράγματι, ὁ ἐρευνητὴς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἱσχυται κατὰπληκτος, παρασκευασθῶν τοὺς βασικὰς καὶ τὴν παρείαν τῆς ἑλληνικῆς ἀναπτύξεως, ἀπὸ τῆς ἡρωικῆς μέχρι τῆς ἱστορικῆς περιόδου.

Καὶ ἡ ἐξέλιξις αὕτη τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως μᾶς φέρει ἀργότερον ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦ Ὀμήρου, εἰς ἓνα νέον κόσμον, εἰς μίαν ἀνθρωπότητα μὲ ἀνθρωπιστικὴν συνείδησιν, ἢ ὅποια ἐν τῷ παριστώπῳ τοῦ «Θεοειδούς» Προμηθέως, δὲν διστάζει νὰ διενδικήσῃ — ὡς πρώτη ἐκδηλωσις τοῦ ἐλευθέρου πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ταυτίσεως ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως — τὰ δικαιώματά της καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πλήρη χειραφέτησιν της ἀπὸ τῶν δεσμών τῶν Ὀλυμπίων θεῶν. Ἐξασφαλίζουσα οὕτω τὸν ἀγέραστον τίτλον τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ἀπὸ τῶν ὅσων ἐξεπηθήσεν ἡ τελευτεῖρα μορφή, ὡς αὕτη ἐμφανίζεται ἀποκρυπταλλωμένη, εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοανθρώπου.

Πρῶτοι οἱ Ἕλληνες ἀνακηρύσσον θεὸν τῆς γνώσεως τὸν μυθικὸν θεὸν τοῦ φωτός Ἀπόλλωνα. Φῶς καὶ Γνώσις ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς εἶναι τὸ σύνθημα τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ χαρὰ τῆς ἑλληνικῆς διανοήσεως εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἐποχῆς ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ ἀναπτύσσεται παράγωγα ἡ ἀνθρωπίνη ἱστορία καὶ ἡ δημιουργὸς αἰτία τῆς συνειδητήσεως τοῦ ἀνθρώπου ὡς νικητοῦ τῆς φύσεως.

Δύο κόσμοι: περιβάλλουν τὸν ἀνθρώπον. Ὁ ὁρατὸς καὶ ὁ ἀόρατος. Ὁ ἀόρατος κόσμος ἐδρεύει ὅπισθεν τοῦ ὁρατοῦ. Τὸ ἀπειρον

ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΕΙΠΑΝ...

Έπιλογή Κ. Μελισσαρόπουλος

Πράξεις 'Αποστόλων

ΙΖ 24-25. 'Ο Θεός ό ποιήσας τόν κόσμον και πάντα τὰ έν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ και γῆς Κύριος υπάρχων οὐκ έν χειροποιήτοις νοοῖς καποικεῖ, οὐδέ υπό χειρῶν ἀνθρώπων θεωρατεῖται προσδεόμενός τινος, αὐτός διδούς πᾶσι ζωήν και τιμήν και τὰ πάντα.

ΙΖ 28-29. 'Εν αὐτῷ γάρ ζῶμεν και κινούμεθα και ἑσμέν, ὡς και τινες τῶν καθ' ἡμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν· τοῦ γὰρ και γένος ἑσμέν. γένος οὖν υπάρχοντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἀρεβλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης και ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον.

Κ 35. Μνημονεύειν τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτός εἶπε· μακάριόν ἐστι μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

Έπιστολή Παύλου πρὸς Ρωμαίους

Η 5-6. Οἱ γάρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ τὸ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωή και εἰρήνη.

ΙΒ 17-21. Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων· εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ἡμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικούντες, ἀγοστήτοί. ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. ἐάν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ὑπόμεινε αὐτόν, ἐάν διηγά πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιεῖν ἀνθρώπου πρὸς σω-

περικλείει τὸ πεπαισμημένον και ἀνωθεν τοῦ αἰσθητοῦ, καίται τὸ ἀσύλληπτον, τὸ ἀκατάληπτον. Τὰ πραγματικά των δημιουργήματα ἀπέδωκαν οἱ ἄνθρωποι ὅλων τῶν ἐποχῶν εἰς τὸν Θεόν. Ὁμολόγουν ὅτι· τὸ θεῖον καθοδηρεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν δημιουργίαν. Τοῦτο καταδεικνύει τὴν ἀπαπαρνήσιν και τὴν πίστιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν Θεόν.

ρεΐσεις ἐπὶ τὴν κεραιλὴν αὐτοῦ· μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικά ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

Α' Ἐπιστολὴ Παύλου πρὸς Κορινθίους

Α 26-27. Βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἄσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά.

Β 6-15. Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς πειλείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, ἃ ὀφθαλμοὺς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη· ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ· τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδασκατοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδασκατοῖς Πνεύματος Ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες, ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρὸν γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, καὶ οὐ δύναται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται.

Γ 1-3. Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. γάλα ὑμᾶς ἐποίησα καὶ οὐ βρωμᾷ· οὕτω γὰρ ἠδύνασθε. ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε· ἔτι γὰρ σαρκικοὶ ἐστέ. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοὶ ἐστέ καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε;

Γ 16. Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστέ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;

ΙΓ 1-13. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἡχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γινῶσκω, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθι-

σπάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμι. καὶ ἂν ψαυμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἂν παραδῶ τὸ σῶμα μου ἵνα καθάρσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογιζεται τὸ κακόν. οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει, εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθῇσονται· εἴτε γλώσσαι, παύσονται· εἴτε γνώσις, καταργηθήσεται· ἐκ μέρους δὲ γινώσκωμεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται, ὅτε ἡμῖν νῆπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογίζαμεν· ὅτε δὲ γέγονα ἄνθρωποι, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. βλέπομεν γὰρ ἄρτι διὰ ὁσπίρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσκω καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μεῖζον δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

ΙΕ 35-53. Ἄλλ' ἐρεῖ τις· πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῖον δὲ σῶματι ἔρχονται; ἄφρον, σὺ δ' σπεῖρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἂν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὁ σπεῖρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γεννησόμενον σπεῖρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τίχοι σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα· οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πετεινῶν, καὶ σῶματα ἐπουράνια, καὶ σῶματα ἐπίγεια· ἄλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων, ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, σπεύρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθορίᾳ· σπεύρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπεύρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπεύρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν. οὕτω καὶ γέγραπται· ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδάμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἕσχατος Ἀδάμ εἰς πνεῦμα ζωοποιόν. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκῆς, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ, οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι, καὶ καθὼς ἐφροέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φροέσαμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. Τοῦτο δὲ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ κῆμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομεῖσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθορσίαν κληρονομεῖ. ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμηθήσονται, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥαπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἑσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπύσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθοροι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθορίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.

Ἐπιστολὴ Παύλου πρὸς Γαλάτας

Γ 28. Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι διουῖλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν ἢ θήλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἓστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΣΤ 2-3. Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἰναι τι μηδὲν ὧν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ.

ΣΤ 7-8. Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μνηστρίζεται· ὁ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ σαρκὸς θερίσει φθορὰν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον.

Α' Ἐπιστολὴ Παύλου πρὸς Τιμόθεον

Γ 1-7. Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ τις ἐπίσκοπος ὁρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικῆς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόλογον, δεδοκτικόν, μὴ πάροικον, μὴ πληγάτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑπακοῇ μετὰ πάσης σεμνότητος — εἰ δὲ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆραι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται; — μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπτέσῃ τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἑξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπτέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.

ΣΤ 6-9. Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ αὐτοσεβείας. οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκομεν εἰς τὸν κόσμον, δηλὸν ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα· ἔχοντες δὲ διαπλοφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα. οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ θλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὀλεθρὸν καὶ ἀπώλειαν.

Ἐπιστολὴ Ἰακώβου

Β 14-17. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι καὶ λιπτόμενοι ὥσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ δὲ τις αὐτοῖς ἔξ ὑμῶν, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ ὥστε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστὶ καθ' ἑαυτήν.

Β 26. "Ὅσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ἐστίν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστί.

Δ 11-12. Μὴ κατακαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί, ὁ κατακαλὼν ἀδελφοῦ καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατακαλεῖ νόμον καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνῃς, οὐκ εἰ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτὴς. εἰς ἔσπιν ὁ νομοθέτης καὶ κριτὴς, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ δὲ τίς εἰ ὅς κρίνεις τὸν ἕτερον;

Α' Ἐπιστολὴ Ἰωάννου

Β 9-11. Ὁ λέγων ἐν τῇ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστίν ἕως ἄσπι. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτέφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

Γ 14-15. Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μεταβεήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφοὺς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστί, καὶ οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ἑαυτῷ μένουσαν.

Γ 18. Τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ.

Δ 7-8. Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν Θεόν. ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν.

Δ 12. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέσται· ἐάν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστίν ἐν ἡμῖν.

Δ 18. Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.

Δ 20-21. Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ὃν ἑώρακε, τὸν Θεόν ὃν οὐκ ἑώρακε πῶς δύναται ἀγαπᾶν; καὶ ταύτην τὴν ἐπαγγελίαν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεόν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ADYAR

Έπίσκεψις του Κρισναμούρτι

Η 3η Νοεμβρίου 1980 ήταν μια αξιοσημείωτη ημέρα για το "Αντιαρ. Την ημέρα εκείνη, ο παγκοσμίου φήμης φιλόσοφος Τζίντου Κρισναμούρτι, κατόπιν αίτησως της Πιρέδριου της Θεοσοφικής Έταιρείας κυρίας Ράντα Μπαρτιέ, επισκέφθη την παγκόσμια έδρα της Θ.Ε., όπου διέμενε άλλοτε και ο ίδιος, επί προεδρίας της "Αντι Μπέζαντι.

Τόν επερίμεναν στην κεντρική είσοδο του "Αντιαρ οι αξιωματούχοι της Έταιρείας και οι μόνιμοι κάτοικοι για να τον χαιρετήσουν. Η Πρόεδρος τον περιέβαλε με λουλουδιόβια γιρλάντια. Κατόπιν έλαι μαζί βόδισαν προς τη συντοκία Πάρισι, στην διαμονή της Πιρέδριου. Για πενταετία φορά, ήταν πριν από 48 χρόνια, που ο Κρισναμούρτι ζούσε στο "Αντιαρ. Ήταν ένα όραση για το διεθνές άρχηγείο της Θεοσοφικής Έταιρείας.

Οι κάτοικοι του "Αντιαρ που εξέφρασαν την ευχή να εξακολουθήσει επισκεπτόμενος αυτό το μέρος, συχνά, όσο θα εύρισκεται στο Μαδράς.

Η πνευματική διαθήκη του Ζιρκόφ

Η Θεοσοφική Έταιρεία ανήγειλε με θλίψη τον θάνατο του Βόρις ντε Ζιρκόφ, που τελειούσε κατ' εὐθεϊαν συγγενούς (ἐγγονοῦ-ἀνεψιῦ) της Ἑλενας Πετρόβιτς Μπλαβάτσκι και ἐπιμελητοῦ ἐκδόσεως τῶν ἔργων της.

Ο Βόρις ντε Ζιρκόφ, μετὰ την ρωσική ἐπανάσταση, μετηνάστευσε στην Ἀμερικὴ. Διατηροῦσε στὸ Λὸς Ἀντζελες ἕνα Θεο-

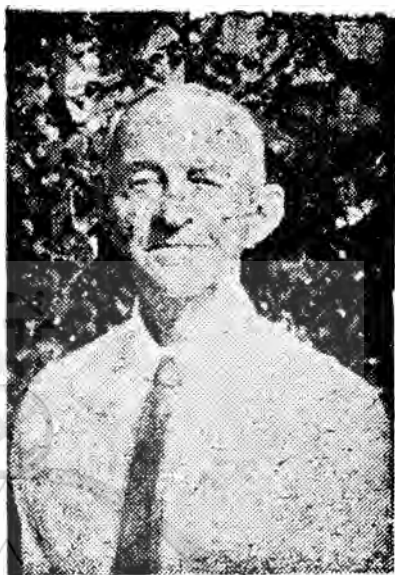
σοφικό Κέντρο Πληροφοριών και εξέδιδε το ανεξάρτητο περιοδικό «Θεοσοφία», ενώ ησχολείτο με την έκδοση των 'Αποάντων της Μπλαβάτσκι. Τελευταίως είχε παραδώσει στο τυπογραφείο τον 12ο τόμο των 'Αποάντων. Εμμένον ακόμη δύο τόμοι για την ολοκλήρωση του έργου. Έπίσης, είχε εκδώσει την «Μυστική Διδασκαλία» στην οριστική μορφή, καθώς και το έργο «Μελέτες επί του Έσωτερισμού».

Γιά το καλοκαίρι του έργου του, είχε τιμηθεί από τον περσιμένο Δεκέμβριο με το μετάλλιο Τ. Σούμπα Ρόου από την Θεοσοφική Έταιρεία.

Τό 1981 είχε γράψει το ακόλουθο κείμενο, επόχον θέσιν πνευματικής διαθήκης:

«Ανακεύομαι την πρόθεσή μας να εξακολουθήσουμε ησυχά την διάδοση των διδασκαλιών της Αρχαίας Σοφίας μυσικά και πλατειά. Ακλόνητοι από το ανερχόμενο κύμα της παγκόσμιας ανησυχίας και την αποθρυπτική του ανθρώπου προς τον άνθρωπο εκδηλωμένη με τάσεις τρόπους σ' αυτόν το κόσμο των ατασμάτων, εμμένουμε αποφασισμένοι να κρατήσουμε ψηλά την σημαία της Θεοσοφίας και να την στήσουμε σε νέες βάσεις για να την ιδούν δλοι οι άνθρωποι.

Η σάλαγγρα της παγκόσμιας αδελφότητας πρέπει ν' ακολουθή σ' όλον τον κόσμο και να κλύψη τις ιδιοτελείς φωνές και τον

κραταισμό των όπλων καταστροφής, με τα οποία ή μία πλευρά απειλεί την άλλη, μέσα στο σκοτάδι της ύλικής αμαθείας και την απελπισία των έσπευμένων συμφερόντων. Άργά, αλλά άποφύτως, εύρα σφάλματα ανθρώπων αρχίζουν ν' αντιλαμβάνονται ότι τίποτα, εκτός από την παγκόσμια αδελφότητα, δεν μπορεί να είναι το φάρμακο για όλα τα νοσήματα, υλικά και πνευματικά. Διά μέσου πόου και θλίψως, πλαιπωριών και τύψεων, οι λαοί της εποχής μας κινούνται βραδέως προς την αναγνώριση του άπλου γεγονότος, ότι ή ανθρώπινη φυλή είναι μία και ότι ήγει ένα πνίμα της ανθρωπότητας ήγει δόκληρη την ανθρωπότητα».

«Οἱ ἄνθρωποι τῶν δένδρων»

Ἡ χίρα τοῦ ἀειμνήστου παγκοσμίου Προέδρου κυρία Μπέτσαμ Κόουτς, ὠριμάσθη πρόεδρος τοῦ Αὐστραλιανοῦ ἐθνικοῦ τιμήματος, μιᾶς ἐμάδος, ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἄνθρωποι τῶν Δένδρων».

Τὰ δένδρα τῆς γῆς καταστρέφονται παχέως, ἰδιαίτερα στὶς τροπικὲς ζώνες πράγμα πού δημιουργεῖ κίνδυνο στὸ βλόν οἰκονομικῶς τοῦ πλανήτη μας. Οἱ «Ἄνθρωποι τῶν Δένδρων» εἶναι μία ὀργάνωση ἐκφυθεῖσα τὸ 1922 ἀπὸ τὸν Δρα Ρίτσαρντ Σαλν-Μπάριμ Μπρίνκερ γιὰ τὴν προστασία τῶν δένδρων ἐν γένει. Τὰ ἠνωμένα Ἔθνη ὑποστηρίζουν τὴν κίνησή. Ἡ ἐκτέλεση τῆς κυρίας Κόουτς εἶναι:

Mrs. Betsam Coats, President, The Men of the Trees, Box 24, Mooloolaba, Queensland, 4557, Australia.

Ἡ ἀξία ἐνὸς δένδρου υπολογίσθηκε σὲ 20 περίπου ἑκατομμύρια δραχμὲς, ἀπὸ τὸν καθηγητὴ T.N. Ντάς, τοῦ Ἀγροτικοῦ πανεπιστημίου τῆς Καλκούτας, σὲ ὀμίλια του μὲ θέμα, «Φυτὰ καὶ Ρύπανση», σὲ ἐπιστημονικὸ

συνέδριο προσπάτως, σὸ Βαρνανάσι τῶν Ἰνδιῶν.

Ἀπαιτυτικὰ, ἡ ὠφέλεια ἐνὸς δένδρου, μέσου δρου ζωῆς 50 ἐτῶν, (ἐνῶ ὑπάρχουν δένδρα πού ζοῦν καὶ 100 ἔτη, μερικὰ δὲ ἄνω τῶν 200 ἐτῶν), ἀνιφέρειθ ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Ντάς ὡς ἀκολουθως:

Παραγωγή ὀξυγόνου	3.200.000
Ἐλεγχος ρυθμίσεως	
ἀέρος	6.400.000
Ἐλεγγ. διαδρώσεως καὶ	
γαϊμωτοῦτος ἀέρος	3.200.000
Ἀνακύκλωσης ὕδατος καὶ	
Ἐλεγχος ὕψους	3.800.000
Καταφύγι πτωχῶν καὶ	
ζώων	3.200.000
Μετατροπὴ πρωτευόνων	200.000
Σύνολον Δρχ.	20.000.000

Δὲν περιλαμβάνονται σ' αὐτὸν τὸν ὑπολογισμὸ οἱ ὠφέλειες ἀπὸ ξυλεία, φρούτα καὶ ἀ.θ.ῆ. Ἐξ ἄλλου, ὁ καθηγητὴς Ντάς ἀνέφερε ὅτι: ὑπάρχουν στήν Ἰνδία δένδρα πού ζοῦν 100 - 200 ἔτη καὶ μερικὰ εἶδη 400 - 500 ἔτη. Τὰ ἐρυθρόδεντρα ζοῦν 2.000 - 3.000 ἔτη.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ καὶ ΕΠΙΓΝΩΣΙΣ

Αἱ αἰτίαι, αἱ ὁποῦναι μᾶς ἐμποδίζουν νὰ φθάσωμε σὲ ὑψηλότερο βαθμὸ ἐπιγνώσεως—συμπελοήσεως — εἶναι: πολλοί.

Μία ἀπὸ αὐτὰς τὰς αἰτίας εἶναι ὅτι τὸ ἐγὼ κατέχει καὶ ἐξουσιάζει τὸν νοῦ μας καὶ ὅτι ὅλαι αἱ γνώσεις, τὰς ὁποίας κατέχομε, θεωροῦνται ὡς σπουδαῖαι καὶ ὅτι αὐτὸ τὸ ἐγὼ, φυλάττει ὅλα· αὐτὰς τὰς γνώσεις ὥσπν νὰ εἶναι τὸ ἔσχατον, καὶ δὲν παρὰδέχεται τίποτε ἄλλο πέραν ἀπὸ κάθε κλειστὸ σύστημα, ἐκτὸς καὶ ἂν κάθῃ νέα γνώση συγκρίνεται μὲ τὴν προκατάληψιν καὶ τὴν ἰδεολογίαν.

Ἐχοντες ὁμῶς εὐρὺ νοῦν, τοῦτο συνειπάρχει: ὅτι ἀκούοιμε καὶ ἀπορροφῶιμε νέας ἰδέας καὶ γνώσεις, ἀκόμη καὶ ἂν αὐταὶ δὲν συμφωνοῦν μὲ τὰς δοξαίας τὰς ἰδικὰς μας.

Ἄλλ' ὅταν εὐρυσκώμεθα εἰς αὐτὸ τὸ ὑψιστὸ στάδιο τῆς Ἐπιγνώσεως, σημαίνει ὅτι ἐκνοοῦμε πρὸς ὅλα ἀπὸ ὅ,τι εἰς τὴν ἀπ' κατὰστασιν τοῦ νοῦ.

Ἡ ἐσχάτη κατὰστασις τοῦ νοῦ εἶναι ἡ Ἐπίγνωσις - Συνίσθησις, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεί νὰ φθάσῃ πρὸς τὸ παρόν, καὶ ἡ κυρία αἰτία εἶναι ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔσχα-

στάδιον τοῦ Νοῦ δὲν ἡμποροῦ νὰ τὸ φθάσωμε μὲ μόνον τὰς ἀπλὰς σκέψεις.

Διὰ νὰ μωρεσώμε νὰ ἐξεληχθῶμε, ἡ πρόοδος πρέπει νὰ εἶναι πρόοδος τῆς διανοίας — διανοητικῆς πρόοδος.

Αἱ διάφοροι ἐφευρέσεις καὶ ὅ,τι ἔχει γραφῇ δὲν εἶναι ὅσον ὠφέλιμον, ὅσον δι' ἡμᾶς, ὅσον καὶ γὰ τὴν κοινωσίαν, ὅσον τὸ νὰ εὕρωμε τί εἶναι σοφία καὶ τί εἶναι ἐπίγνωσις - συνίσθησις.

Ἐξαρτῶμεθα ἀπὸ τὰς πράγματι καὶ ἔχοντες πᾶσι «πλύσι» ἐγκεφάλου ἀκούοιμε τὴν ἀληθινὴν ἀεὶα τῆς ζωῆς, καὶ τὸ σπουδαιότερον ὅλον, ἐξελικθῶμε νὰ παραμενῶμε ἀμειβῆς καὶ ἀκούοιμε πῶς νὰ κἀνωμε νὰ λειτουργή σωστῇ ἡ σκέψις μας. Παραμενῶμε ἀμειβῆς, διότι αἱ διαφόροι κατὰ τὸ παρελθόν καὶ αἱ παροῦσι τρόποι ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ ἀντίληψις τῆς νοητικότητος κατὰλήγει νὰ εἶναι αὐταπάτη, νὰ εἶναι στικτικότης ἢ πικροδρόμησις καὶ ὅχι πρόοδος - ἐξέλιξις.

Σιγά - σιγά ὁμῶς, μὲ τὸν διαλογισμὸ καὶ τὴν μελέτη τῶν φυσικῶν φαινομένων καὶ τοῦ μυστηρίου τῆς φύσεως, ἀρχίζομε νὰ ἀντιλαμβανώμεθα ὅτι τὰ ἀτομικά μας προβλήματα καὶ τὰ προβλήματα

μιατα γενικά της κοινωνίας δεν λύνονται με συμβατικάς και τυπικάς λύσεις.

Είς την έποχή μιας για πρώτη φορά ή Έπιστήμη και ή Τεχνολογία έχουν εύρει τον τρόπο καταστροφής του κόσμου. Καί καταστρέφονται τὸ σύμπαν, καταστρέφουμε τὸν ἑαυτὸ μιας. Διότι ὁ καθείς ἐξ ἡμῶν εἶναι τμήμα τοῦ σύμπαντος. "Ομως, δὲν ἡμιποροῦμε νὰ καταγοροῦμε τὴν Έπιστήμη καὶ τὴν Τεχνολογία γ' αὐτό. Δὲν ἡμιποροῦμε νὰ ἀλλάξωμε «αὐτὸ ποὺ εἶναι» καὶ εἶναι τελείως ἀνώφελοι, νὰ ἀπαυτοῦμαί ἀλλαγὴ διὰ μέσου οἰκισθῆσαι ἰδαιολογίας καὶ νὰ φανταζώμεθα πὼς «πρέπει νὰ εἶναι». Ἡμιπορεῖ ὅμως ὁ καθείς ἐξ ἡμῶν, ἀντικεινικὰ νὰ προσπλήθῃ νὰ καταλάβῃ ὅτι ἡ κοινωνία δὲν εἶναι τὸ σφάλμα. Αὐτὸ τὸ ἐσφαλμένον εὐρίσκεται εἰς τὸν νοῦ τοῦ καθενὸς ἐξ ἡμῶν, καὶ ἐμεῖς, ἢ μᾶλλον ὁ καθείς μόνος του ἡμιπορεῖ νὰ τὸ ἐπανορθώσῃ.

Πολλοὶ ἐπίσης εἶναι οἱ παράγοντες οἱ ὅποιοι δὲν ἀφίενται τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐξελεχθῇ ἀρκετὰ, γιὰ νὰ ἡμιπορῇ νὰ λειτουργῇ καὶ πέραν κάθε ἀπλῆς διαστάσεως. Εἰς τὴν παρούσαν διάστασιν, ὁ νοῦς βλέπει καὶ αἰσθάνεται, ἐννοεῖ τὸν κόσμον σάν ὅλη καὶ συσχετίζεται με αὐτήν.

Τὸ ἀνωτέρω ἐνισχύει τὴ φιλοσοφικὴ θεωρίαν τοῦ Ὑλιστικοῦ Νοῦ. Αὐτὴ ἡ θεωρία διδάσκει, ὅτι ἡ διανοητικὴ δραστηριότης - διάνοησις, ἡ ὁποία κατευθύνεται πρὸς ἓνα ἀντικείμενον, σύμβολο ἢ μορφή γίνεται αἰτία τῆς ὑπάρξεως καὶ λειτουργίας αὐ-

τοῦ—ὕλιστικοῦ Νοῦ.

Δι' αὐτὸ καὶ ὅλαι αἱ ἐφευρέσεις, ὅλα τὰ εἶδη τῆς τέχνης, ἀκόμα καὶ ἡ λογοτεχνία, ἡ ὁποία εἶναι μορφή ἐφευρέσεως γιὰ ἐπικοινωνία, καὶ ἀκόμη ὅλαι αἱ ὑπάρχουσαι θεωρίαι καὶ προϋποθέσεις εἶναι ἐκδηλώσεις τοῦ Ὑλιστικοῦ Νοῦ. Ἡ θεωρία αὕτη ἐνισχύεται περισσότερο ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι γιὰ νὰ ἐπιζητήσωμε, πρέπει νὰ σκεψώμεθα νὰ ἐνδυνάμωθα καὶ νὰ στεγνώμεθα καὶ γιὰ νὰ ἔχωμε ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ καταστρέψωμεν ὅλῃον ἢ περισσότερον τὴν φύσιν ἑνὶ ὅλῳ. "Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν καταναλίσκουμε ἢ χρησιμοποιοῦμε ἢ καταστρέφουμε, εἶναι θέμα ἕως ποῦν σημειῖται φθάσει ἡ ἀπληροΐα μιας ἢ ἡ ἀναγκαιότητος. "Ὅσον περισσότερον ὕλισται γινώμεθα, τόσον ὀλιγώτερον θὰ ἔχωμε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνυψηθῶμε καὶ κατανοήσωμε ὅτι ὑπάρχει ἓνα ἄλλο πεδίον, ἢ μία νέα κατάστασις τοῦ Νοῦ.

Μαρικοὶ φιλόσοφοι ἐριμνησθῶν αὐτὴν τὴν ἄλλη κατάστασις τοῦ Νοῦ με μία ἄλλη θεωρίαν καὶ ἐπεξηγούν ἢ ἐσχυρίζονται ὅτι ὁ Νοῦς ἡμιπορεῖ νὰ λειτουργῇ εἰς δύο ἐπίπεδα, καὶ αὕτη ἡ θεωρία εἶναι ἡ Δυναμικὴ Θεωρία τοῦ Νοῦ. Τὴν Δυναμικὴ Θεωρίαν τοῦ Νοῦ γενικά δὲν ἡμιποροῦμε νὰ τὴν καταλάβωμε ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι ὁ Νοῦς εἰς τὸ ἓνα πεδίον σκεπτεται καὶ δρᾷ σάν ὕλιστικὸς νοῦς, καὶ εἰς τὸ ἄλλο πεδίον ἢ ἐπίπεδον πηγαίνει πέραν τῆς ὕλης σὲ μία ἄλλη διάστασις, ἀνεξήγητη, εἰς τὴν διάστασιν τῆς Ἐπιγνώσεως καὶ τῆς Ἐνέργειας, καὶ αὕτη ἡ διάστασις εἶναι ἡ

πραγματικότητας πέραν κάθε λόγου και σκέψεως.

Ο ἐγκέφαλος ἔχει διπλὴ σημασία, ἔχει διπλὸ ρόλο ἐργασίας. Ἀποτελεῖται περίπου ἀπὸ 15 δισσεκ. κύτταρα, ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως, μόνον τὸ 5—7 τοῖς ἐκατὸν λειτουργοῦν. Διατὶ ὅμως ἡ φύση μᾶς ἔχει προικίσαι μὲ τόσο πολλὰ κύτταρα καὶ μόνον ἓνα μικρὸ μέρος χρησιμοποιοῦμε; Ἰσως τὸ τρίμηα αὐτὸ τοῦ μυαλοῦ, τὸ ὁποῖον πρὸς τὸ παρὸν ἀδρανεῖ καὶ ἴσως προσωρινῶς μόνον διεγείρεται, παραμένει σχετικῶς ἀχρησιμοποίητο ἐξ αἰτίας τῆς ἀνισορροπίας, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὰ ἥδη λειτουργοῦντα κύτταρα εἰς τὸ τρίμηα αὐτὸ τῆς ὕλης. Ἰσως αὐτὰ τὰ ἀδρανῆ κύτταρα εἶναι αὕτη αὕτη ἡ ἀγνωστὴ διάστασις καὶ κάποια μέρα θὰ ἰδούμε τὸν κόσμον καὶ τὸν ἑαυτοῦ μας σάν Ἕνα. Ὑλῃ - ἐνέργεια - ἐπίγνωσις. Σὲ τελευταία ἀνάπτυξις, δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν ἡ Ὑλιστικὴ καὶ ἡ Δυναμικὴ Θεωρία τοῦ Νοῦ, διότι ὅλοι αἱ θεωρίαι πηγάζουν ἀπὸ ὅτι πρὸς τὸ παρὸν γνωρίζομε. Γιὰ νὰ φθάσωμε στήν ἄλλην διάστασιν, ὅλοι αἱ μορφαὶ τοῦ παρόντος τρόπου σκέψεως πρέπει νὰ ἐξαλειφθοῦν.

Υπάρχει μία παλαιὰ ἀποψη, ἡ ὁποία μᾶς λέγει ὅτι ἡ οὐσία τοῦ σύμπαντος ἀποτελεῖται ἀπὸ μύρια ὕλης. Σήμερον λεπτομερεῖς ἐξετάσεις ἀπέδειξαν ὅτι αὐτὰ τὰ μύρια - σωματίδια ἐξαφανίζονται μέσα εἰς τὰ υπάρχοντα πεδία ἐνεργείας. Ὁ κόσμος, στήν πραγματικότητα, εἶναι μόνον μία σκέψη ἀπὸ τὴν ἴδια αὕτη ἐνέργεια. Ἄν τοῦτο ἀληθεύῃ, τότε ὁ μοναδικὸς παράγων, ὅσον ἀπο-

ρὰ τὸν Νοῦ, εἶναι αὕτη ἡ Ἐπίγνωσις καὶ εἶναι αὕτη ἡ Ἐπίγνωσις πέραν κάθε λόγου ἢ σκέψεως.

Θεωροῦμε, ἐφαρμιμένως, ὅτι αἱ λέξεις καὶ αἱ σκέψεις εἶναι σπουδαιότεραι ἀπὸ τὴν ἐνέργεια, ἡ ὁποία ἐνέργεια εἶναι ἡ αἰτία, ἡ ὁποία δημιουργεῖ τὴν διανόησιν — ἡ διάνοια. Ἡ ἐνέργεια εἶναι ἡ αἰτία, ἡ σκέψη, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα. Καὶ αὕτη αὕτη ἡ ἐνέργεια ἐπιφέρει ἀποτελέσματα. Κάθε διανόησις καταλήγει σὲ ἀποτελέσματα. Τὰ κύτταρα τοῦ μυαλοῦ ἐνεργοποιοῦνται, καὶ αὕτη ἡ ἐνεργοποίησις ἔχει ἓνα σκοπὸ - ἀποτέλεσμα, ἡ διαφορετικὰ καὶ ταστάσεις τοῦ Νοῦ, ἀναλόγως τῶν κυττάρων, ποὺ δραστηριοποιοῦνται. Κάποτε μία ομάδα ἀπὸ τὰ ἀδρανῆ κύτταρα δραστηριοποιεῖται, οἱ ἄνθρωποι ὅμως δὲν καταλαμβάνουν αὐτὴν τὴν «φῶτιση». Ἀντὶ νὰ προσπαθοῦμε νὰ μεγάλωσωμε αὐτὴ τὴν ὁμάδα τῶν κυττάρων, τὰ ὁποῖα δραστηριοποιοῦνται, σκιαματοῦμε τὰς ἐξελικτικὰς δυνάμεις νὰ προσκτείνονται φυσιολογικά, διότι μεταφέρομε αὐτὴν τὴν «πεφωτισμένη ἐμπειρία» μέσα εἰς τὴν λογικὴν. Καὶ ἡ λογικὴ δὲν ταυτίζεται μὲ τὴν δημιουργίαν καὶ τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις τοῦ σύμπαντος. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἀπομένει, εἶναι ἡ ἀνάμνησις ἀπὸ κάτι τὸ μυστηριώδες ἢ ἐκστατικὸν ἢ ἡ ἀγάπη. Αὐτὴ τὴν ἐμπειρίαν δὲν ἠμποροῦμε νὰ τὴν ἐπαναλάβωμε, διότι τὸ ἐγὼ ἀναφέρεται εἰς τὴν μνήμη, καὶ αὕτη τὴν κατάσταση τοῦ Νοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν πλησιάσωμε προσπαθώντας νὰ διέλθωμε διὰ μέσου τῶν

γνώσεων ἐκ παρελθουσῶν ἐμπειριῶν.

Ἡ γνώση ὅλη προέρχεται ἀπὸ ὅτι ἔχουμε γνωρίσει καὶ διδαχθῇ ἀπὸ τὸ παρελθόν. Καὶ γιὰ νὰ φθάσωμεν πάλι εἰς τὴν ἄγνωστη αὐτὴ διάστασι, ἡ ὁποία λαμβάνει χώραν εἰς τὸ παρόν, ὁ νοῦς πρέπει νὰ εἶναι ἀπελευθερωμένος ἀπὸ τὸ παρελθόν. Ὁ ἐλεύθερος Νοῦς, ἄδειος κάθε προσπαθείας, δράσεως καὶ σκέψεως, εὐρίσκεται τώρα εἰς τὸ κενόν, αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι τὸ κενό.

Τὸ ἐπόμενον πλέον ἀπομένον ὅτιμα εἶναι ἡ ἔρευνα γιὰ τὴν Ἀλήθειαν. Ἀλλὰ ἡ ἔρευνα γιὰ τὴν Ἀλήθειαν εἶναι προσπάθεια γιὰ δράσι. Ἐπιτρέποντας ὅμως στήν ἐνέργειαν νὰ δρά, τὸ κενὸ παραμένει καὶ τὰ κύτταρα τοῦ ἐγκεφάλου εἰς αὐτὸ τὸ τιμημα σχετικῶς ἀδρανοῦν. Ἡ ἐνέργεια, ἡ ὁποία ἐπιφέρει τὴν διανόησιν, τώρα ἔχει μεταφερθῇ σὲ νέο τιμημα τοῦ μυαλοῦ τὸ ὅποσον ἀποτελεῖται ἐκ νέων κυττάρων ἐνεργοποιηθέντων, καὶ τὸ ἀποτέ-

λεσμα εἶναι νὰ ἔχουμε μίαν νέα, ἀλλὰ προσωρινή, κατὰστασι τοῦ νοῦ. Εἰς αὐτὴ τὴ νέα διάστασι, αἱ γνωσταὶ εἰς ἡμᾶς αἰσθήσεις παύουν νὰ ὑφίστανται, καὶ μία νέα αἰσθησις ἀρχίζει. Μία αἰσθησις πέραν τοῦ ἑαυτοῦ, μία αἰσθησις, ἡ ὁποία εἶναι ἕνας κρίκος τῶν κοσμικῶν ἐξελικτικῶν δυναμειῶν. Ἐκτὸς καὶ ἂν αὐτὸς ὁ τύπος τῆς ἐπιγνώσεως δὲν γίνῃ πραγματικότης εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον, θὰ ἔχουμε χάσει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζοῦμε σὲ ἀρμονίαν μετὰ τὸ περιβάλλον, καὶ τὴν εὐκαιρίαν, συχνότερον, αὐτῆς τῆς συλλήψεως «τῆς ἀγάπης», ἡ ὁποία στήν πραγματικότητά, εἶναι ἡ Νοημοσύνη.

Ἀκόμη καὶ ἂν αὐτὸ τὸ γνωστὸν σύμπαν πάλλαται καὶ ὑπάρχει, αὐτὴ ἡ ἄγνωστη οὐτότης, τὴν ὁποίαν ἀπακαλοῦμε Ἐνέργειαν καὶ τὴν ὁποία συχνὰ ἀναφέρομε ὡς Θεό, πάντοτε θὰ ὑπάρχῃ.

DENNIS BALSON

(μετάφρ. Ὀλυμπίας Balson)

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΙΗΣΟΥΣ

Ποῖος ὑπῆρξεν ὁ Ἰησοῦς; ● Αἱ διάφοροι περὶ αὐτοῦ ἀπόψεις ἐκτιθέμεναι ἡμερολήπτως. ● Ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὸν Ρενάν. ● Ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὸν Συρέ. ● Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΜΟΝΟΝ Δρχ. 100

Στην Σοβιετική Ρωσία δρᾷ ἡ ψυχοθεραπεύτρια Ντσούνα Νταβίτασβίλυ, πού πολλοὶ καταφεύγουν στὰ «μαγικά δάκτυλά της» καὶ γιατρεύονται. Τυφλοὶ ἀναβλέπουν καὶ πολλὲς σκέψεις μεταβιβάζονται καὶ χίλια χιλιόμετρα μακριά. («ΤΑ ΝΕΑ», 25.4.81).

Κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Παραψυχολογίας, τὰ περιστατικά αὐτὰ δὲν εἶναι ἀντεπιστημονικά, μάλιστα μᾶς δείχνουν τί πολὺτιμες δυνάμεις κουβαλάμε μέσα μας, καὶ χρειάζομεθα τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης γιὰ νὰ βροῦμε τὸν ἄγνωστον ΕΑΥΤΟΝ μας καὶ τοὺς γύρω μας.

Ἡ πίστις στοὺς «Μάγους καὶ Θεραπευτὰς» ἔχει τὴν ἴδια ἡλικία μὲ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ αὐτὴ δὲν θὰ γεράσῃ. Ἄλλαξε ὄνομα καὶ κριτήρια. Δὲν πιστεύει πλέον σὲ «δαιμονικὲς δυνάμεις», ἀλλὰ σὲ ψυχολογικοὺς συντελεστὰς. Ψυχολογικὲς δυνάμεις ἐκπέμπουν μερικοὶ ἀνθρώπινοι ὄργανισμοὶ μὲ θεραπευτικὰς συνεπειὰς γιὰ πολλοὺς ἀρρώστους, κυρίως τοὺς διαθέτοντας

θερμὴν πίστιν στὸν θεραπευτὴ. Δίχως αὐτὴν τὴν πίστιν, οὔτε τὰ Ἅγια λείψανα δὲν κάμνουν θαύματα!

Μεγάλος συντελεστὴς τῆς θεραπείας εἶναι ἡ ζεστὴ πίστις, ὡς κινῶσα πολλὰς ἐσωτερικὰς μας δυνάμεις. Διὰ τοῦτο, ἡ Ἅγια Γραφή μᾶς λέγει: «Ὅλα εἶναι δυνατὰ σὲ αὐτὸν πού πιστεύει». Αὐτὸ κηρύττει καὶ ἡ ψυχοθεραπευτικὴ ἐπιστήμη.

Ἄν ὅμως ὁ θεραπευτὴς δὲν ἔχει τὰς δεοῦσας ψυχοπνευματικὰς ἀκτίνες ἐκπομπῶν καὶ ὁ ἀρρώστος τὸν πρέποντα δέκτη, χρειάζεται, καθὼς ἐπραττοῦν στὰ Ἀσκληπιεῖα, καὶ ἡ Ἐκκλησία μας συνιστά, νηστεία καὶ προσευχή, πρὸς ψυχολογικὴν προετοιμασίαν, ἀλλέως, ἴσως νὰ μὴν ἔχῃ τὰ ποθοῦμενα ἀποτελέσματα.

Ἡ πίστις κάμνει θαύματα, καὶ ἡ ἐπιστήμη μὲ σεβασμὸν τὰ μελετᾷ

Αἰδ. ΖΑΝΟΣ ΓΟΥΓΟΥΤΑΣ
Νητροῖτ, Μίσιγκαν, ΗΠΑ

ΤΟ ΤΟΞΟ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Του Παν. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

Για μᾶς πού ζούμε στη Γῆ, δὲν ὑπάρχει κανένας ἄλλος πῶς σημαντικός συντελεστής τῆς ζωῆς μας ἀπὸ τὸν ζωοδότη Ἡλιο. Λατρεύθηκε ὡς Θεὸς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου. Μελετήθηκαν οἱ κινήσεις καὶ ἡ φύση του ἀπὸ τὸν πρῶτο σκεπτόμενο ἄνθρωπο. Τὰ ἡλιοστάσια (θερινὸ καὶ χειμερινὸ) καὶ οἱ ἱσημερινές (ἀνοξιάτικη καὶ φθινοπωρινή) ἔγιναν σταθμοὶ γιὰ θρησκευτικὰ γιορτὲς καὶ ἐκδηλώσεις. Αὐτὲς οἱ προεκτάσεις φτάνουν μέχρι σήμερα καὶ μπηγνάνε ἀκόμη καὶ στὸν Χριστιανισμό. Ἀστρονόμοι καὶ φιλόσοφοι προσπάθησαν νὰ δώσουν ἐρμηνεία στὴ φυσικὴ κατάστασι τοῦ Ἡλίου καὶ στὶς ψυχρονευματικὰ ἐπιδράσεις, πού ἐξασκεῖ ἡ δύναμή του πάνω στὸν ἄνθρωπο. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἐρευνοῦν τίς ἐπιδράσεις του στὸν φυσικὸ, ζωικὸ καὶ ὕλικὸ κόσμον πάνω στη Γῆ. Κι' αὐτὴ τὴ στιγμή, ὅλος ὁ κόσμος περιμένει μὲ ἀγωνία νὰ τοῦ λύσῃ ὁ Ἡλιος τὸ μεγάλο ἐνεργειακὸ του πρόβλημα.

Ἐμεῖς πού θρυσκόμαστε στὸ θόρειο γημοσφαίριο, στρεφόμαστε πρὸς νότον, γιὰ νὰ ἔχουμε τὸν

Ἡλιο μπροστά μας. Κι' ἔτσι ἀντικρύζουμε ἓνα τόξο «Ἀνατολή — Νότο — Δύση», πού εἶναι τὸ τόξο τοῦ Ἡλίου. Αὐτὸ τὸ φωτεινὸ τόξο εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, ἀπὸ ἔπου ξεκινᾶνε οἱ ἀκτίνες κάθε λαμπρότητας κι' ὁμορφίας στὸν πλανήτη μας. Πρὸς τὸ τόξο τοῦ Ἡλίου στρέφονται τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη τοῦ φυτικῆς μας κόσμου. Κάθε ζωὴ γεννιᾶται πρὸς τὰ ἐκεῖ καταυθύνεται. Γιατὶ ἐκεῖ θρίσκασται τὸ πανόραμα κάθε κίνησης κι' ἀρμονίας.

Ὡστόσο, πίσω ἀπὸ μᾶς πού στρεφόμαστε πρὸς τὸ τόξο τοῦ Ἡλίου, ὑπάρχει τὸ σκοτάδι. Εἶναι ὁ σκοτεινὸς Βορρᾶς. Πάντοτε θεωροῦσαν τὸν βορρᾶ σκοτεινὸ σημεῖο. Γι' αὐτό, στὴν ἀρχαία ἐποχὴ, βλέπουμε νὰ θάβουν τοὺς κακούργους στὸ θορεινὸ μέρος τοῦ νεκροταφείου. Ὁ βορρᾶς ἦταν τὸ μηδέν, ἀπ' ἐκεῖ πού ξεκινᾶει ὁ μόχθος καὶ οἱ προσπάθειες γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ κάποιο ἔργο. Γι' αὐτό, ἡ θεμελίωσι κάθε οἰκοδομήματος ἀρχίζει πάντοτε ἀπὸ τὸ θορεινὸ μέρος του. Γιατὶ ἐκεῖ θρυσκόταν τὸ ξεκίνημα. Ἔτσι κι' ἐμεῖς πρὸς τὸ τόξο

του 'Ηλίου στραφόμεσθε, αφού ξεκινήσουμε από το θωρα (το σκοτάδι) με κίνηση προς το φως.

Στο τόξο του 'Ηλίου βρίσκεται και η λύση του ενεργειακού προβλήματος, που απασχολεί τον σημερινό άνθρωπο. Βλέπουμε συνεχώς συνόδους με μορφή παγκοσμιοτήτος ν' απασχολούνται με τι τρόπο θα μπορέσουν να χρησιμοποιήσουμε την ήλιακή ενέργεια. Ακόμη και στην Ελλάδα έδω και λίγες ημέρες, πολλοί Τεχνολόγοι - Έπιστήμονες είχαν συγκεντρωθεί, για να δοθούν λύση της χρησιμοποιήσεως της ήλιακής ενέργειας, κι' αποφασίσανε να κατασκευασθεί το πρώτο ήλιακό χωριό. Επομένως, ο πρωτόγονος άνθρωπος με τον άρχαίο και τον σημερινό συναντηθήκανε στο τόξο του 'Ηλίου για να πάρουνε ενέργεια και ζωή.

"Αν εξετάσουμε προσεκτικά τις διάφορες μορφές ενέργειας, που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος έδω και

χιλιάδες χρόνια, θα δούμε ότι είναι δημιουργήματα του 'Ηλίου. Το ξύλο, το κάρβουνο, το πετρέλαιο, τα φυσικά αέρια είναι χημικές συνθέσεις με βάση τον άνθρακα, που τις δοθήσανε οι άκτινες του 'Ηλίου για να γίνουν. Ωστόσο, στα μέσα του αιώνα μας, ο άνθρωπος συναγωνίστηκε τον 'Ηλιο με την ανακάλυψη της πυρηνικής ενέργειας. Γιατί και στον 'Ηλιο, πυρηνικές αντιδράσεις συμβαίνουν, κι' έτσι δημιουργείται η τεράστια δύναμή του. Όμως, αυτός ο συναγωνισμός είναι άκρως, επειδή η ανθρώπινη διάνοια δεν έφτασε ακόμη στο επίπεδο να χαλιναγωγήσει απόλυτα την πυρηνική του ενέργεια. Μπορεί να συμβεί στο μέλλον, όταν θα παρουσιαστή κάποια επιστημονική εργασία, που θα είναι αναμορφωτική. Μπροστά σ' αυτή την αδυναμία του ο άνθρωπος στρέφεται στο τόξο του 'Ηλίου κι' απ' εκεί ζητάει τη ΖΩΗ και τη ΔΥΝΑΜΗ.

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

“ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ..

Τόμος Β'.

‘Από την ‘Αναγέννηση ως τούς σημερινούς

Τιμάται δρχ. 150

ΑΡΧΑΙΣΦΙΛΟΣ

ΟΜΙΛΟΣ ΕΚΔΡΟΜΩΝ

ΜΥΣΤΡΑΣ

Όμιλία Ι. Κ. ΑΙΛΙΑΝΟΥ

Εἰς μνήμην

Ι. Θεοδοωρακοπούλου

Ἐάν πρέπει νὰ ἀποκαλέσωμε τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν. Ἀκρόπολιν τῆς Κλασικῆς Ἑλλάδος, πρέπει νὰ ἀποκαλέσωμε ἀναμφιδόλως τὸν Μυστρά ἀκρόπολιν τῆς Χριστιανικῆς Ἑλλάδος.

Ἀγαπητοὶ φίλοι,

Γιὰ νὰ γίνῃ εὐκολα ἀντιληπτό τὸ πολὺπλευρο αὐτὸ θέμα τοῦ Μυστρά ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων μιᾶς μικρᾶς καὶ ἄνευ ἀξιώσεων ομιλίας, πρέπει, κατὰ τὴν γνώμην μου, νὰ τὸ χωρίσουμε σὲ τρία κεφάλαια:

- α) τὴν τοπογραφία,
- β) τὴν ἱστορία καὶ
- γ) τὰ μνημεῖα.

Ὁ λόφος πάνω εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι κτισμένον τὸ κάστρο τοῦ Μυστρά καὶ ὁ ὁποῖος ἔχει ὕψος 621 μ., ἔχει τίς νότιες προσβάσεις πάρα πολὺ ἀπότομες καὶ ἐπομένως ἀπὸ ἐκείνη τὴν πλευρὰ ἦταν καὶ ἐξησφαλισμένη ἡ ὀχυρότητα καὶ αὐτὸ ἦταν ἓνα στυδαῖο στοιχείο γιὰ νὰ διαλέξουν τὸν Μυστρά νὰ τὸν κάμουν κάστρο οἱ Φράγκοι. Στὴν κορυφὴ σχηματίζει ἓνα πλάτωμα. Σ' αὐ-

τὸ τὸ πλάτωμα, ὅπως θὰ δοῦμε πάρα κάτω, κτίζονται τὰ παλάτια καὶ δημιουργοῦν στὸ κέντρο μιὰ πλατεία, ποὺ θὰ εἶναι τὸ κέντρο τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς δημόσιας ζωῆς στὸ Μυστρά.

Τώρα δὲν ξέρωμε ἔαν οἱ Φράγκοι ἢ οἱ πρώτοι Βυζαντινοὶ ἔκτισαν τὴν ὠραία ὀχύρωση εἰς τὴν δυτικὴ αὐτῆς πλευρὰ, ἢ ὁποία συνεχίζεται γύρω στὴν πλατεία, εἰκάζει τὰ παλάτια καὶ κατόπιν προχωρεῖ καὶ σβήνει εἰς τὴν νοτιοανατολικὴ ἄκρην, ὅπου εἶναι τόσο ἀπότομο τὸ ἔδαφος, ὥστε δὲν χρειάζεται ὀχύρωση. Τὸ κάστρο αὐτὸ ἔχει δύο κύριες πύλεις. Εἰς τὰ δυτικά, ἡ πύλη τοῦ Ναυπλιοῦ καὶ στὰ ἀνατολικά ἡ πύλη τῆς Μονεμβασίας. Ἐδῶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς διαβάσω σχετικὴ περιγραφή γιὰ τὸν Μυστρά, ἀπὸ τὸ Χρονικὸν τοῦ Μορέως:

«Καὶ ὅσον ἐγύρωφεν κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα ὅλα, ἠῶρεν βουνὴ παρὰξενον, ἀπόκαμμα εἰς ὄρος, ἐπάνω τῆς Λακεδαιμονίας κανένα μίλιν πλέον.

Λιατι τοῦ ἄρρεσεν πολλὰ νὰ ποι-
ήσῃ δυναμίαιιν.
ῶρισε ἐπάνω στό θωννή καὶ ἔχτι-
σαν ἓνα κάστρον
καὶ Μυζηρθοῶν τ' ὠνόμασεν, διατι
τὸ ἔκρωξαν οὔτως·
λαμπρὸν κάστρον καὶ ἔποικεν καὶ
μέγα δυναμίαιιν...».

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ Χορ-
νικοῦ τοῦ Μωρέως πρέπει νὰ κά-
μομε δύο παρατηρήσεις: πρῶ-
τον, ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τὴν Σπάρ-
τη, ἡ ὁποία τότε ἐλέγετο Λαζε-
δαμονία, εἶναι 6 χιλιόμετρα καὶ
ὄχι «κανένα μίλι πλέον», καὶ δεύ-
τερον, ἡ Σπάρτη ἦταν σχεδὸν
ἀγνωστὴ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ὡ-
λοστε καὶ κατοίκων πολὺν βραδυ-
τερον, ἐλέγετο δὲ ἡ περιοχὴ Λα-
ζεδαμονία.

Ὅταν λοιπὸν ὁ Σατωμπριάν,
ὅπως γράφει στὸ βιβλίο του με-
τὶ τίτλο, «L' itinéraire de Paris à
Jerusalem», τὸ 1806 ἠθέλησε νὰ
ἐπισκεφθῇ καὶ νὰ προσκινήσῃ
τὴν ἀρχαίαν Σπάρτην, οὐδεὶς ἐ-
γνώριζε νὰ τὸν πληροφορήσῃ,
ποῦ εὑρίσκετο ἡ ἐνδοξὸς πόλις.
Ἐπὶ τέλους, εὑρέθη κάποιος γνω-
ρίζων ὀλίγα γράμματα καὶ τοῦ
εἶπεν ὅτι, «τὸ μεγάλο χωριὸ στὸν
κάμπο», ἦταν ἄλλοτε ἡ εἰσόδος
Σπάρτη. Ἔτσι, ὁ Σατωμπριάν
κατεβαίνοντας τὸν Εὐρώτα, ἐφώ-
τιζε «Λεωνίδας! Λεωνίδας!» Τό-
τε, ὁ ἐπηρέτης του καὶ οἱ Τοῦρ-
κοὶ ποῦ τὸν συνόδευαν, νόμισαν
ὅτι τρελλάθηκε καὶ ἔπρεπε νὰ
λάβουν μέτρα.

Γιὰ τὸν Μυστρά, πρὶν ἀπὸ
τὴν ἰδρυση τοῦ κάστρου (1249)
δὲν ἔχομε κομμὴ θετικὴ πληρο-
φορία. Παλιότεροι ἐρευνητές, ὁ

Leake, ὁ Cartius, ὁ Struck καὶ
ἄλλοι, τοποθετοῦσαν στὴν περιο-
χὴ τὴν Ὀμηρικὴν Μέσση, ἢ τὴν
ἀρχαία Ἀρπλία, ὅπως ἀναφέρει
ὁ Μανώλης Χατζηδάκης, ἀπὸ τὶς
ἐρευνες ποῦ ἔγιναν ὡς τώρα δὲν
βρέθηκε κανένα ἴχνος κατοικημέ-
νου τόπου, σ' ὁλόκληρη τὴν πε-
ριοχὴ καὶ γι' αὐτὸ ἡ νεώτερη
ἐπιστήμη δὲν δέχεται αὐτὲς τὶς
γνώμες.

Πάντως, πρὶν ἀκόμη κτίσῃ ὁ
Βυζανδονύχος τὸ κάστρο, ἡ το-
ποθεσία λέγεται Μυζηρθὰς καὶ
αὐτὸ τὸ ὄνομα διετήρησε ἡ κατό-
πιν πρωτεύουσα τοῦ Λεσποτάτου,
κάπως συντομευμένο. Αὐτὸ πρό-
πει νὰ προέρχεται ἀπὸ κάποιο
ἰδιοκτήτη τῆς περιοχῆς ποῦ θὰ
ἐλέγετο Μυζηρθὰς, ἴσως ἀπὸ τὸ
ἐπώνυμό του ἔφτιανε τυχρὰ
«μυζηρθεας». Μετὰ τὴν πώση
τῆς Πόλης καὶ περὶ τοῦ 1460
ἄρχισε σιγὰ - σιγὰ νὰ γάνη τὴν
αἰγλή του καὶ ἔπαινε νὰ ἔχῃ τὴν
πρωτεύουσα θέσιν, ποῦ εἶχε πρὶν.

Οἱ Ἑνετοὶ ἐπιχείρησαν μά-
ταια νὰ ἐκπορθήσουν τὸ κάστρο
τὸ 1464. Μόλις τὸ 1687 ὁ Μο-
ροζίνης κατόρθωσε νὰ πάρῃ τὸ
Μυστρά. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὅ-
πως ἀναφέρει ὁ Χατζηδάκης, ἡ
περιοχὴ εἶχε 42.000 κατοίκους.

Στὰ Ὀρλωφικά τὸ 1770, ὁ
Μυστράς ἐλευθερώνεται γιὰ λί-
γους μῆνες, γιὰ νὰ δεχθῇ ἄγρια
ἐπίθεση ἀπὸ τοὺς Τουρκαλβανούς,
ποῦ ἔσφαξαν καὶ κατέστρεψαν τὰ
πάντα, καὶ κασιδιανάστευσαν τὴν
περιοχὴ τοῦ Μυστρά, γιὰ 10
χρόνια.

Οἱ περηνγητὰὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ
19ου αἰῶνα, βρίσκουν περισσό-
τερον ἐρείπια παρὰ ὄρθια σπίτια.
Μὲ τὴν ἐλληνικὴ ἐπανάσταση, ἐ-

λευθερώνεται και πάλιν, αλλά τὸ 1825 καίγεται ἀπὸ τὸν Ἱμπρα-
ῆμι.

Ἀπὸ τότε παύει ἡ ἀκτινοβο-
λία τοῦ Μυστροῦ. Ἡ ἴδρυση τῆς
νέας Σπάρτης ἀπὸ τὸν Ὅθωνα
κατὰ ἐντολὴν καὶ μετ' ὁδηγίης τοῦ
μεγάλου φιλέλληνα πατέρα τοῦ
Λουδοβίκου, ἔγινε ἀφορμὴ ὥστε
πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ Μυ-
στροῦ νὰ ἐγκατασταθοῦν καὶ πάλι
ἐκεῖ. Ἄλλοι δὲ ἐκ τῶν κατοί-
κων τοῦ Κάστρου ἐγκατεστάθη-
σαν στὸν νέο Μυστροῦ, ὡραῖο
χωριὸ πρὸ χτίσθηκε στὴν πεδιά-
δα.
ἀρχοντιά.

Ἐκτενῶς γιὰ τὴν ἱστορία καὶ
τὴν τέχνη τοῦ Μυστροῦ ἔχουν
γράψει πολλὰ οἱ καθηγηταὶ Ι. Θεοδωρακόπουλος, Ν. Βέης, Α. Ξυγγόπουλος, Δ. Ζακυνθινός, Π. Κανελλόπουλος, Ν. Γεωργιάδης καὶ Μανώλης Χατζηδάκης.

Καὶ τώρα, ἀφοῦ τελειώσαμε
δι' ἐλαχίστων μετ' τὴν ἱστορία τοῦ
Μυστροῦ, θὰ σᾶς πῶ μερικὰ λό-
για γιὰ τὰ μνημεῖα του, τίς ἐκ-
κλησιὰς του καὶ τὰ παλάτια του.
Ἀλλὰ πρέπει προηγουμένως νὰ
σᾶς πῶ γιὰ τὴν πνευματικὴ του
ζωή. Πρὸ τῆς πτώσεως, ἡ Κων-
σταντινούπολις ἐνδιεφέρετο νὰ
στέλνῃ στὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα
φωτισμένους ἀνθρώπους, φορεῖς
τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας. Ἔτσι,
στὸν Μυστροῦ ἔστειλε ἕνα λαμπρὸ
δεσπότη, τὸν Κοητικὸ Νικηφόρο
Μοσχόπουλο, τὸ 1261. Ἄλλῃ ἐ-
ξέχουσα μορφή εἶναι ὁ ἡγούμε-
νος Παχώμιος, ὁ ὁποῖος, σὲ διά-
στημα 20 χρόνων, κατόρθωσε νὰ
χτίσῃ δύο ὡραιότατες ἐκκλησιὰς,
τὸ μοναστήρι καὶ τὸ ἀφεντικόν,
ποὺ τὸ λέγανε ἔτσι ἐπειδὴ εἶχε

ἀρχοντιά. Ἀλλὰ τὴν πνευματικὴ
ζωὴν κατ' ἐξοχὴν στὸν Μυστροῦ ποὺ
δίδει τὴν σφραγίδα τῆς πνευμα-
τικῆς ἐποχῆς, τὴν δίδει ὁ Γεώρ-
γιος Γεμιστός, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἀρ-
χαιολοτρεία κάνει τὸ ὄνομά του
Πλήθων.

Ὁ Πλήθων εἶναι μιὰ μορφή
ἐξέχουσα καὶ χαρακτηριστικὴ
γιὰ τὴν ἐποχὴ. Ἀποφῆς τῆς
Πλατωνικῆς Σχολῆς ἔγινε Πλα-
τωνιστής. Ὁ Ἱ. Θεοδωρακόπου-
λος, ὁ διαπρεπέστατος στοχαστής
καὶ φιλόσοφος τῆς σημερινῆς
Ἑλλάδος, στὰ Εἰσαγωγικά του,
στὰ μαθήματα τῆς Δευτέρας καὶ
Τρίτης περιόδου ἐδῶ πολὺ κον-
τά, στὴ Μαγούλα, στὸ χωριὸ ὅ-
που εἶχε ιδρύσει τὴν Σχολή του,
γράφει ὅτι τὸ πρῶτο μάθημα θὰ
ἀφιερώνεται, τιμῆς ἕνεκεν, στὸν
Γεμιστό. Θὰ προσάσσεται δηλαδὴ
πάντοτε ἕνα μάθημα ἀναφερόμε-
νο στὸν μεγάλο φιλόσοφο Πλή-
θωνα.

Μετ' τὸν τρόπο αὐτὸ γίνεται φαι-
νερὸ πόσο τιμᾶται ἡ μνήμη τοῦ
μεγάλου αὐτοῦ Ἑλλήνου, ὁ ὁποῖ-
ος τοποθετεῖται μετὰ τὸν Πλά-
τωνα καὶ τὸν Ἀριστοτέλη.

Στὴ Φλωρεντία, ὅπου εἶχαν
παῖι διεκκεκρωμένοι πνευματικοὶ
ἀνθρώποι, γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν
τὴν Βυζαντινὴ ἀποψη σπεινὰ μετ'
τὴν ἔνωση τῶν ἐκκλησιῶν (1438 -
1439), ὁ Πλήθων διεκρίθη καὶ
συνεδέθη μετ' πολλοὺς πνευματι-
κοὺς πρωτοεργάτας τῆς Ἀναγεν-
νήσεως, ἐξετιμῆθη δὲ πολὺ ἀπὸ
αὐτοὺς, θεωρηθεὶς ὡς συνεχιστὴς
τῆς πνευματικῆς κληρονομίης τοῦ
Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέ-
λους.

Δεῖγμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς
βαθείας ἐκτιμῆσεως πρὸς τὸν Γε-

μιστό είναι τούτο: "Όταν ό στρατηγός τών Ένετών Μαλατέστας, μπήκε στον Μυστρά, έφρυγε παίονοντας μοναδικό λάφυρο τó σήμα του Γεμιστού, τó όποϊόν έναπέθεσε πλησίον άλλων σοφών τής Αναγεννήσεως εις τήν εκκλησίαν του Άγιου Φραγκίσκου εις τó Ρήμι.

Υπάρχουν στιγμές στην ιστορία, οί όποιες είναι έννοϊκές για τήν δημιουργία και παρουσία ένός μεγάλου άνθρώπου, όπως ό Γ. Γεμιστός, ένώ εξ άλλου οί ίδιες ιστορικές στιγμές, είναι δυσμενείς για τήν τύχη και τή μοίρα του ένόλου, εις τó όποϊόν άνήκει ό μεγάλος αυτός άνθρωπος. Τó γνώρισμα αυτό χαρακτηρίζει τόν τελευταίο αϊώνα του Βυζαντίου.

Ό Γ. Γεμιστός γεννήθηκε και αναδείχθηκε σ' αυτήν τήν τραγική εποχή, δηλαδή στον τελευταίο αϊώνα τής Βυζαντινής αυτοκρατορίας, γιατί έγγιζε σχεδόν 100 χρονών.

Και πρós τά έξω και πρós τά μέσα, ή αυτοκρατορία τήν εποχή αυτή αποσυντίθεται και είναι ανίκανη νά επιτύχει «νίκας κατά βαρβάρων».

Λέγα όλόκληρα χρόνια, μέ μικρές διακοπές, πολιορκείται από τούς Τούρκους ή Πόλη ή δυστυχία είχε φθάσει στο κατωκόρυφο, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού είχε πεθάνει από τήν πείνα.

Μέσα σ' αυτή τήν κατάσταση, ή επιστροφή του Γεμιστού στην Πόλη δέν ήταν νητή και γι' αυτό ήλθε στο Μυστρά, για νά προσφέρει τίς υπηρεσίες του στην πρωτεύουσα τής Βυζαντινής Πελοποννήσου, που ή πίεση

των Τούρκων δέν ήταν τόσοσ ανσθητή. Έδώ έμεινε ως τόν θάνατό του.

Έτσι, μέ τήν μορφή του Πλήθωνος, αλλά και μέ μιá σειρά από άλλους λαμπρούς λόγιους, που δέν έχουν τήν λάμψη του Γεμιστού, αλλά υπήρξαν μαθηταί του, όπως ό Κωνσταντάος Βησσαρίων, ό Χαριτόνιος, ό Ιωάννης Εύγενικός και ό Λαονίκος Χαλκοκονδυλής και άλλοι, ό Μυστράς γίνεται ένα πολú σημαντικό πνευματικό κέντρο τής εποχής αυτής, τó όποϊόν ακτινοβολούσε τόν Έλληνισμό και εις όλους τούς διαφόρους λαούς του Μοσού τής εποχής εκείνης.

Και τώρα, όσον αφορά τά μνημεία και τίς εκκλησίες, θά αναφερθοΰμε για λίγο στην Μητρόπολη του Μυστρά, εις τήν όποιαν έστέφθη τήν 6ην Ιανουαρίου 1449 αυτοκράτωρ του Βυζαντίου ό Κωνσταντίνος ό ΙΑ' ό Παλαιολόγος, ό όποϊος από τού 1448 ήταν ό Λεσπότης του Μυστρά.

Ό αρχαιότερος των ναών του Μυστρά ήταν ή Μητρόπολις, αφιερωμένη εις τόν Άγιον Δημήτριον, τήν έκτισε δέ ό Νιζηφρός Μοσχόπουλος περίπου τó 1290. Κατά τόν μεγάλη Χατζηδάκη, είναι τó σημαντικότερο μνημείον του Μυστρά.

Όταν έστέφθη ό Κωνσταντίνος ό Παλαιολόγος, ανεχώρησε για νά ανέλθι εις τόν θρόνον τής Κωνσταντινουπόλεως, τόν όποϊονέκράτησε μέχρι τού 1453, όπου έπεσε επί των επάλξεων ως ήρωας. Ό αδελφός του Δημήτριος θά μείνη φρόνυς υποτελής εις τούς Τούρκους, σαν ένας άντε-

ξούσιος ἄρχων στὸν Μυστρά.

Εἰς τὸ Μουσεῖον Μπενάκη στὴν Ἀθήνα, ὑπάρχει ἓνα ἀργυρόβουλο σὲ μεμβράνη, μὲ ὑπογραφή «Λημήτριος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Δεσπότης, ὁ Παλαιολόγος». Καὶ αὐτό, γιατί ἐξακολουθεῖ ὡς τὸ 1460 καὶ ἀκόμη ἀργότερα νὰ ἐκδίδῃ ἔγγραφα — τυπικά, βέβαιον — ποὺ δὲν ἐνοχλοῦν σὲ τίποτα τὴν οὐσιαστικὴ κυριαρχία τῶν Τούρκων. Ἀλλὰ οἱ Τούρκοι θὰ προτιμήσουν νὰ καταλύσουν καὶ τὸ ψευδοδεσποτάτο πλέον καὶ νὰ προσπαθήσουν νὰ κυριαρχήσουν. Ὅποτε ἀπὸ ἀρμετοὺς καὶ σκληροὺς καὶ μακροχρόνους ἀγῶνες, ὅπου διάφορες μικρότερες ὁμάδες καὶ μικρότεροι ἄνθρωποι λιγότερο σημαντικοὶ ἀπὸ τοὺς Κατακουζηνούς καὶ τοὺς Παλαιολόγους, θὰ δείξουν πραγματικά ἕναν ἥρωισμό ἀξιόλογο, σὺν προμήνιαι καὶ προανάκρουσμα γιὰ τοὺς μεταγενέστερους ἀγῶνες τοῦ Ἑλληνισμοῦ γιὰ τὴν ἐλευθερία του ἀπέναντι στοὺς Τούρκους.

Σχεδὸν στὴν ἄλλη ὄψη τοῦ Μυστρά εὐρίσκεται ἡ Περίβλεπτος, ποὺ φαίνεται ὅτι ἐχτίσθηκε περὶ τὰ μέσα τοῦ 14ου αἰῶνος. Εἰς τὸ κέντρον σχεδὸν τοῦ Μυστρά ὑπάρχει ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐπάνω δὲ ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν ἐκκλησία εἶναι τὸ παλαιότερο καὶ μεγαλύτερον ἀρχοντικὸ τοῦ Μυστρά, ποὺ σώζεται σὲ καλὴ σχετικῶς κατάστασι. Ἐχτίσθηκε γύρω στὰ 1300 καὶ τὸ ἀπεξάλεσαν Παλατάκι. Προχωρεῖ κανεὶς ἀνάμεσα ἀπὸ ἔρημα στενὰ σοκάκια καὶ καλντερίμια καὶ ἀναλογίζεται χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνει, τὴν ἐπο-

χὴ τῆς δόξας καὶ τῆς δυνάμεως τῆς πνευματικῆς τοῦ Μυστρά. Ἀκολουθώντας μιὰ καμπύλη πρὸς τὰ ἀνατολικά, συνεχίζει μέχρι τῆς μονῆς «Παντάνασσας», ἀπὸ ὅπου ἀρχίζει ν' ἀνεβαίνει πρὸς δυσμὰς, ἀκολουθώντας τὴν κλίση τοῦ ἐδάφους, καὶ ἔτσι συναντᾷ πάλι τὸ πλάτωμα.

Φθάνοντας στὸ πλάτωμα, στὴν πλατεία, στὴν κορυφὴ βλέπει κανεὶς νὰ ὀρθώνονται μπροστά του μεγάλα κτίρια καὶ καταλαβαίνει ὅτι εἶναι τὰ παλάτια τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχόντων Κατακουζηνῶν, Παλαιολόγων κ.ἄ.

Ἡ πλατεία, μοναδικὴ στὸν λόφο τοῦ Μυστρά, χρησιμεύει γιὰ δημόσιες συγκεντρώσεις καὶ ἀργότερα γιὰ ἀγορά, ἐξ οὗ καὶ ἐλέγετο «φόρος» ἀπὸ τὸ λατινικὸ Forum.

Κατὰ τὴν παράδοσι, στὴν πλατεία αὐτὴ ὁ Γεμιστός, ἡ Πλήθων, ὁ ἄνθρωπος ποὺ συνέδεσε τὸ δόγμα του μὲ τὸν Μυστρά, ἐδίδωσκε τριγυρισμένος ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του.

Κατηφορίζοντας τώρα τὸν λόφο ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, πάλι ἀπὸ σοκάκια ἔρημα ἀπὸ κόσμον, βλέπει κανεὶς τὴν ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Σοφίας, τοὺς Ἁγίους Θεοδώρους καὶ προχωρώντας φθάνει στὴν πόλιν τοῦ Ναυπλίου.

ἔχουμε περὶ στὴν ἀρχὴ γιὰ τὶς δυὸ πύλες τῆς Μονεμβασίας πρὸς τὴν θάλασσα, καὶ τοῦ Ναυπλίου πρὸς τὸν κάμπο. Ἐνῶ ἡ κυρία πύλη εἶναι πρὸς τὸ κέντρον.

Ποῖν τελειώσω. θεωρῶ καθήκον μου νὰ ἀναφέρω, ὅτι καὶ ἡ νεώτερη ἐλληνικὴ ἐπιστήμη ἀγάτησε τὸν Μυστρά. Ἔτσι, ὁ

μακαρίτης Ζησίου, πρώτος έδη-
μοσίευσε έργασίες του για τις έ-
πιγραφές του Μυστρά, όπως και
ό μητροπολίτης Θεόκλητος Μι-
νόπουλος, ό καθηγγητής 'Αδαμαν-

τίου έκαμε μερικές πρόχειρες ά-
ναστηλώσεις, αλλά συστηματικό
πρόγραμμα άναστηλώσεως μελέ-
τησε και έξετέλεσε έν μέρος ό
Καθηγητής 'Ουλάνδης.

Τό περιοδικό έλευθέρας σκέψεως

“ΙΛΙΣΟΣ,,

Αλνσις Δραγατσάνιου 6, τ. 122, Τηλ. 324.6837, ώρα 9,30-12,30
πλήν Σαββάτου

Έκδίδεται από τό έτος 1956

Οί τόμοι 1956 - 1970 έχουν έξαντληθει.

Έχουν όμως έκδοθί επιλογαί περιεχομένων τόμων, ως έξής:

Τόμος επιλογής περιεχομένων τόμων τριετίας	1956 - 1958
» » » » »	1959 - 1961
» » » » τετραετίας	1962 - 1965
Θά έκδοθί προσεχώς τόμος επιλογής πενταετίας	1966 - 1970

Έκαστος τόμος επιλογής χρυσόδετος δρχ. 300

Οί τόμοι 1971 - 1976, χαρτόδετοι, έκαστος δρχ. 200

» » 1977 - 1981, » » δρχ. 300

ΣΥΝΑΡΟΜΗ 1982 Αρχιμές 400

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΚΑΙ

ΜΕΓΑΛΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

ΣΤΗΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δρχ. 250

... νά στείλεις τή συνδρομή σου
για τὸ 1982 δραχ. 400

Ἡ ἐτησία συνδρομή για τὸ 1982 ΓΕΝΙΚΕΥΕΤΑΙ στὸ ΕΠΙ-
ΠΕΔΟ ΦΙΛΙΑΣ, πού τήν ἀνέβασαν ἐθελοντικά τὸ μέγιστο μέρος τῶν
συνδρομητῶν, ἐκτιμώντας τήν δημιουργηθεῖσα κατάσταση στὸν χῶρο
τῶν τυπογραφικῶν ἐργασιῶν. Πραγματικά, ἡ αὔξησις αὐτὴ καλύπτει
ΕΝ ΜΕΡΕΙ μόνον τήν ἀνατίμηση τοῦ χαρτιοῦ καὶ τῶν ἐργατικῶν, πού
συνεχίζεται περαιτέρω. Ο ΙΛΙΣΟΣ θὰ μπορέσῃ νὰ ἀνταποκριθῇ
στὰ ἐξοδὰ του, ΜΟΝΟΝ ἂν οἱ συνδρομηταὶ ἐμβάσουν ΑΜΕΣΩΣ τήν
συνδρομὴ τοῦ ἔτους καὶ ἀναπτύξουν δραστηριότητα για τήν ΑΥΞΗΣΙ
ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ τῶν συνδρομητῶν.

Ἐλπίζομε, ὅτι δὲν θὰ χρειασθῇ ὑπόμνησις. Καὶ μὲ τήν προσδο-
κία αὐτῇ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ θερμὰ για ἔλα ὅσα οἱ ἀγαπητοὶ συν-
δρομηταὶ μας θὰ πράξουν.

ΕΝΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΛΕΓΕΙ:

Σὲ μένα ἀνήκει ἡ εὐθύνη, ὦ μαθητά, γιὰ ὅσα θὰ σὲ διδάξω.

Σὲ σένα ὁμοῦς ἀνήκει ἡ εὐθύνη γιὰ ὅσα ἀποδεχθεῖς.

Πρὶν ἐπιθυμήσης νὰ πορευθῇς στὴν Ἀτραπὸ, βεβαιώσου διςέβεςαι καὶ συμπονᾶς τὰ πλάσματα τῆς δημιουργίας.

Πρὶν θελήσης νὰ διδαχθῇς ὅσα γνωρίζουν οἱ σοφοί, ἀγάπησε τοὺς ἀνθρώπους.

Πρὶν ἀναζητήσης τὸν Διδάσκαλο, ἐλευθερώσου ἀπὸ τὶς πλάνες καὶ κάνε διάκριση ἀνάμεσα στὸ ἀληθινὸ καὶ στὸ ψεύτικο.

Ἡ Ἀτραπὸς βρίσκεται μέσα στὰ πλάσματα τῆς δημιουργίας καὶ εἶναι ἡ ζωὴ ποὺ κλείνουν μέσα τους. Οἱ λογισμοὶ τῶν σοφῶν εἶναι μέσα στὶς καρδιές τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Διδάσκαλος ξῇ στὴν ἀλήθεια τῆς κάθε στιγμῆς.

Πρὶν ἀντιζούσης τὴ μορφὴ του, πρὶν σταθῇς μπροστά στὴν παρουσίᾳ του, ἀντίζωνσε τὸ θάνατο τῆς μορφῆς σου, βεβαιώνοντας τὴ δική σου ἀπουσία.

Πρὶν γνωρίσης τὴ φύση του, ἀναγνώρισε πρῶτα τὴ φωνή του καὶ τήρησε τὶς ἐντολές του.

Πρὶν πλησιάσης τὸ φῶς του καὶ μπορέσης νὰ τὸ δεχθῇς, καίταξε τὸ φῶς τοῦ Ἥλιου στὸ μεσουράνημά του.

Πρὶν ἐνωθῇς μαζί του, ἀγκάλιασε ἀδελφικά τὸ γάμι καὶ φίλησε τὰ λασπομένα πόδια τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Διδάσκαλος δὲν ἔχει καμμιὰ ἰδιαιτέρη μορφὴ. Τὴν παρουσία του ὀφείλεις νὰ τὴ νιώσης μέσα στὴν καρδιά σου.

Ὅσο βλέπεις τὴ μορφὴ του καὶ βεβαιώνεις τὴν παρουσίᾳ σου στὸν κόσμο, ὁ Διδάσκαλος θὰ μένη ἀπρόσιτος σὲ σένα. Ἡ φύση τοῦ Διδασκάλου εἶναι Ζωὴ καὶ ἡ φωνή του ἡ ἐκδήλωσή της. Οἱ ἐντολές του εἶναι οἱ ἀρετές τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης.

Ἐκεῖνος ποὺ μπορεῖ νὰ κοιτάξῃ τὸ φῶς τοῦ Ἥλιου χωρὶς νὰ τυφλωθῇ, μπορεῖ νὰ δεχθῇ τὸ φῶς τοῦ Διδασκάλου. Ὁ βλαπτικὸς ταξιδευτὴς, ὁ ὑπερήφανος ἐγωιστὴς, ὁ τερνέρογος, θὰ τυφλωθῇ χάνοντας τὸν προσορισμό του.

Ὅφείλεις νὰ προσφέρῃς ὑπηρεσίες στοὺς συνανθρώπους σου,

πρὶν μπορέσης νὰ νιώσης μέσα σου τὴν ἀόρατη παρουσία τοῦ Διδασκάλου.

Τὸ ἔργο σου, ὦ Μαθητά, διαφύλαξέ το στὸ μυαλό σου. Ἡ καρδιά σου δὲν εἶναι καθαρή.

Ἐλευθέρωσε τὸν ἑαυτό σου ἀπὸ τὴ δράση τοῦ περιβάλλοντος.

Ἐλευθέρωσε τὸν ἑαυτό σου ἀπὸ τὴν πρόληψη καὶ τὴν δεισιδαιμονία. Ἐλευθέρωσε τὸν ἑαυτό σου ἀπὸ τὴν παρουσία τῆς μορφῆς. Ἐλευθέρωσε τὸν ἑαυτό σου ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἐλευθέρωσε τὸν ἑαυτό σου ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τῆς Σοφίας. Ἐλευθέρωσε τὸν ἑαυτό σου ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἐλευθερίας.

Τὸ περιβάλλον γίνεται βλαβερό, ὅταν σ' ἐμποδίζει νὰ κατὰκτης τὴν εἰρήνη, ποὺ εἶναι ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος στὴν παρουσία τοῦ Διδασκάλου. Ἡ πρόληψη καὶ ἡ δεισιδαιμονία ὑπάρχουν μέσα σου. Ἐκεῖ εἶναι ὁ τόπος ποὺ γεννιοῦνται καὶ ζοῦν. Νὰ τὶς γνωρίσης. Μὴ τὶς προσπεράσης μὲ ἐλαφρότητα, ἰδίως θὰ στερῶσουν τὴν εὐδαιμονία.

Ἡ μορφὴ ὁδηγεῖ μακριὰ ἀπὸ τὸ Αἰώνιο. Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν παρουσία τῆς εἶναι ἀναγκαῖα γιὰ νὰ ζήσης στὸ ἀληθινό.

Ἡ ἐπιθυμία νὰ εἶσαι ἐνάρετος σὲ κάνει ὑπερήφανο καὶ ἐγωϊστή. Αἰῶξε τὴν ἐπιθυμία γιὰ νὰ γνωρίσης τὴ μακαριότητα. Ἡ γνώση, προκαθορίζοντας τὴν πορεία σου, σοὺ στερεῖ τὴ δυνατότητα ν' ἀνακαλῇ. Σὲ δεσμεύει καὶ σὲ ὁδηγεῖ μακριὰ ἀπὸ τὸ πραγματικό.

Μὴν ἐπιθυμῆσης τὴ Σοφία καὶ ἡ ἀγάπη σου ν' ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

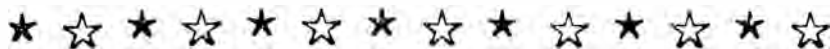
Μὴ ζητήσεις νὰ εἶσαι κάτι ἀνώτερο καὶ σπουδαῖο. Μὴ ζητᾷς τὴν Ἐλευθερία, διότι δὲν γνωρίζεις τὴ φύση τῆς. Κατανόησε τὴ θέση σου μὲ καθαρότητα. Δὲς τὰ σύνορα τοῦ αὐτοπεριορισμοῦ σου καὶ τῆς πλάνης σου.

Ἀγάπησε ἀληθινὰ ὅ,τι ὑπάρχει καὶ ζῇ στὴ γῆ.

Ὅ,τι ὀνομάζεις Ἐλευθερία ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ποὺ σχηματίζουν τὸ μέλλον σου.

Οἱ πράξεις σου σὲ δεσμεύουν διότι δὲν γνωρίζεις τὸν Νόμο. Γνώρισε τὸν Νόμο. Ζῆσε ἁρμονικά. Ἐλευθερώσου ἀπὸ τὰ δεσμὰ σου καὶ ταυτίσου μὲ τὸ Αἰώνιο, ἢ οὐσία τοῦ ὁποῖου εἶναι ὅμοια μὲ τὴ δική σου.

Ἄ. Τριωνταφυλλόπουλος

Σκέψεις για την «έσχάτη των ποινών»

ΑΠΟ πριν τον πόλεμο του 1914, κάποιος δολοφόνος, που το έγκλημά του ήταν ιδιαίτερα ειδεχθές, καταδικάστηκε σε θάνατο στο Άλγέρι. Ήταν ένας εργάτης γης που είχε σκοτώσει, επειδή είχε κατά κάποιο τρόπο άνεβει το αίμα του στο κεφάλι. Η υπόθεση είχε προκαλέσει μεγάλη αίσθηση. Γενικά θεωρείτο ότι ο αποκεφαλισμός ήταν μια ιδιαίτερα ήπια ποινή για ένα παρόμοιο έγκλημα. Αυτή ήταν και η άποψη, όπως έμαθα, του πατέρα μου, τον όποιον εξόργισε ιδιαίτερα η δολοφονία των παιδιών. Ένα από τα ελάχιστα πράγματα που γνωρίζω γι' αυτόν, είναι, ωστόσο, ότι θέλησε να παρακολουθήσει, για πρώτη φορά στη ζωή του, την εκτέλεση. Σηκώθηκε χαράματα για να πάει στους χώρους εκτελέσεων, στην άλλη άκρη της πόλεως, μαζί μ' ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων. Για ό,τι είδε, το πρωί εκείνο, δεν είπε τίποτα σε κανέναν. Η μητέρα μου άφηγήθηκε μονάχα ότι επέστρεψε στο σπίτι: αναστατωμένος, με σκοτεινιασμένο το πρόσωπο, άρνήθηκε να μιλήσει σε κάποιον, ξάπλωσε για λίγο στο κρεβάτι και άρχισε αμέσως να ξερνά. Είχε μόλις ανακαλύψει

την πραγματικότητα, που κρύβεται πίσω από τις μεγάλες εκφράσεις με την οποία τη ντύνουν. Άντι να περπατήσει ο νους του στα σφαγμένα παιδιά, σκεφτόταν μονάχα εκείνο το σώμα, που είχαν πριν από λίγο ρίξει πάνω στο σανίδι: για να του κόψουν το κεφάλι.

Πρέπει να πιστέψω κανείς ότι αυτή η λειτουργική πράξη είναι ιδιαίτερα φοβερή, ώστε να φτάσει στο σημείο να καταπολεμήσει την όργη ενός άπλου και δίκαι-

ου ανθρώπου, του οποίου τη γνώμη αλλάζει ή εκτέλεσες μιᾶς ποιητής, πού την θεωρούσε προηγούμενως σωστή. "Όταν ή ύψιστη δικαιοσύνη προκαλεί τόν ἐμετό στον τίμιο ἄνθρωπο, τόν ὅποιο εἶναι παγμένη νά προσσταυθεῖ, φαίνεται δύσκολο τὸ νά ὑποστηριχτῇ πῶς σκοπὸς τῆς εἶναι νά φέρῃ περισσότερη εἰρήνη καὶ τάξι στήν πολιτεία, ὅπως θά ἔπρεπε νά συμβαίνει.

Δείχνεται σέ ἀντίθεση ὅτι ὀρίσκειται στό ἴδιο ἐπίπεδο μέ τὸ ἐγκλημα καὶ ὅτι αὐτός ὁ καινούργιος θάνατος προσθέτει μιᾶ ἀκόμα κηλίδα, ἀντὶ νά ἀποκαθιστᾷ τὴν προσβολή πού ἔγινε στό κοινωνικό σῶμα. Εἶναι τόσο ἀληθινὸ αὐτό, πού κανένας δὲν τολμᾷ νά μιλήσει γι' αὐτὴ τὴν τελετουργία. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ δημοσιογράφοι πού ἀναλαμβάνουν νά μιλήσουν σχετικὰ μ' αὐτό, δημοῦργησαν, σὰν νά εἶχαν συνείδηση τοῦ πρακτικικοῦ καὶ κατὰπτου πράγματος πού δηλώνει, ἔνα εἶδος τελετουργικῆς γλώσσας, πού περιορίζεται σέ σταρεότυπες διατυπώσεις. Διαβάζοιμε ἔτσι: σέ κάποια γωνία τῆς ἐφημερίδας, τὴν ὥρα πού παίρνοῦμε τὸ πρωινό μας, ὅτι ὁ καταδικασμένος «πλήρωσε τὸ χρέος του πρὸς τὴν κοινωνία», ἢ ὅτι «ἐξελείφθηκε», ἢ ὅτι «ἀποδόθηκε δικαιοσύνη, εἰς τὴν ὥρα» (...).

Τὸ νά δηλωθῇ πῶς ἓνας ἄνθρωπος πρέπει νά ἀποχωριστῇ ἀπόλυτα τὴν κοινωνία ἐπειδὴ εἶναι αὐτός ἀπόλυτα κακός, εἶναι σὰν νά λέμε ὅτι ἡ κοινωνία εἶναι ἀπόλυτα καλὴ, πρᾶγμα πού

κανένας δὲν εἶναι διαπεπεισμένος νά πιστέψῃ σήμερα. Εὐκολότερα θά σκεφτῇ κανεὶς καὶ θά πιστέψῃ τὸ ἀντίθετο. Ἡ κοινωνία μας ἔγινε τόσο κακὴ καὶ τόσο ἐγκληματική, ἐπειδὴ αὐτοκαθαρίστηκε σὰν ὕστατος σκοπὸς καὶ δὲν σέβεται πιά τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὴ συντήρησι, ἢ τὴν ἐπιτυχία τῆς στήν ἱστορία. Σίγουρα εἶναι τέτοια, καθὼς ἔχει χάσει τὸν ἱερὸ χαρακτήρα τῆς. Μὰ ἄρχισε στὸν 19ο αἰῶνα νά γίνεται ἓνα θρησκευτικὸ ἀπολίθωμα, καθὼς προβάλλεται ἡ ἴδια σὰν ἀντικείμενο θαυμασμοῦ. Τὰ ἐξελικτικὰ δόγματα καὶ οἱ ἰδέες πού ἀναφέρονται στὴν ἐπιλογὴ καὶ πού τὰ συνοδεύουν, ἔκαναν ὕστατο σπόχο τὸ μέλλον τῆς κοινωνίας. Οἱ πολιτικὲς οὐτοπίες πού στηρίχτηκαν στὰ παραπάνω δόγματα ἔχουν τοποθετήσῃ, σὰν τέλος τοῦ χινοῦ, μιὰ «χρυσή ἐποχή», πὺ ἀπὸ τὰ πρὶν δικαιολογεῖ τὸ καὶ ἐγχείρημα. Ἡ κοινωνία συνήθισε νά νομιμοποιᾷ κάθε τι πού θά μπορούσε νά ἐξυπηρετήσῃ τὸ μέλλον τῆς καὶ χρησιμοποιεῖ, σὰν συνέπεια, τὴν ὕστατη τῶν ποιῶν. Ἔτσι, θεωρεῖ σὰν ἐγκλημα καὶ σὰν ἱεροσυλία κάθε τι πού ἀντιστρατεύεται: στὰ σχέδιά τῆς καὶ τὰ δόγματά τῆς. Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ δῆμος, ἀπὸ ἱερέας, ἔγινε δῆμιος ὑπάλληλος (...).

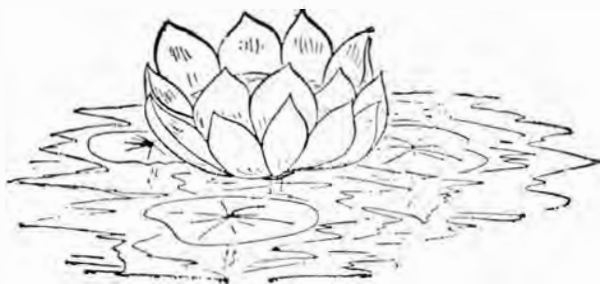
Ἀπὸ ἀνθρωπιστικὰ εἰδυλῖα τοῦ 18ου αἰῶνος, μέχρι τὴ ματοδαμμένη λαμνητόμος, ὁ δρόμος εἶναι ἀνοικτός καὶ οἱ σημερινοὶ δῆμοι εἶναι. Ὅπως ὁ καθένας ξέρει, ἀνθρωπιστές. Δὲν θά ἦσαν σὰν συνέπεια ὑπερβολὴ νά δυσφορεῖς μὲ τὴν ἀνθρωπιστικὴ ἰδεολογία,

ὅταν ἔχεις νὰ κάνης μὲ ἓνα πρό-
βλημα, σὰν ἐκεῖνο τῆς θανατικῆς
καταδίκης. Φθάνοντας στὴν ὥρα
τῶν συμπερασμάτων, θὰ ἤθελα
λοιπὸν νὰ ἐπαναλάβω ὅτι δὲν εἴ-
ναι οἱ ψευδαισθήσεις σχετικὰ μὲ
τὴ φυσικὴ ἀγαθότητα τῆς δικαι-
ολογίας, οὔτε ἡ πίστις σὲ μιὰ
μελλοντικὴ «χρυσή ἐποχή», ποὺ
ἐξηγοῦν τὴν ἀντίθεσή μου στὴ
θανατικὴ καταδίκη. Μοῦ φαίνε-
ται σὲ ἀντίθεση, ἀναγκαία ἢ κα-
τάρχησή της γιὰ λόγους ὀρθο-
λογικῆς ἀπαισιοδοξίας, λογικῆς
καὶ ρεαλισμοῦ. "Οχι: πὼς ἡ καρ-
διά δὲν ἔχει κάποιο μερίδιο στὰ
ὅσα λέω. Καθὼς περνᾷς ὁδομά-
δες σκυρμένους πάνω σὲ κείμενα,
σὲ ἐνθυμήματα, σὲ ἀνθρώπους ποὺ
ἀπὸ κοντὰ ἢ ἀπὸ μακριὰ ἀντί-
κρυσαν τὴ λαμπρότητα, δὲν υπάρ-
χει περίπτωση νὰ ἐγκαταλείψης
αὐτὲς τίς φοβερὲς περιπλανήσεις
χωρὶς νὰ ἔχῃς ἀλλάξει. Μὰ δὲν
πιστεύω, ὡστόσο, καὶ πρέπει νὰ
τὸ ἐπαναλάβω, ὅτι δὲν ὑπάρχει
καμιὰ εὐθύνη σ' αὐτὸν τὸν κό-
σμο, καὶ ὅτι πρέπει νὰ δεχτοῦμε
τίς σύγχρονες τάσεις ποὺ συνί-
στανται: στὸ νὰ ρίχνουν, τελείως
παράλογα, στὸ ἴδιο τσουβάλι τὸ
θῦμα καὶ τὸν θύτη. Καθαρὰ συν-
αισθηματικὴ αὐτὴ ἢ σύγχυση.

εἶναι περισσότερο προὖν ἑαστο-
χαιῆς παρὰ γενναιοφυχίας καὶ
τελικὰ δικαιολογεῖ ὅτι τὸ χει-
ρότερο ὑπάρχει σ' αὐτὸν τὸν κό-
σμο. Καθὼς πρέπει νὰ ὑπάρξῃ
εὐλογία, εὐλογοῦνται ἡ ἑξαστοχὴ
δύναμις, τὸ στρατόπεδο τῶν
σκληρῶν, οἱ ὀργανωμένοι δῆμοι,
ὁ κυνισμὸς τῶν μεγάλων πολιτι-
κῶν τεράτων. Παραδίδονται τελί-
κὰ στὸ θάνατο τὰ ἀδέλφια μας.
"Ολα αὐτὰ τὰ βλέπουμε γύρω
μας. Μὰ ἀκριβῶς μέσα στὴ ση-
μερινή κατάσταση τοῦ κόσμου, ὁ
ἄνθρωπος τοῦ αἵωνα μας ζητᾷ
νόμους καὶ θεσμούς ποὺ φέρνουν
τὴ γατρία, ποὺ καθοδηγοῦν χω-
ρὶς νὰ συντρίβουν. Ριγμένους μέσα
στὸν ἀσταμάτητο δυναμισμό τῆς
ἱστορίας, χρειάζεται κάποια φυ-
σικότητα καὶ ὀρισμένους ἐξισορ-
ροπητικοὺς νόμους. Χρειάζεται,
γιὰ νὰ τὸ ποῦμε ἔτσι, μιὰ ὀρθο-
λογικὴ κοινωνία, καὶ ὅχι ἐκεί-
νη τὴν ἀναρχία, ὅπου τὸν ἔρρι-
ξαν ὁ ἐγωισμὸς του καὶ οἱ ἁμε-
τρεῖς ἐξουσίες τοῦ κράτους.

"Ἔχω τὴν πεποίθησή, ὅτι ἡ
κατάργησή τῆς θανατικῆς κατα-
δίκης θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ προ-
χωρήσουμε στὸ δρόμο αὐτῆς τῆς
κοινωνίας.

(«ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ»)

‘Ο Κρόνος ἔστειλε στήν Γῆ ... μουσικές νότες τοῦ Μπάχ

Μέσω τοῦ «ΒΟΓΙΑΤΖΕΡ»

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ.— Ἀναπαράγοντας σέ δίσκο τοὺς κυματισμούς τῶν δακτυλίων τοῦ Κρόνου, ὅπως τοὺς ἔστειλε ὁ «Βόγιατζερ 1», ἕνας ἐπιστήμονας τῆς Πασταντένα, ἀνακάλυψε ἑκπληκτος τέσσερες μουσικὲς νότες τῆς κλίμακος Μπάχ. Ἔτσι, μπορούμε νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ἂν οἱ δακτύλιοι τοῦ Κρόνου ἦταν δίσκος, θὰ ἔπαιζαν.. Μπάχ. Βέβαια, τέσσερες νότες εἶναι πολὺ λίγες, ἀλλὰ ἡ σύμπτωση παραμένει ἐκπληκτικὴ.

Τὸ πρόσφατο γεγονός ξαναφέρνει στήν ἐπικαιρότητα τὸ θέμα τῆς ἁρμονίας τῶν σφαιρῶν, τόσο ἀγαπητὸ στοὺς ἀρχαίους.

Σύμφωνα μὲ τοὺς Πυθαγόρειους, οἱ πλανῆτες παρήγαν κι ἐξέπαιμπαν κάποια μουσικὴ, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἀκουγόταν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, γιατί ἦταν συνεχῆς. Σήμερα γνωρίζουμε ὅτι δὲν εἴμαστε σὲ θέση ν’ ἀκούσουμε μιὰ παρόμοια μελωδία, ἀφ’ ἑνὸς γιατί ὁ ἦχος ἀποτελεῖ μιὰ δόνηση πού μπορεί νὰ ταξιθεῖ μόνον μέσα στήν ἀτμόσφαιρα κι ὄχι στὸ κενὸ ἀέρα, ὅπου δρῖσκονται οἱ πλανῆτες, κι ἀφ’ ἑτέρου, γιατί τὸ ἀνθρώπινο αὐτί συλλαμβάνει ἦχους μὲ περιόδους διάρκειας μερικῶν μόλις κλασμάτων τοῦ δευτερολέπτου. Γιὰ νὰ μπορούμε, λοιπόν, νὰ συλλάβουμε τὶς νότες

τοὺς, θάπρεπε οἱ πλανῆτες νὰ κινοῦνται μὲ χρόνο περιφορᾶς ἕνα δισεκατομμύριο φορές ταχύτερο ἀπ’ αὐτὸν πού ἔχουν.

Ὅστόσο, πέρα ἀπὸ τὶς λογικὲς καὶ σαφεῖς αὐτὲς παρατηρήσεις, πρέπει νὰ ὑπάρχει κάποια ἀλήθεια. Ὁ Κέπλερ, συγγραφέας τοῦ ἔργου «Παγκόσμιες Ἁρμονίες», πού ἐκδόθηκε τὸ 1619, εἶχε ἀνακαλύψει ὅτι σὲ κάθε πλανήτη ἀντιστοιχεῖ μία μουσικὴ νότα, υπολογίζοντας τὶς δονήσεις μὲ βάση τὴ γωνιώδη ταχύτητα κινήσεώς τους. Γιὰ νὰ προσδιορίσει τὴν ὁκτάδα τῶν τόνων κάθε πλανήτη, ὁ Γερμανὸς ἀστρονόμος πῆρε σὰν σημεῖο ἀναφορᾶς τὴν ὁκτάδα τοῦ Κρόνου. Ἀνακάλυψε, ἔτσι, μία χορωδία πλανητῶν.

Ἄν κάναμε μιὰ σύγκριση μὲ τὶς ἀνθρώπινες φωνές, οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Κέπλερ θὰ μᾶς ὡδηγοῦσαν στὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ πλανήτης Ἑρμῆς θυμίζει σοπράνο, ἡ Ἀφροδίτη καὶ ἡ Γῆ ὑψίφωνο, ὁ Ἄρης θυμίζει — τί ἄλλο; — τενόρο, ἐνῶ ὁ Δίας καὶ ὁ Κρόνος εἶναι βαθύφωνοι. Ὁ μεγάλος Γερμανὸς ἀστρολόγος παρατήρησε εἰρωνικά ὅτι ἡ μελωδία τῆς Γῆς ἀποτελεῖτο ἀπὸ τὶς νότες Μι καὶ Φά, ἀρχικὰ τῶν λατινικῶν λέξεων φτώχεια καὶ πείνα.

Ἡ ἁρμονία τῶν πλανητῶν ἐπι-
δεδαιώθηκε ἐπίσης μὲ τὴν ἀνα-
κάλυψη τοῦ Ποσειδῶνα, τοῦ Οὐ-
ρανοῦ καὶ τοῦ Πλούτωνα. Ὁ χρό-
νος περιφορᾶς τοῦ Ποσειδῶνα εἶ-
ναι 164,8 χρόνια, δηλαδὴ τὰ δύο
τρίτα τοῦ χρόνου μιᾶς περιφορᾶς
τοῦ Πλούτωνα (247,7 χρόνια).
Ἡ σχέση αὐτὴ εἶναι χαρακτηρι-
στικὸ μιᾶς πέμπτης (μουσικῆς
συμφωνίας). Ἐπίσης, ἡ σχέση
μεταξὺ τοῦ χρόνου μιᾶς περιφο-
ρᾶς τοῦ Οὐρανοῦ (84 ἔτη) καὶ
τοῦ Ποσειδῶνα δίνει τὸν ἀριθμὸ
0.51, σχέση δηλαδὴ σχεδὸν ταυ-
τόσημη μὲ τὸ ἓνα πρὸς δύο ποὺ
ἀντιστοιχεῖ στὸ διάλειμμα μιᾶς
ὀκτάδας. Συνεχίζοντας μὲ αὐτὸν
τὸν τρόπο, μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀνα-
καλύψει πολλές ἄλλες συμφωνί-
ες, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ ἀνατριχα-
στικές παραφωνίες, ὅπως αὐτὴ
ποὺ ἐκπέμπει ὁ Κρόνος.

Οἱ ὑπέρμαχοι τῆς οὐράνιας ἁρ-
μονίας εἶχαν ὀπωσδήποτε δίκιο,
ὥς ἓνα ὅχι μόνον, ὅταν ὑποστήριζαν
τὴ σχετικὴ θεωρία τους, μόνον
πού, ὅπως καὶ τὰ μουσικὰ ὄργανα,
τὸ Ἡλιακὸ Σύστημα θάπρε-
πε νὰ κουρδισθῇ σὲ κάποιον συγ-
κεκριμένον τόνο.

Σκύλοι δεκτοὶ σὲ ξενοδοχεῖο

ΔΕΧΟΜΑΣΤΕ εὐχαρίστως στὸ
ξενοδοχεῖο μας πελάτες μὲ σκύ-
λους, γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:
Μέχρι τώρα, κανένας σκύλος
δὲν ἔχει μεταχειριστεῖ τίς κουρ-
τίνες μας γιὰ νὰ γυαλίσει τὰ πα-
πούτσια του, δὲν ἔχει κάψει τὰ
σεντόνια μας καπνίζοντας στὸ
κρεβάτι, δὲν ἔχει σκίσει τὰ προ-
σώψια μας, σκοπιπίζοντας τὸ ξυ-
ραφάκι του, οὔτε φεύγοντας ἔχει
θάλει στή θαλίτσα του στακτι-
δοχεῖα καὶ ἄλλα μικροαντικείμε-
να γιὰ σουδενίρ... Ἐπὶ πλέον,
τ' ἀφεντικά, ποὺ συνοδεύουν τοὺς
σκύλους, εἶναι συνήθως ἄνθρωποι
καλοὶ καὶ εὐγενικοὶ καὶ τοὺς θέ-
λουμε γιὰ πελάτες».

Τὰ λόγια αὐτὰ βρίσκονται σὲ
ἔντυπο, ταίχοκολλημένο πίσω ἀ-
πὸ τίς πόρτες τῶν δωματίων σὲ
κάποιο γαλλικὸ, ἐπαρχιακὸ ξενο-
δοχεῖο. Κι ἐμεῖς πού, σύμφωνα
μὲ τοὺς ἰσχύοντες στὸν τόπο μας
κανόνες, δὲν διαθέτουμε οὔτε κἂν
ταξί, ποὺ νὰ δέχεται νὰ μεταφέ-
ρει κάποιον οἰκιακὸ μας ζῶο...
Ἡ ἀπόσταση ποὺ μᾶς χωρίζει—
εἶναι μᾶλλον ἀστρονομικὴ!

ΤΗΛΕΦΩΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 20.9.81

«Καθημερινή» 31.7.81

Ένα πολύτιμο βιβλίο

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

άνθολογία από τις όμιλίες και τὰ βιβλία του
1926 — 1966

Έπιλογή ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ό φιλόσοφος τῆς ἐσωτερικῆς
ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀτόμου
γιά μιὰ νέα Ἀνθρωπότητα

Ἀποστέλλεται ἐλεύθ. ταχ. τελῶν
ἀντὶ δρχ. 150

Ό Κρισναμοῦρτι ὑποδεικνύει τὴν ὁδὸ τῆς Ἀλήθειας

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 1982

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

.....ΠΟΛΙΣ

ΔΡΑΧΜΑΙ 400 Στέλλονται δι' έπιταγής

ΕΓΓΡΑΦΗ ΝΕΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ 1982

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

.....ΠΟΛΙΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

.....ΠΟΛΙΣ

ΝΟΜΟΣ 1197

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Στὴν ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (Τεύχος Πρώτον, ἀρ. 240)3 Σεπτεμβρίου 1981), δημοσιεύθηκε ὁ νόμος περὶ προστασίας τῶν Ζώων, ὑπ' ἀριθ. 1197, μετ' τὸ ἀκόλουθο περιεχόμενο.

Ἄρθρον 1.

1. Τὰ ζῶα συντροφίας, ἐργασίας καὶ τῶν ἐκτροφῶν, δέον νὰ τυγχάνουν ἐκ μέρους τῶν κατόχων τῶν τῆς δευτέρας στοργῆς καὶ μεταχειρίσεως, ἐκδηλουμένων διὰ:

α) Ἀσφαλείας καταλλήλου καὶ ἐπαρκούς διὰ τὸ εἶδος τῶν τροφῆς καὶ ὕδατος.

β) Ἐξασφαλίσεως ἀνέστου, ὑγιεινοῦ καὶ προσηρμισμένου εἰς τὸν φυσικὸν τρόπον διαβιώσεώς τῶν, καταλύματος.

2. Ὅστις φονεύει, βασανίζει, κακοποιεῖ ζῶα, περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος ἢ ἐγκαταλείπει ταῦτα ἐκθετα ἢ ἀδέσποτα, τιμωρεῖται διὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ παρόντος ποινῶν.

3. Ἐπὶ βασανισμοῦ ἢ κακομεταχειρίσεως ζῶων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεταφοράς τῶν δι' ἐμπορικῶν πλοίων, ἀεροπλάνων, σιδηροδρόμων καὶ αὐτοκινήτων, εὐθύνην ὑπέχουν ὡς συναυτουργοὶ τῆς τοιαύτης πράξεως ἀντιστοίχως, καὶ οἱ κυβερνήται τῶν πλοίων καὶ ἀεροπλάνων, οἱ προϊστάμενοι τῶν ἀμαξοστοιχιῶν καὶ οἱ ὁδηγοὶ τῶν αὐτοκινήτων, τιμωρούμενοι διὰ τῶν ἀνωτέρω ποινῶν.

4. Διὰ τῶν αὐτῶν ποινῶν τιμωρεῖται καὶ ὅστις προσπαθεῖ βιαιῶς νὰ τὰ τιθαστεύῃ ἢ νὰ τὰ συλλαμβάνῃ, τῇ χρήσει πυροβόλου ὅπλου, ἐξοπλισμένων ἐκείνων, ἄτινα, κατὰ τὰς ἐκάστοτε περὶ θήρας διατάξεις, χαρακτηρίζονται ὡς θηράματα.

Ἄρθρον 2.

1. Ζῶων συντροφίας, ἐργασίας ἢ ἐκτροφῶν, τὸ ὅποιον κατέστη

άνικανον διὰ τὴν δι' ἣν προσρίζεται χρῆσιν, συνεπεία γήρατος, ἀσθενείας, κατάργητος, ἀναπηρίας ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας, δύναται νὰ φανεύεται δι' εὐθανασίας, καὶ μόνον κατόπιν προηγουμένης ἐκθέσεως κρατικοῦ ἢ ιδιωτοῦ κτηνιάτρου.

2. Ἀπαγορεύεται ἡ θανάτωσις θηλαστικῶν εἰς τὰ σφαγεῖα, ἐφ' ὅσον δὲν προηγηθῇ τῆς ἀφαίμαξίσεως ἀνασθητοποιήσεως ἐπανεργούσα ἀκαριαίως.

Ἄρθρον 3.

Οὐδεμία ὀδυνηρὰ χειρουργικὴ ἐπέμβασις πραγματοποιεῖται εἰς σπονδυλωτὰ ἄνευ ἀνασθησίας, διενεργουμένης μόνον ὑπὸ κτηνιάτρου.

Ἡ ἀνασθητοποιήσις δὲν ἀπαιτεῖται ὅταν, εἰς ὁμοίαις χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις ἐπὶ ἀνθρώπων δὲν ἐκτελεῖται τοιαύτη, ἢ εἰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν κρίνεται ἐπιβεβλημένη ὑπὸ κτηνιάτρου δι' εἰδικούς ἐπιστημονικούς λόγους.

Ἄρθρον 4.

1. Πειραματισμός ἐπὶ ζώων νοεῖται πᾶσα ἐπέμβασις ἐπὶ ζώων ζώων χρησιμοποιοιμένων πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπαληθεύσεως ἐπιστημονικῆς τινὸς ὑποθέσεως, λήψεως πληροφοριῶν, παρασκευῆς οὐσιῶν καὶ ἐλέγχου τῆς φύσεως αὐτῶν καὶ γενικῶς ἢ χρησιμοποίησις ζώων ζώων δι' ἐρευνητικούς πειραματισμούς.

2. Ἡ ἐκτέλεσις πειραμάτων ἐπὶ ζώων ἐπιτρέπεται μόνον εἰς πτυχιούχους Κτηνιατρικῆς ἢ Ἰατρικῆς Σχολῆς ἢ Σχολῶν Βιολογικῶν Ἐπιστημῶν, οἱ ὅποιοι διαθέτουν τὰς ἀπαραίτητους ἐπαγγελματικούς γνώσεις καὶ τὴν ἱκανότητα διὰ χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις. Πτυχιούχοι Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, οἱ ὅποιοι διαθέτουν τὰς ἀναγκαῖας ἐπαγγελματικούς γνώσεις, δύναται νὰ πραγματοποιοῦν πειράματα ἐπὶ ζώων, μὴ περιλαμβάνοντα χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις.

3. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πειραμάτων, δυναμένων νὰ προκαλέσουν πόνον, κακώσεις ἢ διατάραξιν τῆς φυσιολογικῆς καταστάσεως τῶν ζώων, οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὀφείλουν νὰ ἐφοδιασθῶν δι' εἰδικῆς ἀδείας χορηγουμένης ὑπὸ τῆς αἰείας Νομισματίας.

4. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζονται ὁ τρόπος καὶ αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀδείας.

Ἄρθρον 5.

1. Ἡ ἀριδιότης τῆς προστάσεως τῶν ζώων καὶ ἡ λήψις τῶν συναφῶν μέτρων ἀνήκει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας.

2. Ὁ ἐλεγχος τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἀνήκει εἰς τὰς Κτηνιατρικὰς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ εἰς τὰς Ἀστυνομικὰς καὶ Ἀγρονομικὰς Ἀρχάς, ἀσκούμενος διὰ τῶν παρ' αὐταῖς ὀργάνων.

Άρθρον 6.

1. Διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ὀργάνωσιν τῆς προστασίας τῶν ζώων, συνιστάται εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Κτηνιατρικῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, Γνωμοδοτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἣ ὁποία συντίθεται ἐκ τῶν κατωθι:

α) Τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας Κτηνιατρικῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὡς Πρόεδρου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

β) Τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς ἔδρας Ζωολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

γ) Τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ζωοτεχνίας τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἢ τοῦ ἐκτάκτου ἢ ἐπικούρου Καθηγητοῦ ἢ Ὑφηγητοῦ ἢ Ἐπιμελητοῦ τῆς ἰδίας ἔδρας ὀριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τῆς ἰδίας Σχολῆς.

δ) Τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Φυσιολογίας καὶ Ἀνατομικῆς τῶν Ζώων τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ἢ τοῦ ἐκτάκτου ἢ ἐπικούρου Καθηγητοῦ ἢ Ὑφηγητοῦ ἢ Ἐπιμελητοῦ τῆς ἰδίας ἔδρας, ὀριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τῆς ἰδίας Σχολῆς.

ε) Τοῦ Προϊσταμένου τῆς Διευθύνσεως Κτηνιατρικῆς Ἀντιλήψεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

στ) Ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως ὀριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως.

ζ) Δύο τουλάχιστον ἐκπροσώπων φιλοζωικῶν Ἑταιρειῶν ὀριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν τῶν ὑπ' αὐτῶν.

2. Χρὴς Γραμματέως ἐκτελεῖ ὑπάλληλος τῆς Ὑπηρεσίας Κτηνιατρικῆς, ὀριζόμενος μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας.

3. Ἡ ἐπιτροπὴ συγκροτεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθορίζεται πᾶσα λεπτομέρεια ἀναγκαία διὰ τὴν λειτουργίαν ταύτης.

4. Εἰς τὴν ἀρμοδιότητά τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνήκει ἡ μελέτη καὶ ἡ εἰσήγησις πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Γεωργίας μέτρων διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ὀργάνωσιν τῆς ἐν γένει προστασίας τῶν ζώων, ὡς καὶ ἡ γνωμοδότησις ἐπὶ παντὶς θέματι, τὸ ὁποῖον παραπέμπει εἰς αὐτὴν ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας.

5. Τὰ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἀγόμενα πρὸς συζήτησιν θέματα εἰσάγονται ὁ Προϊστάμενος τοῦ Τμήματος Κτηνιατρικῆς Περιθάλψεως τῆς Διευθύνσεως Κτηνιατρικῆς Ἀντιλήψεως — Φαρμάκων καὶ Ἐφαρμογῶν, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

6. Ἡ συμμετοχὴ, ὑφ' οἰκονόμους ἰδιότῃτα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην, εἶναι τιμητικὴ καὶ οὐδεμία ἀποζημίωσις καταβάλλεται.

Άρθρον 7.

Διὰ Προεδρικών Διαταγμάτων εκδιδόμενων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐν ἄρθρῳ 6 Ἐπιτροπῆς, καθορίζεται: πᾶσα λεπτομέρεια ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Άρθρον 8.

1. Ὁ παραβαίνων τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2, 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος νόμου, τιμωρεῖται: διὰ φυλάκισις μέχρι ἑξ μηνῶν ἢ διὰ χρηματικῆς ποινῆς 10.000 ἕως 30.000 δραχμῶν, ἢ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν.

2. Ὁ παραβαίνων τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 3 καὶ 4 παρ. 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος νόμου, ὡς καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδιδόμενων διαταγμάτων καὶ ἀποφάσεων, τιμωρεῖται: διὰ κακότησεως μέχρι 50 ἡμερῶν, ἢ διὰ προστίμου ἀπὸ 2.000 ἕως 10.000 δραχμῶν ἢ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν.

3. Εἰς περίπτωσιν ὑποτροπῆς, τὰ ἀνώτερα καὶ κατώτερα ὅρια τῶν εἰς τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ποινῶν διπλασιάζονται.

4. Αἱ ποιναὶ τῆς παραγράφου 2 ἐπιβάλλονται καὶ διὰ παραβάσεις πάσης ἐπιτακτικῆς ἢ ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ Ν. 586/1977 «περὶ κυρώσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως προστασίας τῶν ζώων κατὰ τὴν διάρκειαν διεθνoῦς μεταφορᾶς αὐτῶν».

Άρθρον 9.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται, ἐξαιρέσει: τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 παρ. 2 καὶ 4 τοῦ Νόμου 5504/1982 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 1038 «περὶ προστασίας τῶν Ζώων» καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. Δ) τοῦ τῆς 30 Μαΐου 1919 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 1038 «περὶ προστασίας τῶν Ζώων», αἵτινες ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι.

Άρθρον 10.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων (4) μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 25 Αὐγούστου 1981

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Οἱ Ὑπουργοί

ΘΕΟΣΟΦΙΑ: ΤΟ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἡ Αντιπρόεδρος τῆς Ὀμοσπονδίας τῶν Θεοσοφικῶν Στοῶν τῆς Εὐρώπης Κυρία Henriete van der Hecht ἐπεσκέφθη τὴν χώρα μας ἀπὸ τῆς 26.10.81 ἕως τῆς 4.11.81. Ἡ κ. van der Hecht παρακολούθησε τὶς ἐργασίες τῶν Στοῶν τῆς Ἀθήνας καὶ ἐμίλησε πρὸς τὰ μέλη τῆς ἑταιρίας, στίς 3 Νοεμβρίου. Ἀπὸ τὴν ὁμιλία τῆς αὐτῇ δημοσιεύουμε ἕνα ἐνδιαφέρον ἀπόσπασμα:

1. Ἀκόμῃ καὶ σὲ περίπτωσιν σχεδὸν ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς τοῦ κόσμου μας ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ δόμδα, τὸ θεῖο σχέδιον γιὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ζωῆς ἀνάω στὴν γῆ μας θὰ πραγματοποιηθῇ.

Ἡ Θεοσοφία δείχνει ὅτι ἡ πνευματικὴ ἐκκόλαψις τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἀναπόφευκτη (= θέεδαη), ὅτι ἡ ἀγάπη θὰ καταστῇ ὁ κανόνας, καθ' ὅσον ἡ ἀνθρωπότης θὰ ξεπεράσῃ τὴν περίοδο τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως: Θὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία τῆς δικαιοσύνης, δηλ. ἡ βασιλεία

τῆς συνειδητοποιήσεως τῆς ἐνότητος, καὶ τῆς ἀμέσους γνώσεως τῆς θαλλῆς φύσεως τῶν ὄντων: Θὰ φέρεῖ τὴν ἀδελφικὴ ἀγάπην, καὶ τὴν ἁρμονίαν.

Ἡ Θεοσοφία δείχνει ἐπίσης ὅτι σὲ κάθε ψυχῇ, τὸ θεῖον θὰ ἐκδηλώνεται πάντα πληρέστερα: δὲν ὑπάρχει ὁριστικὴ ἀποτυχία γιὰ τὸν σπινθῆρα τῆς θείας ζωῆς, ποὺ ζεῖ μέσα μας.

Λοιπόν, ἡ γνώσις τῆς Θεοσοφίας μπορεῖ νὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ κάθε φόβου τὴν ἀνθρωπότητα.

2. Ἡ Θεοσοφία ξεκαθαρίζει τί εἶναι ἡ αὐθεντικὴ οἰκολογία.

Τὸ φυτικὸ καὶ τὸ ζωϊκὸ βασίλειον ἔχουν τόσα δικαιώματα ὅσα καὶ ὁ ἀνθρώπος στὴν ἐξέλιξιν καὶ στὴν ἐκκόλαψιν (ἀνάπτυξιν): Ἡ συνειδησή τους θὰ γίνῃ ἡ συνειδητὴ τῆς μελλοντικῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἀνάπτυξις τους εἶναι τόσο ἀναγκαία, ὅσο καὶ ἡ δική μας. "Ἄν ἡ ἀνθρωπότητα θέλῃ νὰ προσδεύσῃ, πρέπει νὰ βο-

ηθήσει τὴν μεγίστη ἀνάπτυξη τοῦ ζωϊκοῦ καὶ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου.

Αὐτὸ ἐκφράζεται μὲ ἐντυπωσιακὸ τρόπο στὴν «Φωνὴ τῆς σιγῆς»:

«Βοήθησε τὴν φύση καὶ ἐργάσου μαζί της: ἡ φύσις θὰ σέ θεωρήσει σὰν ἕναν ἀπὸ τοὺς δημιουργοὺς της, καὶ θὰ σέ ὑπακούσει. Καὶ μπροστά σου θὰ ἀνοίξει ὀρθάνοιχτες τὶς θύρες τῶν μυστικῶν της θαλάμων, καὶ θ' ἀποκαλύψει στὸ βλέμμα σου τοὺς θησαυροὺς ποὺ εἶναι κρυμμένοι».

Αὐτὸ σημαίνει γιὰ μᾶς πρακτικὰ: ἀναδάσωσης ἢ καλλιέργειας τῆς ὁλότητος τοῦ πλανήτη, μὲ ἀποκατάσταση τῆς θαλάσσιας χλωρίδας:

Ἀποκατάστασις τῆς πανίδας σὲ ὅλους τοὺς φυσικοὺς χώρους.

Κατάργησις κάθε σκληρότητας πρὸς τὰ ζῶα.

Γενικοποίησης τῆς χορτοφαγικῆς διατροφῆς.

Μὲ δύο λόγια, ἡ αὐθεντικὴ οἰκολογία συνίσταται στὴν μέγιστη δυνατὴ εὐνοία πρὸς τὴν φυτικὴ καὶ τὴν ζωϊκὴ ἀρχή, χάριν αὐτῶν καὶ ὄχι μόνον χάριν τοῦ ὀφέλους τοῦ ἀνθρώπου.

Αὐτὸ προϋποθέτει ἐπίσης μιὰ πρὸ λιτοδίαιτη (ἐγκρατῆ) ζωὴ, σὲ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν φύση.

3. Ἡ Θεοσοφία δικαιολογεῖ ὀρθολογιστικὰ ἐκ μέρους κάθε ἀτόμου τὴν μέγιστη ἠθικὴ αὐστηρότητα, ὅποιες κι ἂν εἶναι οἱ προσωπικὲς θυσίες καὶ οἱ ὕλικοι καὶ οἱ σωματικοὶ κίνδυνοι:

Συνεπῶς, μὴ δία, ἀπόλυτη φιλαλήθεια, ἀπόλυτη τιμιότητα, ἀπάννησις τῶν ὕλικῶν ἀγαθῶν, κ.λ.π. Ὡς μεταμορφώσουμε τὸν

κόσμο μὲ τὸ παράδειγμά μας, τὴν σκέψη μας καὶ τὴν ἀκτινοβολία μας.

Ἄν πεθάνουμε, ἡ μετενσάρκωση θὰ μᾶς προσφέρει νέα σώματα, ἐνῶ ἡ ψυχὴ μας θὰ διατηρήσει τὶς ἀποκτημένες ἀρετές. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἡ ἀνθρωπότης στὸ σύνολό της θὰ γίνει τὸ δυνατόν γρηγορότερο καλλίτερη, γιατί ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ψυχῶν, ποὺ διέρχονται τὸν κύκλο τῶν ἐνσάρκώσεων, εἶναι σταθερὸς (60 ἑκατομμύρια μᾶς ἔχει λεχθεῖ).

Ἰδιαίτερα, καμμιὰ ἰδιαίτερη πρὸς τὸ ζωϊκὸ βασίλειο χάριν τῆς ἐπιμηκύνσεως τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, δὲν εἶναι ἐπιτρεπτή.

Συνεπῶς, πνευματικὴ ἀναγέννησις τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τῆς ἠθικῆς αὐστηρότητος.

4. Μιὰ ἀπὸ τὶς οὐσιαστικὲς προσπάθειες τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, εἶναι τὸ νὰ καταστήσει γνωστὸ στὸν κόσμο τί πραγματικὰ εἶναι ἡ γιόγκα.

Τὸ μπορούμε κυρίως χάρι στὸ ἔργο τοῦ Taimmi, τοῦ μεγάλου σύγχρονου Ἰνδοῦ Θεόσοφου. Τὸ βιβλίο του, «Ἡ Ἐπιστήμη τῆς Γιόγκα», βασισμένο στοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ Παταντζάλι, εἶναι ἴσως τὸ σπουδαιότερο ἔργο ποὺ ὑπάρχει σήμερα σχετικὰ μὲ τὴν Ράτσα Γιόγκα. Ἐγγράψε πάρα πολλὰ ἄλλα, πολὺ ἀξιόλογα ἔργα γιὰ τὴν γνώση καὶ τὴν πρακτικὴ τῆς Γιόγκα, δηλ. τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Ἐκινώντας ἀπὸ τὴ μελέτη τους, τὰ μέλη τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας μποροῦν νὰ διδάξουν:

α) Πῶς νὰ διακρίνουμε τὸν

αὐθεντικὸ πνευματικὸ καθοδηγητή, ἀπὸ τὴν λεγεῖσθαι τῶν ψευτο-γκουρού.

δ) Τὸ τί πράγματι εἶναι τὸ Samadhi καὶ ἡ φύσις, οἱ διαφορετικές τους βαθμίδες, πὺ ἀντιστοιχοῦν στὴν ἀφύπνιση τῆς συνειδητότητος στὰ διαδοχικὰ πεδία πὺ περιγράφει ἡ Θεοσοφία, καὶ πὺ ἀπαιτοῦν τὸ ἔργο πολλῶν υπάρξεων.

γ) Τοὺς τεράστιους κινδύνους, πὺ ἐπιφέρουν ἡ πρόωρη ἀφύπνις τοῦ Kundalini καὶ ἡ πρόωρη ἀνάπτυξις τῆς διοράσεως, δηλ. ὅταν ἡ συγκινησιακὴ καὶ ἡ διανοητικὴ φύση δὲν εἶναι ἀκόμα ἐξαγνισμένη καὶ κυριαρχημένη.

Εἴτε τὸ θέλουμε, εἴτε ὄχι, ἡ Γιόγκα ἐπεκτείνεται στὴν Δύση: θὰ φέρει τὴν πῶ μεγάλη πνευματικὴ πρόοδο, ἀν ὁσίζεσαι στὴν γνώση τῆς Θεοσοφίας.

5. "Ἀμῆσα συνδεδεμένο μὲ τὴν Γιόγκα εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ διαλογισμοῦ:

Ὁ Διαλογισμὸς εἶναι τὸ πέρας ἀπὸ τὴν συνειδητότητα πὺ περιορίζεται στὴν διανοητικὴ δραστηριότητα — ὅπως γενικὰ ἡ δικὴ μας — στὴν συνειδητότητα τὴν φωτισμένη ἀπὸ τὴν διαίσθησιν.

Κι ἐδῶ ἐπίσης, ἡ Θεοσοφικὴ Ἑταιρεία προσφέρει τὴν ὀρθολογιστικὴν διδασκαλίαν, μὲ διόλιν, ὅπως: «Ἡ δύναμις τῆς Σκέψεως» τῆς Ἀννι Μπέζαντ, «Ὁ Διαλογισμὸς γιὰ τοὺς ἀρχάριους» τοῦ Wedgewood, «Ἡ Ἐπιστήμη τῆς Γιόγκα» καὶ ἡ «Καλλιέργεια τοῦ Ἑαυτοῦ» τοῦ Ταϊννί, καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα.

Ξεκινώντας ἐπίσης ἀπὸ τὴς γνώσεις πὺ προσφέρει ἡ Θεοσοφία πάνω στὴν ἐνότητα ὅλων ὅσων ὑπάρχουν στὴν φύση, γιὰ τὴν φύση τῆς διαισθήσεως καὶ τοῦ ὅρου τῆς ἀναπτύξεως τῆς, καταλαμβάνει κανεὶς πραγματικὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κρισναχιούρτι πάνω στὸν διαλογισμὸν κάθε στιγμῆς διὰ τῆς τελείας προσοχῆς.

6. Μιὰ παράλληλη μελέτη τῆς Θεοσοφίας, τῆς Ἐπιστήμης τῆς Γιόγκα καὶ τῶν διόλιν τοῦ Κρισναχιούρτι, ἐπιτρέπει καλλίτερα τὴν ἐξασφάλισιν τῆς βαθιᾶς κατανοήσεως καθενὸς ἀπὸ τὰ 3 θέματα.

"Ὅσο διακρίνουμε ἀντιθέσεις σ' αὐτοὺς τοὺς τρεῖς τρόπους προσεγγίσεως τῆς ζωῆς γενικὰ, καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἰδιαίτερα, δὲν ἔχουμε καταλάβει στὴν πραγματικότητα κανέναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς.

7. "Ὅταν βλέπουμε ὅλα αὐτὰ, πὺ μπορεῖ νὰ κάνει κατανοητὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπον ἡ Θεοσοφία, καὶ πόσο ἡ γνώση τῆς μπορεῖ νὰ καταστήσει τὴν ἀνθρώπινον ζωὴν πῶ ὁμορφὴ καὶ τὸν κόσμον πῶ εὐτυχισμένο, μᾶς καταλαμβάνει ἕνα τεράστιον αἰσθημα εὐθύνης, μὲ προστὰ τὸ πῶ ἔργο, πὺ μᾶς περιμένει.

Ἡ βοήθεια πὺ θὰ μπορούσαμε νὰ φέρομε στὸν κόσμο, ζώντας καὶ διδάσκοντας τὴν Θεοσοφίαν, εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε δὲν θὰ πρέπει νὰ χάσουμε οὔτε ἕνα λεπτὸ ἀπ' τὸν χρόνον μας.

Θὰ προσπαθήσουμε λοιπὸν νὰ χρησιμοποιήσουμε κάθε μέρα στὸν μέγιστον βαθμὸν γιὰ τὸ καλὸ τοῦ κόσμου, διὰ τῆς μελέτης, τοῦ διαλογισμοῦ καὶ τῆς ἀλτρούστιας ὑπηρεσίας, στὸ φῶς τῆς Θεοσοφίας.

ΛΩΡΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

από 15.12.81 μέχρι 15.1.82

ΙΛΙΣΟΣ: Έπιλογή Β' τριετίας 1959 — 1961.

ΜΟΝΟΝ 200 δρχ. αντί 300.—

Έπιλογή Γ' Τετραετίας 1962 - 1965

ΜΟΝΟΝ 200 δρχ. αντί 300.—

ΙΛΙΣΟΣ: Οί χαρτόδετοι τόμοι 1971 - 1976

έκαστος μόνον 150 δρχ. αντί 200.—

Οί εξοπλισμοί καί οί 'Ατλάντειοι

Ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία... Ἀλλά, ὁ κόσμος ἐδαπάνησε αὐτὸ τὸ ἔτος περισσότερα ἀπὸ 500 δισεκατομμύρια δολλαρίων γιὰ ὅπλα. Τὰ μεγαλύτερα ποσὰ ἀναλογικῶς ἐδαπάνησαν αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι καὶ ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωση. Συνολικὰ ἐδαπάνηθησαν περίπου ἓνα ἐκατομμύριο δολλάρια κάθε λεπτό!

Σύμφωνα μὲ μιά μελέτη Ἀμερικανῶν, Καναδῶν καὶ Βρετανῶν ἐμπειρογνομόνων, ἡ δαπάνη γιὰ ὅπλα κατὰ τὴν ἐπόμενη δεκαετία, θὰ κυμανθῇ στὰ 600 δισεκατομμύρια δολλαρίων ἐτησίως.

Παρά τὴν ζωτικὴ ἀνάγκη ἀναπτύξεως νέων πηγῶν ἐνεργείας, αἱ δαπάναι γιὰ ἐξοπλισμοὺς εἶναι οκταπλάσιαι ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ διατίθενται γιὰ τὴν ἐπίλυση τῆς ἐνεργειακῆς κρίσεως.

Κατὰ τοὺς «Τάϊμς τῆς Νέας Υόρκης», ἡ Ρωσία καὶ αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τρέχουν σ' ἓναν ἀγώνα ταχύτητας γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ὅπλων, καταστρεπτικῶν ἀκτίνων «λαϊνξερ», ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ μεταφέρουν τὴ σύγκρουση ἀπὸ τὸ ἔδαφος στὴν ἐξωτερικὴ ἀτμόσφαιρα. Τὰ ὑποατο-

μικὰ φωτόνια ποὺ ἀπαρτίζουν τὴν ἀκτῖνα, παραγόμενα μὲ δύναμη, πέντε μεγαβάτ, εἶναι ἱκανὰ νὰ λυώσουν ἀντικείμενα στὸ διάστημα ἐξ ἀποστάσεως ἄνω τῶν 5.000 μιλίων. Θεωρητικά, οἱ ἀκτίνες αὗτὲς εἶναι τὸ «ἔσχατον ὄπλον», διότι ταξιδεύουν μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός (ἄνω τῶν 186.000 μιλίων στὸ δευτερόλεπτο) καὶ μπορούν νὰ χρησιμεύουν κατ' ἐπανάληψιν σὲ διαφορετικοὺς στόχους.

Ἄν καὶ οἱ ἀκτίνες λαϊνξερ διακύνουν ἤδη τὸ πειραματικὸ στάδιο, τὸ ὄπλο αὐτὸ θυμίζει τὴν δύναμη ποὺ ἐχρησιμοποίησαν οἱ Ἀτλάντειοι καὶ τὸ ἀναφέρει ὡς Μασ-Μάκ ἢ Μπλαδάτσου. Τὸ περιγράφει ὡς παλμικὴ δύναμη, ἡ ὁποία, κατευθυνόμενη σ' ἓνα στόχο, δύναται νὰ μεταβάλλῃ σὲ τέσσα ἓνα στρατὸ 100.000 ἀνδρῶν καὶ ἐλεφάντων, ὅσο εὐκόλα καὶ ἔναν ψάφιου ποντικίου. Ἐνὰ τέτοιο ὄπλο στὰ χέρια ἐνδὲς σύγχρονου Ἀττίλα, θὰ μπορούσε νὰ μεταβάλλῃ τὴν Εὐρώπη στὴν παλιὰ πρωτόγονη, χαοτικὴ κατάσταση, δίχως ἔναν ἀνθρώπο ζωντανό γιὰ νὰ ἀφηγηθῇ τὸ γεγονός...

Ἡ Μπλαδάτσου ἔγραψε ὅτι ἡ τρομερὴ ἀστρικὴ δύναμη, ποὺ τὴν κατεῖχαν οἱ Ἀτλάντειοι, ἦταν μερικὲς χιλιάδες — ἢ μὴπως ἐ-

κατοντάδες χιλιάδες; — χρόνια πρόωρη. Φαίνεται, ότι ξανά εκδηλώνονται στην ανθρωπότητα Ἀτλάντειες τάσεις...

Πριγκίπισσα καὶ δελφίني

Ἐρώτησαν τὴν πριγκίπισσα Ἄννα τῆς Ἀγγλίας ἂν θὰ ἤθελε νὰ μεταναστεύσῃ σὰν πριγκίπισσα καὶ ἀπήντησε: «Ὁχι. Νομίζω ὅτι θὰ προτιμῶσα νὰ ξανακυρίσω σὰν δελφίνη».

Σωτηρία τῶν φαλαινῶν

Ἡ διεθνὴς ἐπιτροπὴ ἀλιείας φαλαινῶν δὲν μπόρεσε νὰ συγκατηρώσῃ πλειοψηφία τῶν 2)3 γιὰ τὴν ἀπαγόρευση τοῦ «καθαρῶ φόνου» τῶν περαστίων θηλαστικῶν καὶ τὴν ὑπαγωγή τῆς ἀλιείας σὲ αὐστηροὺς κανόνες. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη εἶχε ἐπιτευχθῇ τέτοια πλειοψηφία, δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἦταν ἀποτελεσματική, δοθέντος ὅτι δύο μεγάλες χώρες (ἡ Ρωσία καὶ ἡ Ἰαπωνία) ἔχουν μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἀλιεία αὐτῇ χωρὶς περιορισμούς. Τοῦ χρόνου, εἶναι πιθανὸν νὰ προσυγκρίσῃ καὶ ἡ Κίνα στὴν ἐπιτροπὴ καὶ τὸ θέμα νὰ συζητηθῇ ἐκ νέου, ὁπότε μπορεῖ ν' ἀπαγορευθῇ τουλάχιστον ὁ ἐπίσημος φόνος. Ὡστόσο, ὅσες φάλαινες θὰ ἔχουν σκοτωθῇ ἐν τῷ μεταξύ, δὲν πρόκειται νὰ ἐπιστρέψουν μὲ κανέναν τρόπο. Αὐτὰ ἔγραψε ὁ «Κήρυξ» τῆς Νέας Ζηλανδίας.

Γιόγκα στὰ σχολεῖα

Ἡ Ἰνδία πρόκειται νὰ εἰσα-

γάγῃ στὰ σχολεῖα ὡς υποχρεωτικὸ τὸ μάθημα τῆς γιόγκα. Σχετικὸ νομοσχέδιο ἐτοιμάζει ὁ δάσκαλος τῆς γιόγκα γιὰ τὴν πρωθυπουργὸ κυρία Γκάντι. Κυβερνητικὸς ἐκπρόσωπος ἐδήλωσε ὅτι ἡ γιόγκα θὰ μπορούσε νὰ συντελέσῃ στὴν πειθαρχία μεταξύ τῶν μαθητῶν καὶ νὰ προαγάγῃ τὴν φυσικὴ καὶ πνευματικὴ ρώμη τῶν νέων.

Κόλασις καὶ Βατικανὸ

«Σταθερὴ ὑπόμνησις ἀπὸ τὸ Βατικανόν». — «Ἐπιθεώρησις τῆς Κολάσεως». — «Ἐσθῆσε ἡ φωτιὰ τῆς Κολάσεως;» — «Διατηρεῖται ἡ διδασκαλία τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὰ μετὰ θάνατον». — «Χριστιανοὶ περίλυποι».

Αὐτοὶ εἶναι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς τίτλους ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ποὺ ἀναφέρονται στὴν πρόσφατη ἀνακοίνωση τῆς «Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸ δόγμα τῆς πίστεως» τοῦ Βατικανοῦ, ποὺ ἐνεκρίθη ἀπὸ τὸν πάπα Ἰωάννη Παῦλο Β'. Ἡ ἀνακοίνωση ἐτόνιζε ὅτι ἀπαιτεῖται σταθερὴ πίστη στὶς θεμελιώδεις ἀλήθειες, δηλ. ὅτι ἡ ψυχὴ ἐπιζῇ τοῦ θανάτου τοῦ σώματος καὶ ἐπιφυλάσσεται εὐλογία τῶν δικαίων καὶ τιμωρία τῶν ἁμαρτωλῶν στὴν «αἰῶνα κόλαση».

Ἡ ἔγκυρη Παρισινὴ ἐφημερίδα «Μόντ», σχολιάζοντας, ἔγραψε: «Τὸ δόγμα περὶ τιμωρίας γιὰ πάντα», ἐγείρει τὰ περισσότερα προβλήματα στὴ σύγχρονη διάνοη. Εἶναι τὸ πὺρ καταθλιπτικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ πὺρ ἀπίθανον ἀπὸ ὅλα τὰ δόγματα. Ἡ Βατικανὴ

ἐπατροπὴ μᾶς τὸ θύμισε θανατώσας, χωρὶς κανένα σχόλιο καὶ χωρὶς τὴν ἐλάχιστη ἀπόπειρα ἐξηγήσεως.

Ἐσχολοῦμαι ἑνὶς Χριστιανὸς συγγραφεὺς: «Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη (Α' Ἰω. 4: 8). Τὸ δόγμα περὶ αἰώνιου τιμωρίας στήν κόλαση εἶναι χονδρικοῦς διασπορὴ τῆς δικαίου καὶ οὐκέρμηνος Θεοῦ, τὸν ὅποιον οἱ ἀληθεῖς Χριστιανοὶ λατρεύουν. Ὁ κινῶν παράγωγος τῆς ἀληθινῆς πίστεως εἶναι ἡ ἀγάπη, ἔχει ὁ νικητὴς φόβος (Α' Ἰω. 4: 16-19) καὶ μὲ τὴν ἀντίληψιν αὐτὴ συμφωνοῦν ἀσφαλῶς οἱ θεολογοῦνται».

Διαστάσεις τῆς ἀνθρώπινης ἀγνοίας

Κατὰ τὸν διακηρυγμένο βιολόγο καὶ ἐρευνητὴ ἐπιστήμονα Λιούις Τόμας, ὁ ἀνθρώπος θὰ ἔπρεπε νὰ αὐθιάνεται μείζονα αἰσθητὴ ἐκπλήξεως γιὰ τὴν περὶ αὐτὸν δημιουργίαν. Τὸ περιοδικὸ τοῦ ἐθνικοῦ μετασέως «Σμιθσόνιαν» παρατηρεῖ ὅτι, κατὰ τὸν Τόμας, οἱ ἄνθρωποι ἔχουν «πέρα πολύ λίγα», γιὰ τὸν κόσμον. Οἱ διαστάσεις τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, λέγει ὁ Τόμας, εἶναι νυκώδεις, ἐν σχέσει μὲ τὴς διαστάσεις τῆς ἀνθρωπίνης ἀγνοίας. Σὲ συνέπαιξή του μὲ τὸ «Σμιθσόνιαν», ὁ Τόμας ὑπεγράμμισε ὅτι, «τώρα ὑπάρχει περιστάσεις προβλεπόμενους γιὰ τὰς νέμευς τῆς φύσεως, παρὰ δὲς ὑπῆρχε πρὶν ἀπὸ ἑνὶ αἰῶνα».

Ὁ Λόρδος Μάλβιν, διεπρόξυνα φυσικογνωμία τῆς Φυσικῆς, ἐδήλωσε ὅτι τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ἐφαίνετο ὅτι ἡ Φυσικὴ εἶχε δολοκληρωθῇ, καὶ ἑνὶς νέος ἐπιστήμων δὲν εἶχε τίποτε νὰ διδασχθῇ, ἀλλὰ ἦλθε ἡ θεωρία τῆς σχετικότητος καὶ τῶν «κβάντουμ». Τώρα, ὑποψιάζομαι, εἶπε, ὅτι δὲν ὑπάρχει τέρμα στὴ διανοησια, γιὰτὶ εἴμαιτε ἀχόρταγα ὄντια καὶ θέλομε νὰ ἐρεγγεύσωμε τὰ πόντια γύρω μας. Ἀδυνατῶ νὰ φαίνεσθω ἕνα περιματωμένο σημεῖον, δπου ν' ἀναπνεύσωμε διαθεῖα καὶ νὰ ποῦμε, «ἔ, τώρα τὰ ἐμνήσασαμε ὅλα». Ἡ πλήρης γνώση θὰ μείνῃ πίσω μας. Μειοποῦμε τὴ φύσιν στενωτέρως παρὰ ποτὲ καὶ ἀπὸ νὰ ἐννοοῦμε καθυρότερα καὶ εὐκολώτερα, ἐννοοῦμε σκληρότερα».

Ὁ ἐρευνητὴς τοῦ Σμιθσόνιαν Τίμοθι Φέρρις ὑπονοήματα τί εἶχε γράφει ὁ Τόμας γιὰ τὸ πᾶς θὰ ἔπρεπε ν' ἀντιβραῦν οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὰ γύρω πᾶς θαύματα. «Μελώντες γιὰ τὴν ἐμβρυολογία, σχηματὶ μὲ τὸ πᾶς ὁ ἐγκέφαλος ἦλθε στὴν ὑπαρξὴ ἀπὸ ἕνα μινάχα ἐμβρυολογικὸ κύτταρο, σ' ἕνα σημεῖο — γράφετε, τοῦ λέγει ὅτι — οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔπρεπε νὰ σφραγισθῶν διαιμερίεις, σ' ὅλας τῆς ἀργάσιμους ὥρες τοῦς, καὶ ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον νὰ συζητοῦν ἀπέλευστα μὲ θαιμασμο, γιὰ τίποτε ὅλλο, ἐκπὸς ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἕνα κύτταρο. Ἀλλὰ, δὲν θὰ ἔπρεπε αὐτοὺς ὁ θαυμασιὸς νὰ ἐκτείνεσται στὸν ἕνα, ὁ ὅποιος ἐσχέδωσε αὐτὸ τὸ θαυμαστὸ κύτταρο;»

Ο ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

Πάντα ρεῖ...

Γυρίζει, γυρίζει
καὶ δὲ στοματᾷ.
Γυρίζει ὁ μύλος,
φυσάει ἄερας.
Γυρίζει ὁ κόσμος
ἀλλάζει ἡ ζωὴ.
Οἱ ἄνθρωποι φεύγουν
μὰ ὁ μύλος γυρίζει
νὰ δύνῃ σημάδι
γιά κάποια ζωὴ.
Φυσάει ὁ ἄερας
γυρίζει ὁ μύλος
καὶ ὅλα γυρίζουν,
ἀλλάζουν μορφὴ.

Πετρούλα ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ

Εἶσελθε στήν 'Ατραπὸ

Εἰσελθε στήν 'Ατραπὸ! Δὲν ὑπάρχει πῶς θλιβερὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὸ μῖσος!

Οὔτε πόνοι σὺν τὰ Πάθη, οὔτε ὑπάρχει πῶς ἀπατηλὸ ἀπὸ τὴς αἰσθήσεως!

Εἰσελθε στήν 'Ατραπὸ! Ἐκεῖ ἀναβλύζει ἡ ζωοδόχος πηγὴ πού δροσίζει ὅλες τὶς δίψες! Ἐκεῖ ἀναμύζουν τὰ αἰθέρια ἄνθη, πού στρώνουν ὅλο τὸν δρόμο μὲ χαρὰ! Ἐκεῖ συνωθῶνται οἱ παχύτερες καὶ γλυκύτερες ὥρες!

Ἀπὸ τὸ «ΦΩΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ»

— Sir Edwin Arnold

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τὰ Γραφεία τοῦ «Ἰλισοῦ», Δραγατσανίου 6, ὄροφος 6ος, (Πλατ. Κλαυθμώνος), εἶναι ἀνοικτὰ καθημερινῶς πλὴν Σαββάτου, 9 - 12.30 π.μ. Τηλ. Γραφείων 3246 837.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλοῦμεν, ἀποστέλλετε μὲ ταχυδρομικὴν ἢ τραπεζικὴν ἐπιταγὴν εἰς τὴν διεύθυνσιν: «Κωστὴν Μελισσαρόπουλον, Δραγατσανίου 6, Ἀθήνας, 122». Ἀποστολαὶ μὲ τραπεζικὰς ἐντολὰς μᾶς δυσκολεύουν.

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη ἀποσταλέντα στοὺς κατωτέρω συνδρομητὰς μας, ἐπεστράφησαν ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖον μὲ τὴν σημείωσιν: «μετάωκησε» ἢ «ἄγνωστος». Παρακαλοῦνται ὅσοι τοὺς γνωρίζουν νὰ τοὺς εἰδοποιήσουν ἢ νὰ μᾶς δώσουν τὰς διευθύνσεις των:

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐμ. Ἀγαθάκης, Διάκου 10, Ψυχικὸ
Γ. Βασιλείου, Πλειάδων 32α, Π.Φάλ.
Μ. Βοκιά, Φιλοσίων 33, Κ. Πετράλ.
Γ. Ζούγρης, Κρόνου 35, Παλ. Φάλ.
Κυρ. Θεολόγου, Δράκου 20, Κα-
στέλα

Κων. Καρατζᾶς, Σκουφᾶ 11

Νικ. Κατσικαδάκος, Β. Κων)νου 59,
Πειραιεύς

Νικ. Κορτέσης, Ἀλικαρνασοῦ 13,
Ν. Σμύρνη

Νικ. Κολεινάκης, Λεμδέση 1

Συμ. Μοτέρσ, Λεάνδρου 16

Ἀν. Πλασσαφᾶ, Ρόδου 42, Αἰγάλεω

Ἰω. Ρόζος, Β. Δίπλα 12

Γ. Φωτόπουλος, Κυψέλης 97

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Στ. Ἀποστολίδης, Δράμα

Σπ. Κοντακίτης, Πάτραι
Δημ. Κώης, Ψαροφάι - Πάτραι
Σπ. Μαυρωνᾶς, Κέρκυρα

ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΑΝ ΤΟΝ ΓΗΙΝΟΝ ΒΙΟΝ

Κων. Μπάρλος, Ιατρός, Πάτραι

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

(Μὲ τὴ σειρὰ λήψεως)

Λούλα Κωνσταντινίδου: Ἑρμηνεύσι-
τας τῆ σιωπῆ (ποίησι). Ἀθήνα
1981

Γιώργος Οἰκονόμου: Ἑρμοκήπις
(Διηγήματα). Ἀθήνα 1981

Γιάννης Καραβίδας: Διασταυρώσεις
(ποίηματα). Ἀθήνα 1981

Χρήστος Κατσιγιάννης: Μπουκάλια
στὴ θάλασσα (ποίηματα). Ἀθή-
να 1981

Νίκος Παναγιώτου: Κύπρος Χρυσά-
νης, Βιβλιογραφία II. Οἱ μετα-
φράσεις (1932-1980)

Anthony L. Goundakis: Monnerism
on Space Communication.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἀχαικὰ Χρονικά ('Ἰαν.-Ἰούν.)

Ὁ Κόσμος τῆς Ψυχῆς (Μάιος-Αὔγ.)

Προβλήματα ('Ἀπρ. - Ἰούν., Ἰούλ.-
Σεπτ.)

Ἀνοιχτοὶ Ὁρίζοντες (Ἰούλ.-Σεπτ.)

Κρητικὴ Ἑστία (Ἰούλ.-Αὔγ.)

Πνευματικὴ Κύπρος (Αὔγ.-Σεπτ.)

Κρίκος (Ἰούλ.-Αὔγ., Σεπτ. - Ὀκτ.)

Περιοδικὸ Ἑλληνίδων Βορ. Ἑλλάδος
(Αὔγ.-Ὀκτ.)

Ἡ Φιλολογικὴ (Σεπτ.)

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»

της Θεοσοφικής Έταιρίας
 εν Ελλάδι, Δραγατσανίου
 6. Έκδότης - Διευθυντής: Κω-
 στής Ν. Μελισσαρόπουλος,
 Πλατ. Έθνικής Τραπέζης 3,
 Φιλοθέη. Προϊστάμ. Τυπογρα-
 φείου: Ε. Σωτηρόπουλος &
 Σία, Κερατσινίου 72, Τ.Τ.
 209-Τηλ. 5224728.

Τιμή τεύχους δρχ. 60
 Νοέμβ. - Δεκέμβρ. 1981

Σταθμοί (Σεπτ., 'Οκτ.)
 Σύγχρονη Σκέψη (Σεπτ., 'Οκτ.)
 Ίσραηλινά Νέα (Σεπτ.)
 Χρονικά ('Οκτ., Νοέμ.)
 Σχολικά Νιάτα, Βόλος ('Οκτ.)
 'Ο Φυσιολάτρης (Νοέμ.-Δεκ.)
 Προσανατολισμοί (Νοέμ.)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
 ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ»

'Αλεξανδρούπολις: Έλ. Γιαννιώτας

Βόλος: Γ Κουκουδίνος
 Δράμα: Φιλ. Τζάλλας
 Ζάκυνθος: Ν. Ταμπάλης
 'Ηράκλειον: Λ. Κουντής
 Θεσ)νίκη: Εύ. Ψαράς, Βιβλιοπωλει-
 ον 'Ιπποδρομίου 10, τηλ. 265.042
 'Ιωάννινα: Μιχ. Πραπίδης
 Καβάλα: Πέτρος Φραγκίδης .
 Καλαμάτα: Π. Γκλεγκλές
 Κέρκυρα: Κ. 'Αγιοῦς
 Κομοτινή: 'Ιω. Σαμουρκασιδης
 Λαμία: Κ. Φαλίδας
 Λάρισα: Βασ. Παπαζήση
 Μυτιλήνη: Αρ. 'Αρμούνας
 Πάτραι: 'Αθ. Κοντοσάκης
 Σῦρος: Π. Ζαραφωνίτης
 Χαλκίδα: Γ. Λάμπρου
 Χανιά: Βασ. Σπυριδάκης
 'Αμμόχωστος: 'Ανδρ. Τσόκκος
 Λεμεσός: 'Αντ. Στυλιανού
 Λευκωσία: 'Αχ. Ζαβαλλής Π. Δε-
 κατηρής
 Πάφος: Κ. Καθητζιώτης

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Σύμβουλος επιχειρήσεων

ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ

ΓΡΑΦΕΙΟ

Συμβουλευθήτε μας για τα φορολογικά
 και οικονομικά σας προβλήματα

Πείρα 30 ετών

ΚΡΑΤΙΝΟΥ 7

ΑΘΗΝΑ

Τηλ. 32.18.150

ΔΩΡΕΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

και ειδική μεταχείριση επί φορολογικών, λογι-
 στικών και οικονομικών προβλημάτων ΕΙΣ ΤΟΥΣ
 ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Γεώργιος Μέλλος

«Ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ, ὃ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα». Ἡ ρῆσις αὕτη εὐρίσκει ἀπόλυτον ἐφαρμογὴν εἰς τὸν Γεώργιον Μέλλον. Ἀπετέλεσεν ὑπόδειγμα πιστοῦ ἀνθρώπου, νομιμόφρονος Ἑλλήνος πολίτου, φιλοστόργου οἰκογενειάρχου, πραγματικοῦ ἐπιστήμονος, τιμῆσαντος τὸ δικηγορικὸν λειτουργήμα δικηγόρου, συνδυάζοντος ἐπιτυχῶς καὶ ἀρμονικῶς πάσας τὰς μνημονευθεῖσας ιδιότητας, ἐκτελέσαντος μετὰ πίστεως, ἐνθουσιασμοῦ, ἀθορόβως, ἐπιμελῶς καὶ εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά του. Ἐναντι τῶν συναδέλφων του ὑπῆρξεν εὐγενής, πρᾶος, καὶ μετῴμιος, τίμιος, εὐπροσήγορος, ἀγαθὸς καὶ ὑποδειγματικῆς συμπεριφορᾶς.

Μέλος τῆς Διοικήσεως τοῦ Δικηγορικοῦ Συνλόγου Θεσσαλονίκης, δεινὸς χειριστὴς τοῦ λόγου, κατεγοήτευε μὲ τὰς ἀγορεύσεις του εἰς τὰ ποινικὰ Δικαστήρια. Σπουδαῖος μελετητὴς τοῦ Δικαίου καὶ υπερασπιστὴς τῶν ἀρυνάτων.

Τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγωνίσται, τὴν πίστιν τετήρηκε, τὸν δρόμον τετέλεκε. Εὐλόγως, ἐπομένως, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἀποδώσῃ ἐκλεκτὸν τὸν τῆς Δικαιοσύνης στέφανον.

Ἑμμανουὴλ Γ'. Κοκολάκης

Τιμητικές ἐκδηλώσεις σὶ τὴ Νανὰ Κοντοῦ

Ἡ γνωστὴ Ἑλληνίδα ποιήτρια, Νανὰ Κοντοῦ, ἀπ' τὴν Θεσσαλονίκην, πῆγε στὴ Ρώμην νὰ παραλάβει τὴν ἐκδοσὴν τοῦ βραβευμένου βιβλίου της «ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΑΝΤΟ», ποῦ ἐγίνε ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον ποῦ διευθύνει ὁ κ. Αὐρελιὸ Τ. Πρέτε.

Τὸ ποιητικὸ ἔργο της εἶναι γνωστὸ στὴν Ἰταλία, ὅχι μόνον ἀπὸ τὸ 1966, ποῦ ἔλαβε τὸ α' ποιητικὸ βραβεῖο καὶ «Χρυσὴ Δάφνη» σὲ λογοτεχνικὸν διαγωνισμόν τοῦ βιβλίου της, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ δημοσίευση ποιημάτων της σὲ Περιοδικά, καθὼς καὶ δημοσιεύσεις σὲ Ἀνθολογίες. Στὴ Νανὰ Κοντοῦ ἐγίναν ἐκδηλώσεις γιὰ τὸ ἔργο της, ἐκ μέρους τοῦ Ἐκδοτικοῦ οἴκου καὶ τῶν Λογοτεχνῶν.

Ἡ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Συνεδριάσεις Στωϊκῶν

- Στοὰ Ἀθηνᾶ:** α' καὶ γ' Δευτέρα τοῦ μηνὸς
 » Ἡλίου: κάθε Τρίτη
 » Ἀρτεμίδος: κάθε Πέμπτη
 » Ἐλευθ. Σκέψις: α' καὶ γ' Παρασκευὴ τοῦ μηνὸς
 » Ἀλκυῶν: δ' καὶ δ' Παρασκευὴ τοῦ μηνὸς

Ὡρα 8 μ.μ. ἀκριβῶς

Στοὰ Θεσσαλονίκης «Πυθαγόρας»: Εὐ. Ψαράς, 265-042

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΤΟΥΣ 1981

	Σελίς
Ι. Κ. Αϊλιανός: Μυστρὰς	302
Παν. Ἀναγνώστου: Μετενσάρκωσις καὶ Εὐαγγέλια	213
Λένα Ἀναστασιάδου: Παρμενίδης	267
Dennis Belson: Ἐνέργεια καὶ Ἐπίγνωσις	295
Ἐδωιν Ἀρνολδ: Εἴσελθε στήν Ἀτραπὸν	330
Π. Βλαχόπουλος: Σοφίσματα τῆς ἐποχῆς μας	157
» Τὸ τόξο τοῦ ἡλίου	300
Ζ. Γουγούτας: Ποίος εὐθύνεται γιὰ τὸν ἄνθρωπο;	96
» Μάγοι καὶ θεραπευταὶ	299
J. Guilton: Ἰησοῦς, θεὸς ἢ ἄνθρωπος;	74
Κ. Ζίναραγιαντάσα: Τὰ τρία σημεῖα τῆς ἀπελευθερώσεως	23
Αἰμιλία Ἰβου: Ἡ μυστηριακὴ Ἀτραπὸς	159
Ν. Καρθούνης: Ἄτομον ἢ Σύνολον;	179
Γ. Καψωμένος: Πολιτισμὸς καὶ παράδοση	201
Κ. Κοκρόροβιτς: Τὸ ξαρ τῆς πολυκατοικίας	3
Κρισναμούρτι: Γιὰ τὸν Διалоγισμὸν	27,111'
Εἰρ. Κωνσταντακοπούλου - Πολύδωρα: Ἡ γνωσιοθεωρία στήν ἐποχὴ τῶν σοφιστῶν	237
Λ. Κωνσταντινίδου: Σεισμὸς	73
» Ἀγρικὸ Φθινόπωρο	206
Λάο - Τσέ: Τὸ αὐθεντικὸ κείμενο τοῦ Λάο - Τσέ	207
Κ. Μελισσαρόπουλος: Ἐπιλογὴ Κρισναμούρτι	27,111
» Ἐπιλογὴ «Ὁ Ἰησοῦς εἶπε...»	27,93,143,217
» «Οἱ Ἀπόστολοι εἶπαν...»	287
» Νουμάς καὶ Πυθαγόρας	140
» Μετενσάρκωσις καὶ Γκιτὰ	214
Ρίτα Μηλιώρη: Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης	5
Ράντα Μπαρνιέ: Ἐλευθερία τῆς σχέψεως	118
» Παγκόσμιον Ἰθαγένεια	139
» Ὁρησκεία καὶ Ἀλήθεια	219
Ἀννι Μπέζαντ: Ἐλευθερία σχέψεως καὶ γνώμης	141
Ἀντα Μπρούμη: Φιλοσοφία καὶ Ζωὴ	149
Σπ. Νάγος: Πυθαγόρας	87
» Τὸ Ἱερὸν τῆς Ἐλευσίως	230
Πετρούλα Παναγιωτίδου: Πάντα ρεῖ	330
Σαρ. Παυλέας: Γνωρίζαμε τὸν Ὀδυσσεά	15
» Συναρμολόγησι	16

»	Ἑρώτηση	16
»	Προσοχή	80
»	Διαμαρτυρία	80
»	Γελαστοὶ θάνατοι	81
»	ῶ! ἄς ἀρχίζει...	81
»	Κύριε Ἀπόλλωνα, ἐλέησον ἡμᾶς	137
»	Ἀχάτης	204
»	Τὸ χαμένο πρόβατο	204
»	Δὲ θὰ πᾶμε, λοιπόν, στὸ Καπιτώλιο	205
»	Ἀνθρωποειδεῖς καὶ θηρία	265
»	Μουσικὴ νότα	265
»	Πληροφορία γιὰ ἓνα ἔθιμο	266
»	Πῶς θὰ μᾶς ἀναγνώρισουν	266
Χρ. Ριζόπουλος:	Τὰ Νέα Βιβλία	57,185
Γ. Σιέττος:	Προλήψεις καὶ Δεισιδαίμονιαι	97
Εὐ. Σταμάτης:	Καθεῖρα Μυστήρια	6
Καίτη Ταμπαλῆ:	Ἡ καλωσύνη	210
»	Ἀνεξικαχία	277
Ἀ. Τριανταφυλλόπουλος:	Ἕνας Διδάσκαλος λέγει	309
J. Tisch :	Ἀνάστασις καὶ Μετενσάρκωσις	19
Αἰκ. Τσόπελα:	Πρωτοπόροι	138
Παν. Χρονόπουλος:	Εἰς τὸν Ὅμηρον	221,278

Δ ι ᾱ φ ο ρ α

Ὁ νόμος τῆς Ἰσορροπίας	17
Ὁ Ἰησοῦς εἶπε...	27,93,143,217,287
Ποιητικὴ ἀνθολογία Ἰλισοῦ	33,104,176,276
Στὶς Πυραμίδες	49
53 χρόνια τοῦ Ἀρχαιοφίλου	82
Τὰ Νέα Βιβλία	129
Ὁρθόδοξες εἰδήσεις ἀπὸ τῆ Ρώμης	147
Γεννήθυγα δύο φορές	211
Τὸ κάλεσμα τῶν ἄστρων	244
Ἀφιέρωμα στὴν παγκόσμια ἡμέρα τῶν ζώων	249
Διαλογισμὸς γιὰ παιδιὰ	275
Νέα ἀπὸ τὸ Ἄντυαρ	292
Οἱ ἄνθρωποι τῶν δένδρων	294
Νόμος περὶ προστασίας τῶν ζώων	319
Τὸ αἰσιόδοξο ὄραμα τοῦ κόσμου	323
Ἀποκόμματα	62,122,311
Χρονικὰ	66,131,192,257,327
Μεταξὺ μας	70,135,199,263,331

Ο ΙΛΙΟΣ

σᾶς εὔχεται

τὸ 1982

ΕΤΟΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ — ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

ΕΥΔΟΚΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ

Βιβλία Krishnamurti

Στά πόδια του Διδασκάλου (Έκδ. 1966)	80
Έκλογαί από τον Κρισηναμούρτι (Κ. Μελισσαροπούλου)	150
Ό Κρισηναμούρτι για τον Διαλογισμό (Κ. Μελισσαροπούλου)	80
Έκπαίδευσι καί σημασία ζωής — 1953	150
Έλευθερία — ή άρχή καί τò τέλος — 1954	300
Στοχασμοί πάνω στη ζωή (Α΄ σειρά) — 1956	250
Στοχασμοί πάνω στη ζωή (Β΄ σειρά) — 1958	250
Στοχασμοί πάνω στη ζωή (Γ΄ σειρά) — 1960	350
Όμιλίες στην Εύρώπη — 1967	250
Στη σιγή του Νοϋ — 1970	200
Ή άναγκαιότητα της άλλαγής — 1970	200
Τò πέταγμα του άετου — 1971	200
Τά πρώτα θέματα της μάθησης — 1975	300

Ἐγγράψετε νέους συνδρομητάς

Συνδρομή 1982 δρχ. 400	Εξωτερικού	\$ 12
	αεροπορικῶς	\$ 20

«Ἐπιλογαὶ» ΓΑΙΣΟΥ

Α' Τριετίας 1956—1957—1958

Β' Τριετία 1959-1960-1961

Γ' Τετραετία 1962—1965

ἐκάστη χρεσώδεται πρὸς δρχ. 300

ΑΙ συνδρομαί η αντίτιμον διδίων να ἀποστέλλωνται μὴ
ταχυδρομικὴν ἢ τηλεγραφικὴν ἐπιταγὴν —ὄχι μὲ ἐντολὴν— ἐπ’
ὀνόματι Κωστῆ Μελισσαροπούλου ἢ ΓΛΙΣΟΥ, Δραγατσανίου &
Ἀθῆνας 122.

ΧΡΙΣΤΟΥ Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Βασικές πληροφορίες περί Τεκτονισμού
καί τὸ «περιβόλι» τοῦ Ἀντιτεκτονισμοῦ στὸ διβλίο:
ΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΣΤΟΩΝ Δρχ. 200.—

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

**ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ**

**Ἀπὸ τὴν Ἀναγέννησιν
ὥς τοὺς σημερινούς**

ΜΕ 46 κλισέ Φιλοσόφων

Τιμᾶται δρχ. 150